

Årsrapport 2014

Innholdsfortegnelse

Del I. Leders beretning	4
Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	7
Del III. Årets aktiviteter og resultater	10
3.1 Resultater og måloppnåelse 2014.....	10
3.1.1 Forebygge utilsiktede og tilsiktede hendelser.....	10
3.1.2 Samlet vurdering av måloppnåelse	24
3.1.3 Sikre kritiske samfunnsfunksjoner og kritisk infrastruktur	29
3.1.4 Samlet vurdering av måloppnåelse	31
3.1.5 Sikre samordnet beredskap og håndtering gjennom planverk, øvelser og tilsyn	32
3.1.6 Samlet vurdering av måloppnåelse	47
3.1.7 Fremskaffe og bruke kunnskap om risiko, sårbarhet og effekt av tiltak	50
3.1.8 Samlet vurdering av måloppnåelse	55
3.2 Forhold departementet har bedt DSB om særskilt rapportering på.....	56
3.2.1 Fellesføringer fra Regjeringen - tidstyver	56
3.2.2 Personalpolitikk og likestilling (3.4.3)	57
3.2.3 Internasjonalt arbeid (3.4.4)	57
3.2.4 Oppfølging av fellesføringer 2012 og 2013	60
3.2.5 IKT-tiltak i Justis- og beredskapssektoren 2013-2015.....	60
3.3 Tilleggsoppdrag i 2014.....	61
3.4 Ressursbruk 2014.....	63
3.4.1 Tildeling	63
3.4.2 Driftsutgifter	64
3.4.3 Ressursbruk fordelt på direktoratets ansvarsområder	65
Del IV. Styring og kontroll i virksomheten	66
4.1 DSBs overordnede vurdering av styring og kontroll i virksomheten.....	66
4.1.1 Risikostyring	66
4.1.2 Oppfølging av revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen.....	67
4.2 Nærmere omtale av virkemiddelbruken.....	67
Del V. Vurdering av framtidssutsikter	70
Del VI. Årsregnskap	75
6.1 Ledelsens kommentar til årsregnskapet 2014	75
6.2 Prinsippnote til regnskapet.....	77
6.3 Bevilgningsrapportering	78
6.4 Noter til bevilgningsrapportering	79
6.5 Artskontorrapportering	80

Del I. Leders beretning

2014 var preget av mange hendelser på samfunnssikkerhetsområdet. Allerede ved innledningen til året oppsto brannene i Lærdal, Flatanger og på Frøya. Vi hadde vårfloam på Østlandet, økt terrorberedskap i juli, ekstremværene «Hilde», «Ivar», «Jorunn», «Kyrre» og «Lena», flom på Vestlandet, «Mannen», utfall for mobilnettet i store deler av landet, utfall av ekom på Svalbard og ekstremværet «Mons». Videre har DSB etablert en leir for hjelpearbeidere som kjemper mot ebola i Sierra Leone. Alle disse hendelsene har krevet betydelig aktivitet fra DSB, både når det gjelder situasjonsrapportering og analyse til JD og samordning på direktoratsnivå. DSB har gjennom året etablert en god plattform for samhandling med andre beredskapsaktører og tydeliggjort sin samordningsrolle. DSB ser at samfunnets evne til å varsle og håndtere ulike uønskede hendelser stadig blir bedre.

Flere av hendelsene i 2014 har medført behov for omfattende innsats fra Sivilforsvaret. Det gjelder gress- og lyngrannene i Sør- og Nord Trøndelag, og mange omfattende skogbranner i andre deler av landet sommerstid. Brannen i Lærdal, flere store flommer og oversvømmelser på grunn av store nedbørsmengder og mange omfattende leteaksjoner er eksempler som viser bredden i hendelser hvor Sivilforsvaret bidrar. 2014 var et rekordår når det gjelder antall innsatser. Totalt har 5814 mannskaper og ansatte vært i innsats i tilsammen 67180 timer. Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2013 viste at Sivilforsvaret ved utgangen av 2013 hadde for få mannskap i styrken og at det ikke øves nok. Sivilforsvaret hadde også mangler i materiell i henhold til utrustningsplanene. DSB har i 2014 iverksatt tiltak for å bedre disse forholdene, men manglende økonomi gjør at det fortsatt vil være utfordrende å oppfylle målsettingene.

54 personer omkom i brann i fjor. 90 % av disse i sin egen bolig. De fleste av disse er eldre eller tilhører andre risikogrupper. Det er et mål at færre skal omkomme i brann. I 2014 har DSB utarbeidet forslag til ny forskrift om brannforebygging. Det er viktig at kommunene prioriterer sine ressurser der behovet er størst. Ny forebyggende forskrift legger til rette for dette gjennom bestemmelser som forplikter kommunene til å gjøre lokale vurderinger av risiko og sårbarhet, planlegge og gjennomføre egnede tiltak og evaluere om tiltakene er hensiktsmessige. Kommunene blir også gitt en spesiell plikt til å kartlegge utsatte grupper med særskilt risiko for å omkomme eller bli skadet i brann.

Brannene i Lærdal, Flatanger og på Frøya satte beredskapen i de tre lokalsamfunnene på prøve. I Lærdal gikk 42 bygninger tapt, og kritisk infrastruktur som telekommunikasjon og strøm falt ut. Ni dager senere brant det i Flatanger. 64 bygninger gikk tapt. To dager etter brannen i Flatanger brant det også på Frøya. Her gikk kun én bygning tapt, men brannen omfattet i alt 10 km². Lokal innsatsvilje og dugnadsånd preget arbeidet med å slokke de tre brannene.

DSB har evaluert håndteringen av brannene i Lærdal, på Flatanger og Frøya i en egen rapport. Evalueringen viser at det er nødvendig å styrke beredskapen mot slike hendelser, og også måten innsats ledes og koordineres på både lokalt og regionalt. Til tross for at vi ofte ser helhjertet lokal innsats har DSB et ansvar for å se på hvordan man kan organisere brann- og redningstjenesten i Norge slik at de blir bedre i stand til å håndtere de store hendelsene, samtidig som vi opprettholder den lokale kunnskap og tilstedeværelse. Håndtering av store branner krever planlegging, ledelse, styring og en forutsigbarhet som må løses gjennom mer omfattende regionalt beredskapssamarbeid enn det som er tilfelle i dag. Ikke siden 1992 har det vært flere skog- og andre utmarksbranner enn i 2014. DSB har stilt skogbrannhelikopter til rådighet for de kommunale og interkommunale brann- og redningsvesenene i ti av årets tolv måneder. De mange hendelsene i 2014 har styrket DSBs oppfatning om at de ulike organisasjonsendringene som nå er under utredning må sees i sammenheng. Dette gjelder strukturendringene i politiet, brann- og redningsvesenet og tiltakene for å effektivisere landets nødmeldetjeneste.

Flere av hendelsene i 2014 har medført betydelige utfordringer for beredskapen i kommunene. Kommunene er, sammen med nødetatene, førstelinjen når uønskede hendelser skjer. Samtidig viser DSBs kommuneundersøkelse for 2014 at svært mange kommuner ikke oppfyller kravene til beredskap som er stilt i lovgivningen. Fylkesmennenes tilsyn i kommunene bekrefter dette. DSB er bekymret over denne tilstanden. Det vil kreve betydelig innsats, og også økonomiske tilskudd fra staten, for å få kommunene opp på et nivå

hvor beredskapen ivaretas på en tilfredsstillende måte. Særlig innebærer endringer i klima behov for omfattende kartlegging av hva dette betyr for sårbarheten lokalt.

Fylkesmannen spiller en svært viktig rolle som pådriver for et systematisk og samordnet samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid på lokalt nivå. Antallet ansatte som arbeider med dette hos fylkesmennene er redusert de senere årtier. Samtidig har det vært en betydelig økning i antall oppgaver tillagt fylkesmannen på dette området. Eksempler på dette er oppfølging av nye krav i plan- og bygningsloven og innføring av kommunal beredskapsplikt som fylkesmannen har ansvaret for å føre tilsyn med. Ny instruks for fylkesmennes arbeid med samfunnssikkerhet er nå under ferdigstillelse. DSB mener det kan bli vanskelig for embetene å fylle rollen instruksene beskriver uten at ressurstilfanget på fagområdet økes.

Planverk er et viktig element i planlegging for og håndtering av uønskede hendelser. Utarbeidelse av et sektorovergripende rammeverk for det nasjonale beredskapsplanverket har pågått gjennom året. Formålet har vært å beskrive oppbygningen av og sammenhengen i de ulike nasjonale beredskapsplanene, samt utarbeide en plan for krisehåndtering på strategisk nivå. Videre har Sivilt beredskapssystem (SBS) vært gjenstand for en grundig revisjon.

Risiko- og krisekommunikasjon er en utfordrende oppgave ved håndteringen av uønskede hendelser. Sivil Nasjonal Øvelse i 2014 hadde dette som tema og det var bred deltagelse fra departementene. Godt samarbeid med Statens Strålevern og alle deltagende departementer har gitt bedre håndteringsevne, blant annet gjennom styrket nettverk og bedre kjennskap til andre aktørers ansvar og roller. Evalueringsrapporten etter øvelsen har gitt viktige oppfølgingspunkter å arbeide videre med.

DSB har som målsetting å tilby gode og relevante veiledere innen samfunnssikkerhet og beredskap. I 2014 ferdigstilte DSB «Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) i kommunen». Denne gir en grundig metodebeskrivelse for gjennomføring og oppfølging av helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i tråd med krav til kommunal beredskapsplikt. Også «Veileder for fylkesROS» ble ferdigstilt i 2014. Denne skal bidra til en mer helhetlig tilnærming til arbeidet. Videre utga vi «Veileder i risiko- og krisekommunikasjon» som er et rådgivende dokument for både statlige, regionale og lokale myndigheter, i tillegg til private virksomheter.

I 2014 har DSB på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet gjennomført tilsyn med samfunnssikkerhetsarbeidet i fire departementer. DSB bisto også Helse- og omsorgsdepartementet i deres tilsyn med Justis- og beredskapsdepartementet. Funnene fra tilsynene blir presentert for regjeringen. Høye krav til kvalitet og metodebruk i arbeidet gjør at ressursbruken på tilsynene har økt. DSB arbeider for å tilpasse ressursbruken i det enkelte tilsyn ut fra en vurdering av risiko og vesentlig knyttet til departementenes portefølje på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet. Over tid ser DSB at det er en positiv utvikling når det gjelder departementenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

«Nasjonalt risikobilde» (NRB) 2014 forelå i desember med tre nye scenarioanalyser og oppdaterte beskrivelser av de ulike risikoområdene. Totalt omfatter NRB nå 15 risikoområder og 20 scenarioanalyser. De nye analysene som ble presentert er «Cyberangrep mot ekinfrastruktur», «Jordskjelv i by» og «Brann i tunnel». Vi registrerer at NRB har blitt godt mottatt og at den brukes aktivt av både departementer, direktorater og fylkesmenn i deres beredskapsarbeid. DSB har også arbeidet med andre grunnleggende analyser og utredninger med sikte på å gi JD og andre departementer et bedre fundament for samordning og styring av samfunnssikkerhetsarbeidet, blant annet en utdypning av rapporten om kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner (KIKS), som kom i 2012.

DSB arbeider for at håndteringen av farlige kjemiske stoffer skal skje uten alvorlige uhell slik at sikkerheten er tilfredsstillende ivaretatt for omgivelsene og befolkningen. Videre at farlige kjemiske stoffer ikke skal komme på avveie eller i urette hender. DSB har i 2014 ferdigstilt, og oversendt til JD for godkjenning, en forskrift som vil begrense publikums tilgang til kjemikalier som kan brukes til å lage eksplosiver, samt etablerer mekanismer for å håndtere mistenkelige transaksjoner.

I 2014 omkom tre personer i en og samme sprengningsulykke. DSB har jobbet målbevisst for å unngå sprengningsulykker. Selv om omsatt mengde eksplosiver har fordoblet seg fra 2000 til 2013, må vi tilbake til 2005 for å finne forrige gang noen omkom i sprengningsuhell i Norge.

De seinere årene har bunkring av LNG (Liquified Natural Gas) på passasjerskip og ferger økt. For å forsikre oss om at alle nødvendige risikoreduserende tiltak ivaretas er det innført krav om samtykke fra DSB før bunkring av passasjerfartøy tillates.

I 2012 besluttet DSB å igangsette en gjennomgang av sikkerheten i Sydhavna og det tilsluttede oljelageret i Ekebergåsen i Oslo, for å belyse de samfunnssikkerhetsmessige utfordringer ved og rundt Sydhavna med vekt på sikkerhet for tredjeperson. Rapporten fra gjennomgangen ble publisert i slutten av februar 2014. DSBs utredning om Sydhavna viser et komplekst og sammensatt bilde av risikofaktorer, aktører, plan- og beslutningsprosesser, ansvarsforhold, styring og regulering. I rapporten gir DSB en rekke anbefalinger om forbedringstiltak til virksomhetene, Oslo kommune, Oslo Havn og statlige myndigheter som vil bidra til å heve sikkerhetsnivået for Sydhavna.

DSB leverte i 2014 også en rapport som skal danne grunnlag for en nasjonal CBRNE-strategi. Strategien vil være et samarbeid mellom DSB, Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. I 2014, som tidligere år, har DSB hatt tilsyn med den tekniske sikkerheten hos alle landets nettselskaper og el-produksjonsselskaper. Tilsynene viser at det arbeides godt med egne internkontrollsystemer og ivaretagelse av DSBs regelverk. Det er positivt å se at selskapene gjennom god egenkontroll og kontrollsystemer sikrer en robust kraftforsyning. Innen maritim sektor har DSB i samarbeid med Sjøfartsdirektoratet fulgt opp byggingen av verdens første batteridrevne bilferge. Dette har gitt DSB spennende nye utfordringer med tanke på elsikkerhet og batteriteknologi.

Aktiviteten på det internasjonale feltet har vært stor. Særlig tre saker fortjener oppmerksomhet. DSB erfarer at EUs mekanisme for samfunnssikkerhet og sivil krisehåndtering blir en stadig viktigere arena for europeisk samarbeid. Eksempel på slike situasjoner er flommene på Balkan og ebolautbruddet i Vest-Afrika. Under de voldsomme brannene på Vestlandet vinteren 2014 sendte DSB en såkalt pre-alert til EU i tilfelle nasjonale ressurser ikke skulle strekke til. Det nordiske samarbeidet fortsetter å være et satsningsområde for DSB. Sommeren 2014 fikk den såkalte Oslo-konklusjonen tilslutning fra de nordiske justis- og innenriksministrene, noe som åpner muligheten for et tettere ressurssamarbeid i Norden.

DSB har gjennom sitt internasjonale støtteteam siden november 2014 gitt bistand til den norske innsatsen mot ebola i Vest-Afrika. Det er etablert en komplett teltleir for norske og internasjonale helsearbeidere i Sierra Leona i samarbeid med Helsedirektoratet. DSBs bidrag er med på å sette helsearbeiderne bedre i stand til å hjelpe ebolaofrene, men er krevende på grunn av ebolasituasjonens spesielle omstendigheter. Det krever mye ressurser til både planlegging og oppfølging av oppdraget, som etter planen avsluttes innen 1. juni 2015.

Tønsberg, 13. februar 2015

Jon A. Lea
Direktør

Del II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (heretter omtalt som DSB eller direktoratet) er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet (heretter omtalt som JD eller departementet).

I følge DIFI^[1] kan direktoratene ha tre roller, den iverksettende, den faglige og etatsledelse. Den faglige rollen omfatter å være faglig rådgiver for departementet og å være et kompetanseorgan utad for sektoren, andre offentlige organer og allmennheten. Den iverksettende rollen omfatter myndighetsutøvelse (herunder forvaltning av regelverk og tilskudd), løpende iverksetting av vedtatt politikk (tiltak/prosjekter, handlingsplaner, kjøp av tjenester osv.) og tjenesteytende rolle overfor innbyggerne, næringsliv, organisasjoner. Etatsledelse omfatter å styre, organisere og utvikle underliggende/ytre etat. DSB er et direktorat som ivaretar samtlige av disse rollene.

DSB er på vegne av departementet et fag- og tilsynsorgan på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet. Direktoratet skal ha oversikt over risiko og sårbarhet i samfunnet, være pådriver i arbeidet med å forebygge ulykker, kriser og andre uønskede hendelser, og sørge for god beredskap og effektiv ulykkes- og krisehåndtering. DSB understøtter Justis- og beredskapsdepartementets samordningsrolle og fører tilsyn med departementenes beredskapsarbeid.

Direktoratet ivaretar embetsstyringen av fylkesmennene på samfunnssikkerhetsområdet, og samarbeider med andre fagetater for å bidra til at fylkesmennene følger opp samfunnssikkerhetsarbeidet på en helhetlig måte innen forebygging og beredskap. DSB arbeider for et helhetlig og systematisk samfunnssikkerhetsarbeid i kommunen, og gir føringer for fylkesmennes veiledning og tilsyn med kommunal beredskapsplikt og for anvendelse av fylkesmannens innsigelsesmyndighet på samfunnssikkerhetsområdet.

Brann- og redningsvesenet i Norge er et kommunalt ansvar. DSB er nasjonal brannmyndighet, og gir føringer for brannvern overfor befolkningen, virksomheter og kommunene. Direktoratet har det faglige og administrative ansvaret for Norges brannskole. DSB organiserer nasjonale støtteressurser på brannområdet, slik som skogbrannhelikopter, ledelsesstøtte ved store skogbranner og redningsinnsats til sjøs.

DSB er forvaltningsmyndighet for sikkerheten ved elektriske anlegg og elektrisk utstyr. Ansvaret gjelder også elektromedisinsk utstyr ved sykehus, elektriske anlegg på skip under norsk flagg og flyttbare innretninger til havs. DSBs tilsyn med elsikkerheten omfatter både installasjon og drift av elektriske anlegg. DSB gir føringer for det lokale elektrisitetsilsyn (DLE). DSB har også ansvar for markedstilsyn av elektriske produkter.

DSB er forvaltningsmyndighet for all håndtering av brannfarlige, reaksjonsfarlige, trykksatte og eksplosjonsfarlige stoffer samt for transport av farlig gods på vei og jernbane. Direktoratet fører tilsyn med industri og næringsvirksomheter/næringsaktører som håndterer disse farlige stoffene, og legger til rette for kommunenes tilsyn med anlegg som håndterer farlige stoffer.

DSB er etatsleder for Sivilforsvaret, som er en statlig forsterkningsressurs med hovedoppgave å støtte nødetatene (politi, brann- og redningsvesen, helsevesen) og andre myndigheter ved behov. Sivilforsvaret inngår i landets atomberedskap. Det har ansvar for anskaffelse, drift og vedlikehold av offentlig varslingsystem, forvaltning og tilsyn med tilfluktsrom, og skal ivareta oppgaver som beskytter befolkningen i krig. Sivilforsvaret deltar i redningssamvirket, og skal bidra til å styrke samvirke mellom nødetatene, kommunene og andre aktører i beredskapsarbeidet.

Gjennom rollen som forvaltningsmyndighet for sikkerhet ved produkter og forbrukertjenester, arbeider DSB for at tilbydere av produkter og forbrukertjenester etterlever de sikkerhetskrav som er satt i regelverket. Direktoratet arbeider også for å tydeliggjøre den enkelte borgers ansvar når det gjelder brann- og elsikkerhet i eget hjem, risikoen ved bruk av ulike produkter samt sikre at den enkelte har god informasjon om risikoforhold i samfunnet, og om hvordan man skal forholde seg før, under og etter en krise.

[1] DIFI rapport 2008:14 Direktoratenes faglige rolle. En rolle under økende press?

Gjennom arbeid i internasjonale organer ivaretar DSB, på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet, norske interesser i regelverksutviklingen innen eget ansvarsområde. DSB ivaretar også norske interesser og forpliktelser på samfunnssikkerhetsområdet i internasjonale samarbeidsorganer i Norden, EU, NATO og FN. DSB yter bistand internasjonalt ved katastrofer. Direktoratet har rollen som nasjonalt kontaktpunkt opp mot NATO, EUs og FNs sivile krisehåndteringsmekanismer. I samarbeid med Utenriksdepartementet har DSB stående beredskap for humanitær innsats, blant annet gjennom Norwegian support team og Norwegian Undac Support.

Direktoratet skal bidra til å nå følgende hoved- og delmål:

Hovedmål: Økt trygghet og styrket samfunnssikkerhet

Delmål:

1. Forebygge utilsiktede og tilsiktede hendelser
2. Sikre kritiske samfunnsfunksjoner og kritisk infrastruktur
3. Sikre samordnet beredskap og håndtering gjennom planverk, øvelser og tilsyn
4. Fremskaffe og bruke kunnskap om risiko, sårbarhet og effekt av tiltak

Hovedmål: En mer effektiv og publikumsvennlig justissektor

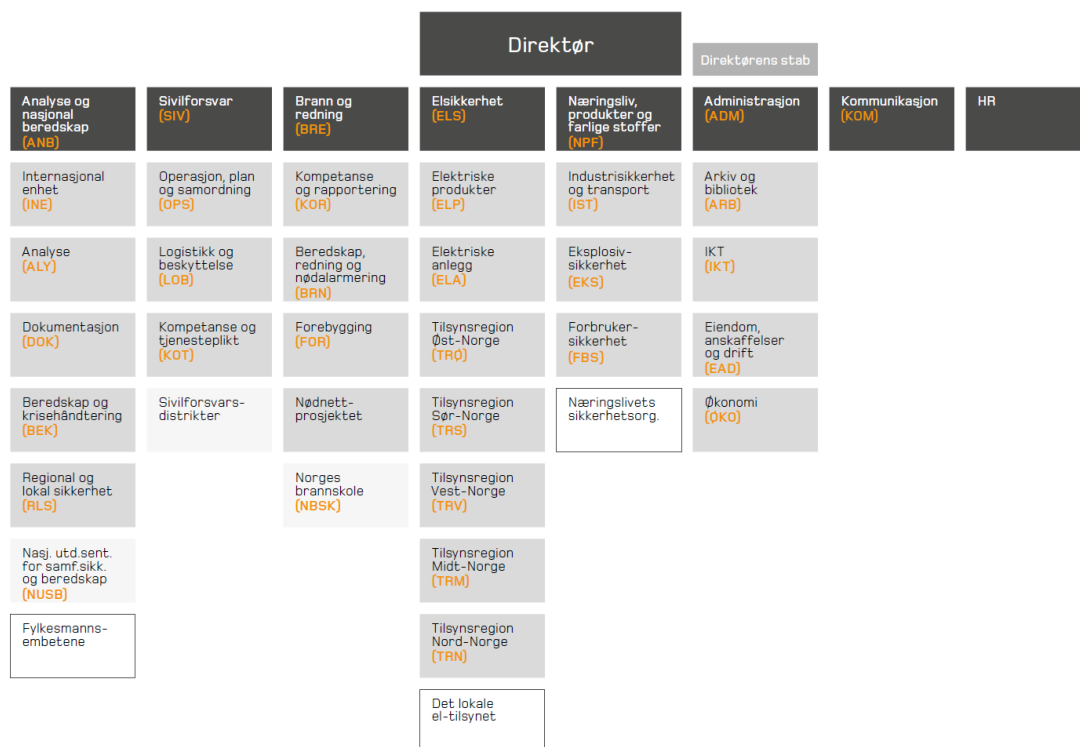
Delmål:

1. Økt styring og samordning på IKT-området

DSBs virksomhet er lokalisert i hele landet og besto per 31.12.2014 av totalt 651 ansatte.

Hovedkontoret er lokalisert i Tønsberg i Vestfold og består av 314 ansatte fordelt på 9 avdelinger.

DSB har 5 tilsynsregioner for eltilsyn i henholdsvis Harstad, Trondheim, Bergen, Kristiansand og Oslo, med totalt 41 ansatte. Sivilforsvaret er organisert med en nasjonal ledelse i Tønsberg og 20 sivilforsvarsdistrikt, hovedsakelig inndelte etter fylkesgrensene. Sivilforsvarsdistriktene omfatter 206 ansatte og 6940 tjenestepliktige, fordelt på operative avdelinger. DSB har skolevirksomhet ved Norges brannskole (NBSK) i Tjeldsund i Nordland (57 ansatte), Nasjonalt utdanningscenter for samfunnstrygghet og beredskap (NUSB) i Asker i Akershus (21 ansatte) og Sivilforsvarets beredskaps- og kompetansesenter på Starum i Oppland.

Figur: DSBs organisasjonskart per 31.12.2014

DSBs ledelse består av:

Direktør: Jon A. Lea

Avdelingsdirektør Direktørens stab: Børre Jakobsen

Avdelingsdirektør Analyse og nasjonal beredskap: Per Brekke

Avdelingsdirektør Sivilforsvar: Trygve Bruun

Avdelingsdirektør Brann og redning: Anne Rygh Pedersen

Avdelingsdirektør Elsikkerhet: Torbjørn Hoffstad

Avdelingsdirektør Nærlingsliv, produkter og farlige stoffer: Torill Tandberg

Avdelingsdirektør Administrasjon: Elisabeth Askim

Avdelingsdirektør Kommunikasjon: Eva Honningsvåg

Avdelingsdirektør HR: Kirsten Agerup

Tabell 1 viser utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet 2014.

Nøkkeltall	2014	2013
Tildeling kapittel 451 (post 01 og 21) *	703 530	672 776
Mindreforbruk kapittel 451 (post 01 og 21) *	19 906	16 877
Utnyttelsesgrad kapittel 451 (post 01 og 21) *	97,2 %	97,5 %
Driftsutgifter **	715 795	669 094
Andel lønn inkl. refusj. ift. driftsutgifter ***	57,4 %	57,5 %
Andel kjøp tjenester ift. driftsutgifter	14,0 %	13,3 %
Antall årsverk	591	612
Lønnsutgifter pr.årsverk (kr) ***	659 971	601 816

* *Utnyttelsesgraden gir en indikasjon på graden av effektiv drift under forutsetning om samsvar mellom disponible midler og resultatkrav fastsatt i tildelingsbrev, og effektiv bruk av alle disponible midler.*

** *Driftsutgifter er definert som "utbetalinger til lønn og sosiale utgifter" minus "offentlige refusjoner vedrørende lønn" pluss "andre utbetalinger til drift" jf. oppstilling av artskontorapportering i del VI – Årsregnskapet.*

*** *Utbetalinger til lønn og sos.utg minus off. lønnsrefusjoner (eksklusive godtgjørelse til innkalte befal og mannskaper i Sivilforsvaret) delt på antall årsverk.*

Del III. Årets aktiviteter og resultater

3.1 Resultater og måloppnåelse 2014

I rapportens del 3 gis en samlet beskrivelse av sentrale aktiviteter og resultater i 2014. Rapporteringen tar utgangspunkt i virksomhetens instruks og dekker hele direktoratets ansvarsområde. Omtalen er sortert innenfor de respektive målene for justissektoren som DSB skal bidra til å nå. For hvert enkelt mål gis det innledningsvis en kort rapportering på styringsparametere, etterfulgt av en redegjørelse for sentrale aktiviteter, oppnådde resultater og vurdering av måloppnåelse for 2014.

3.1.1 Forebygge utilsiktede og tilsiktede hendelser

Under målet «Forebygge utilsiktede og tilsiktede hendelser» har direktoratet i 2014 styrt på en rekke styringsparametere. Neste tabell viser målets styringsparametere med en kort omtale av status. En noe mer utfyllende redegjørelse for gjennomførte aktiviteter og oppnådde resultater i 2014 som understøtter målet fremgår etter tabellen. Enkelte styringsparametere omtales også i den etterfølgende teksten.

Styringsparametere		Rapportering DSB
JDs delmål 1: Forebygge utilsiktede og tilsiktede hendelser		
1.1	DSB skal regulere og kontrollere bruken av bombekjemikalier, herunder sørge for å utarbeide forskrift som regulerer utgangsstoffer for eksplosiver. Forskriften skal tre i kraft i september 2014.	Ny forskrift om håndtering av utgangsstoffer for eksplosiver er utarbeidet og oversendt JD med anmodning om fastsettelse i desember 2014.
1.2	DSB skal i samarbeid med relevante aktører utarbeide utkast til nasjonal strategi for beredskap mot CBRN innen 31. desember 2014 samt være forberedt på iverksettelse og oppfølging av nødvendige tiltak.	Rapportens del 1 med kartlegging samt notat om utfordringer og videre arbeid, ble oversendt JD i juni 2014. Nytt mandat fra JD ble mottatt i juni og arbeidet med nasjonal CBRNE-strategi del 2 og del 3 igangsatt i august 2014. Prosjektgruppen består av representanter fra Helsedirektoratet, Statens Strålevern, Folkehelseinstituttet, Forsvarets ABC skole, Politidirektoratet, Forsvarets Forskningsinstitutt og DSB. Forsvarets forskningsinstitutt bistår også DSB i sekretariatet. Frist for utkast til del 2 rapport er 1.mars 2015. Utkastet til nasjonal CBRNE-strategi skal forelegges JD innen 31.mai 2015.
1.3	DSB skal implementere Seveso III- direktivet gjennom ny storulykkeforskrift som skal tre i kraft 1. januar 2015.	Storulykkeforskriften ble 31. oktober sendt til JD, ASD og KLD med anmodning om fastsettelse pr. 31. desember 2014. Departementene har ikke kunnet fastsette forskriften på grunn av manglende behandling i EØS-komiteen. Slik behandling tror vi er nær forestående. Implementeringsfristen fra EU er 31. mai 2015, med ikrafttredelse 1. juni 2015.
1.4	DSB skal lede prosjektet «Hazardous Substances Handling Facilities – Ownership Shift», et prosjekt i OECDs arbeidsgruppe for å forebygge kjemikalieulykker, og skal forberede et diskusjonsnotat og en spesialsesjon på ekspertgruppens møte høsten 2014.	Alle aktiviteter i prosjektet er gjennomført i henhold til plan. I oktober ble det gjennomført et halvdagsseminar (special session) ved det årlige møtet i OECD Working Group Chemical Accidents, med svært gode tilbakemeldinger fra deltakere og OECD sitt sekretariat. Styringsgruppen for prosjektet ledes av DSB og har påbegynt arbeidet med sluttrapporten fra prosjektet. Funnene i prosjektet er trolig så relevante at det, som en oppfølger til prosjektet, vil bli utarbeidet en særskilt OECD-publikasjon med råd og veiledning til ulike aktører som er involvert i eierskifter i kjemisk industri. Prosjektet har varighet

		ut oktober 2015.
1.5	DSB skal prioritere forebyggende arbeid som kan redusere tap av liv i brann gjennom oppfølging av NOU 2012:4 Trygg hjemme.	DSB har utarbeidet forslag til ny forskrift om brannforebygging. Forskriften er sendt på høring med høringsfrist 26. februar 2015. Forslaget har blant annet til hensikt å tydeliggjøre kommunens plikter til å følge opp utsatte grupper, men samtidig understøtte lokale prioriteringer og gi handlingsrom for å iverksette tilpassede tiltak. Brannsikkerheten i særskilte brannobjekter skal ivaretas. Forskriften har gjennomgått en forenkling. En arbeidsgruppe ledet av DSB har kartlagt og vurdert samarbeidsmulighetene mellom ulike kommunale tjenesteytere, og har i en rapport fremlagt forslag til hvordan kommunene bør legge til rette for samarbeid for å bedre brannsikkerheten hos risikoutsatte grupper. Trygg hjemme foreslår at reguleringen av brannvesenets informasjonsplikter forsterkes, konkretiseres og følges opp gjennom rapporteringssystemet. Dette ivaretar DSB i utviklingen av ny rapporteringsløsning for brann- og redningsvesenet. Rapporteringsløsningen skal også bidra til mer kunnskap om risikoutsatte grupper. Kursplanen for forebyggende kurs ved Norges brannskole er revidert og Nasjonal kommunikasjonsstrategi for brannsikkerhet er fulgt opp. Se også 3.1.1.
1.6	DSB skal sørge for at personellet i brann- og redningsvesenene har nødvendig kompetanse til å løse sine oppgaver, gjennom å gi tilbud om utdanning ved Norges brannskole for å imøtekomme den økte etterspørselen, og ved å bidra til videre utvikling av utdanningen gjennom oppfølging av NOU 2012:8 Ny utdanning og nye utfordringer.	Heltidsbrannvesen: Norges brannskole (Nbsk) har planlagt kursaktivitet og volum ut i fra behovsundersøkelse sendt til alle landets kommuner. I 2014 er kursene avholdt iht kurskatalogen. Kursene har vært fylt opp med elever, og eksamensresultatene positive utvikling kan tyde på at elevene tilføres god kompetanse i henhold til kursplanene. Det er gjennomført revisjon av kursplaner for utrykningsledere i heltid- og deltidsbrannvesen og for forebyggende personell. Nbsk har brukt ekstratildelte midler og egne driftsmidler for å stimulere til og igangsette deltidsutdanning. Kommunene er oppfordret til å bruke tildelte midler over statsbudsjettet både i form av brev til alle landet kommuner samt at det ved diverse foredrag og deltakelse på konferanser er understreket behovet for at kommunene tar initiativ til å utdanne egne ansatte. Nbsk har aktivt oppsøkt deltidskommuner og bidratt til både planlegging og evaluering av kurs. DSB har i løpet av 2014 levert faglige vurderinger på en rekke områder knyttet til oppfølgingen av NOU 2012:8 Ny utdanning for nye utfordringer. Se også punkt 3.1.5
1.7	DSB skal innen utgangen av 2014 fremme forslag til ny godkjenningsordning for elektrofagarbeidere med utdanning fra utlandet.	Forslag til ny godkjenningsordning for elektrofagfolk med utdanning og praksis fra et annet land forelå innen utgangen av 2014. For å opprettholde et fortsatt høyt elsikkerhetsnivå foreslås at det fremdeles skal kreves en individuell vurdering av de som ønsker å videreføre et yrke i Norge. DSB mener at dette kan løses gjennom å bemyndige en ekstern aktør innenfor bransjen, og at ordningen finansieres gjennom innkreving av saksbehandlingsgebyr. Gjennomføring av forslaget krever endring i el-tilsynsloven, endring i forskrift og at gebyret dekkes

		av gebyrforskriften.DSB har lagt en fremdriftsplan for idriftsetting av ny godkjenningsordning fra 1. januar 2016. Arbeidet inkluderer dialog med bransjeforeningene.
1.8	DSB skal følge opp ”Nasjonal strategi for forebygging av ulykker som medfører personskaade 2009-2014” gjennom deltakelse i arbeidsgruppen og synliggjøring av DSBs ansvarsområder i gruppens årlige rapporter, notater og veiledningsmateriell.	Hensikten med strategien er å oppnå bedre oversikt og samarbeid i det ulykkesforebyggende arbeidet. Strategien skal fungere som en overbygning og et supplement til sektorenes egne strategier for å styrke koordineringen av innsatsen mellom sektorene. DSB har deltatt i arbeidsgruppen med to representanter for å synliggjøre og ivareta DSBs ansvarsområder i det ulykkesforebyggende arbeidet. Sekretariatsfunksjonen er lagt til Helsedirektoratet. DSB har blant annet vært med å utarbeide notater om barne- og eldreulykker, brosjyre om lokal ulykkesforebygging, samt vært med å vurdere bruk av ulykkesanalyser i ulike sektorer. DSB har bidratt i en undergruppe med å få frem statistikk og indikatorer på skadefeltet. Det tverrsektorielle samarbeidet skal videreføres gjennom årlige eller halvårlige kontaktmøter og mulige samarbeidsprosjekter mellom direktoratene.
1.9	DSB skal delta i relevante fora, og gi innspill og vurderinger til arbeidet med å gjennomføre EUs kommende produktsikkerhetspakke i norsk rett.	Europaparlamentet (EP) vedtok sin posisjon i april 2014. EP ønsker blant annet opprinnelsesmerking av produkter. Forhandlingene er fortsatt blokkert i Rådet og skyldes primært opprinnelsesmerkingen. I november 2014 bestilte Kommisjonen en studie av konsekvensene av slik merking, og resultatene forventes i mars 2015. DSB følger prosessen via EFTAs ekspertgruppe på området og i jevnlig dialog med nordiske kolleger. Arbeidet med å gjennomføre tiltak under Kommisjonens tiltaksplan for bedre markedstilsyn, som også er en del av pakken og har trådt i kraft, pågår for fullt. DSB har bidratt til en EØS/EFTA-kommentar fra juli 2014 om flere av disse tiltakene. EØS/EFTA-kommentaren ble godt mottatt og kommentert av Kommisjonen i et EFTA-møte i høst. DSB deltar også i en ekspertgruppe som skal utarbeide retningslinjer for tilsyn med produkter solgt via internett.
1.10	DSB skal gi innspill til NSMs utarbeidelse av et oppdatert og helhetlig IKT-risikobilde.	Ansvaret for dette arbeidet ligger i NSM. DSB har muntlig etterlyst informasjon om tiltaket.
1.11	DSB skal gjennomgå innretningen på avgifts- og gebyrsystemet i første omgang innen el-området, og med det formål å legge til rette for mer risikobasert tilsyn. En anbefaling fra DSB skal foreligge innen utgangen av 2014.	Målsettingen med prosjektet har vært å vurdere om en risikobasert tilnærming til utvelgelsen av tilsynsystema er egnet for å møte fremtidige behov mht å ivareta og forbedre teknisk el-sikkerhet. Teknisk el-sikkerhet omfatter risiko for bortfall av leveranser (infrastruktur), samt brann i og berøring av el-installasjoner. Prosjektet for videreutvikling av tilsynspraksis innen el-området skal, basert på definerte "topphendelser" innenfor de ulike tilsynsområdene, føre frem til en metodikk for risikobasert prioritering av tilsynsystema. Dette vil danne grunnlag for valg av tilsynsobjekter og tema for de enkelte tilsynene. Ved enkelte tilsyn vil det kunne være behov for at mer enn en tilsynsingeniør deltar, både med hensyn på HMS for den tilsatte men også med hensyn på kvaliteten på det utførte tilsynet. DSB har i 2014 utarbeidet og oversendt JD en rapport med forslag til alternativ metode for å beregne gebyret for å gi en mer rettferdig fordeling av byrdene mellom de ulike tilsynsobjektene.

I tillegg til fokus på styringsparameterene har DSB i 2014 gjennomført en rekke øvrige aktiviteter for å understøtte målet. Den følgende teksten gir en omtale av relevante aktiviteter og resultater i 2014 på tvers av DSBs myndighetsområder.

Forebygging innen kjemikalie- og eksplosivområdet

Alle tiltak som DSB planlegger og gjennomfører på kjemikalieområdet er motivert ut i fra at den lovlige håndteringen av kjemikalier skal foregå uten uhell, og slik at sikkerheten til omgivelsene og tredjeperson er tilfredsstillende, og slik at kjemikalier ikke kommer på avveie og havner i urette hender. Håndtering av eksplosiver er strengt regulert fra «vugge til grav» gjennom krav om tillatelser. Den norske forskriften inneholder nasjonale krav til forsvarlig håndtering, i tillegg til å implementere direktiv fra EU relatert til krav til eksplosiv som produkt og krav til gjensidig anerkjennelse av yrkeskvalifikasjoner.

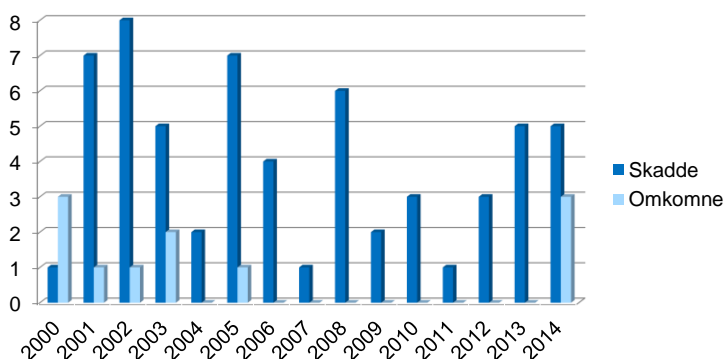
DSB har i 2014 igangsatt en gjennomgang og revidering av forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff, for å sikre at en hensiktsmessig regulering i forhold til utviklingen i samfunnet generelt og bransjen spesielt. Målsettingen er å ha en ny forskrift klar for oversendelse til Justis- og beredskapsdepartementet med anmodning om høring i desember 2015. Det ble i 2014 gjennomført noen endringer i forskriften relatert til id-merking og sporing av eksplosiver, undervannsprengning, saluttering, oppbevaring av ammoniumnitrat og krav til politiattest.

Mobil produksjon av bulksprengstoff er et av de områdene der det er behov for ny regulering. DSB har brukt mye tid i 2014 for å undersøke og lære av ulykken på Drevja i desember 2013, hvor en mobil produksjonsenhet eksploderte. Ulykken viste at det er behov for ny kunnskap, og i rapporten som er utarbeidet, fremmes det en rekke anbefalinger som DSB vil jobbe videre med i 2015.

DSB har i 2014 utarbeidet ny veileder til forskriftens krav til bruk av eksplosiver til bergsprengning. Det ble også utarbeidet en momentliste til politiet for å lette deres arbeid knyttet til etterforskning av sprengningsulykker.

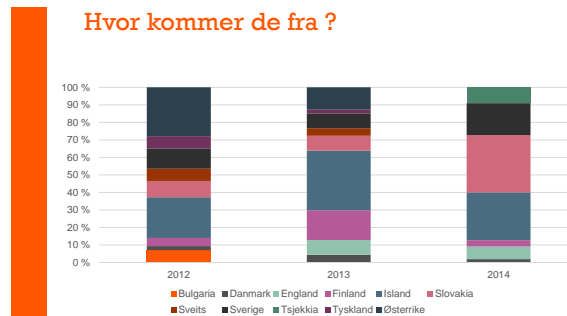
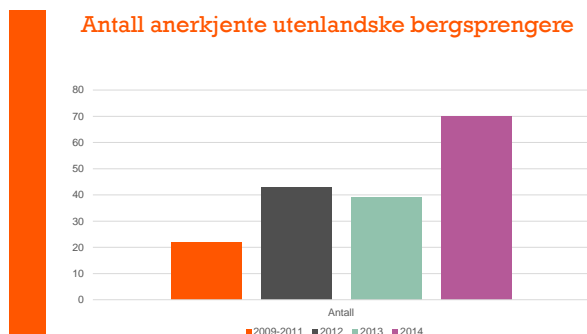
Selv med høyere aktivitet og økt bruk av sprengstoff i samfunnet, har det vært få alvorlige ulykker relatert til bergsprengning. I 2014 fikk man imidlertid en av de alvorligste ulykkene på området siden 1999, med tre drept og to skadet, i forbindelse med sprengningsarbeid på Geilo. DSB bisto politiet i etterforskningen av ulykken og har fulgt opp forvaltningsmessig både overfor byggherre, hovedentreprenør og sprengningsfirma.

Skadde og omkomne i bergsprengning 2000 - 2014

Ved sprengningsuhell prioriterer DSB forvaltningsmessig oppfølging av uhell med personskade eller uhell i nærheten av skoler, barnehager og tettbebyggelse. I 2014 førte dette til sju stansvedtak. DSB har i 2014 anmeldt to forhold knyttet til ulovlig håndtering av eksplosiver.

For å ha det ønskede sikkerhetsnivå i bransjen har DSB tett dialog med næringen. Bransjeråd for fjellsprenget har eksistert i flere år, og i 2014 etablerte DSB fagfora for de norske eksplosivleverandørene. DSB opplever hovedtyngden av næringen som seriøs og at de jobber mot de samme mål som DSB i spørsmål om safety og security. DSB har registrert en økning i antall søknader fra bergsprengere fra øvrige EØS-land som ønsker å jobbe i Norge. DSB ser her en endring ved at det er flere fra sentral- og sør-europeiske land som søker. Dette er utfordrende da det er store forskjeller ift hva som kreves av kompetanse i de ulike land for å få et bergspregningssertifikat. DSB har derfor stilt økende krav om egnethetstest.

dsb

dsb

I tillegg til planlagte tilsyn med virksomheter som faller inn under storulykkeforskriften, ble det i 2014 gjennomført en særskilt tilsynsaksjon i Sogn og Fjordane, knyttet til oppbevaring, bruk og transport av eksplosiver. Under aksjonen ble det gjennomført åtte tilsyn. Fire av disse hadde verken avvik eller anmerking, ett tilsyn hadde tre avvik av til dels alvorligere art og som medførte varsel om tilbaketrekning av tillatelser, samt tre tilsyn med ett avvik hver av mindre alvorlig art.

Med en strengere regulering og økt årvåkenhet rundt utgangsstoffer for eksplosiver, er det enda viktigere å ha kontroll på eksplosivene. DSB har i 2014 tilrettelagt for en særskilt informasjons-, motivasjons- og tilsynsaksjon som skal gjennomføres i 2015. DSB har i 2014 ikke fått meldinger om eksplosiver på avveie. En spørreundersøkelse i 2014 blant alle landets bergsprengere og bergspregningsleder viste også at under 1% av respondentene rapporterer om opplevd tyveri av eksplosiver siste tre år. Likevel kan man i mediene med jevne mellomrom lese at eksplosiver havner i «urette hender». Når det nå etableres et regime for å ha oversikt over utgangsstoffer for eksplosiver på avveie, mener DSB at det også er viktig at det finnes en tilsvarende oversikt over rene eksplosiver. I dag skal den som oppbevarer eksplosiver varsle politiet og DSB ved innbrudd i lager. DSB mottar i dag svært få slike meldinger, og etter det DSB kjenner til, sitter heller ikke politiet med en nasjonal oversikt over eksplosiver på avveie. DSB tok i 2014 et initiativ overfor Politidirektoratet for å diskutere om Kripos Bomb Data Senter kan benyttes til en nasjonal oversikt over eksplosiver på avveie. DSB betaler også for destruksjon av eksplosiver som privatpersoner kommer over og som ikke kan tilbakeføres til noen eier. Siden 2011 har DSB betalt for destruksjon av i underkant av fem tonn eksplosiver som private har funnet når de har ryddet i låver og skjul. Eksplosivene kan i stor grad tilbakeføres til det bøndene hadde tillatelse til å erverve frem til 2010.

Destruksjon av eksplosiver funnet hos privatpersoner

DSB har betalt for destruksjon av eksplosiver funnet hos private og som ikke kan tilbakeføres til en eier:

- 2011: 2080 kg
- 2012: 1603 kg
- 2013: 222 kg
- 2014: 774 kg

Utgangsstoffer for eksplosiver

DSB har også i 2014 jobbet målbevisst med tiltakene i «Oppfølgingsplanen for bombekjemikalier» fra 2012 for å få på plass forvaltningsregimet for utgangsstoffer for eksplosiver. DSB har rapportert status hvert kvartal til departementet på dette arbeidet.

Forskriften som både implementerer forordningen og innfører nasjonale krav ble i desember oversendt departementet med anmodning om fastsettelse. Endring i internkontrollforskriften for å synliggjøre at det systematiske sikkerhetsarbeidet i virksomheten også omfatter krav til sikring, er utarbeidet og oversendt departementet med anmodning om høring.

Kontaktpunktet for rapportering av mistenkelige transaksjoner ble i 2014 lagt til Kripos. Det er etablert en samhandlingsgruppe relatert til arbeidet med mistenkelige transaksjoner, bestående av representanter fra Kripos, PST, POD, Toll- og avgiftsdirektoratet og DSB. DSB leder samhandlingsgruppen og Kripos er i slutfasen med utarbeidelsen av en egen rutine for hvordan gruppen skal samhandle om meldinger om mistenkeligheter. DSB har også utarbeidet håndbøker til hjelp for Politi og Tollvesenet om utgangsstoffer for eksplosiver.

DSB har i 2014 lagt betydelige ressurser i å informere om det kommende regelverket og i å øke årvåkenheten hos aktørene som lovlig håndterer disse kjemikaliene. Overfor apotek, videregående skoler, universiteter og høyskoler ble det kjørt en særskrift informasjonskampanje under tittelen «Lukt lunta!» med den hensikt å øke årvåkenheten og få de til å rapportere eventuelle mistenkelige transaksjoner til Kripos. Det ble i mai gjennomført kartleggingstilsyn hos 35 apotek på østlandsområdet. DSB fikk under tilsynene ny kunnskap om hvilke utgangsstoffer apotekene selger og hvordan disse håndteres. DSB fikk også gitt informasjon til apotekene og diskutert med ansvarlig på apotekene hvordan de kan håndtere mistenkelige kjøp, svinn eller tyveri. Tilsynet viste at apotekene har gode systemer og rutiner som effektivt kan hindre at stoffene kommer i urette hender. Hos apotekene ble det også gjennomført markeds kontroll med isposer som kan inneholde ammoniumnitrat (AN).

Fyrverkerikampanje

Før nyttårsfeiringen 2014 gjennomførte DSB en informasjonskampanje med tittelen «Se mye morsomt i 2015 også!» Gjennom annonser og boards i de store byene ble publikum oppfordret til å til å bruke beskyttelsesbriller ved oppskyting av fyrverkeri. Målet med kampanjen var å redusere antall øyeskader, skape oppmerksomhet rundt sikkerhverdags facebookside og å øke antall mediehenvisninger til forebyggende informasjon på sikkerhverdag.no. Kampanjen fikk stor spredning i egne medier og fikk god

omtale i mediene. De kampanjerelevante innleggene på facebook i perioden nådde nesten 70.000 mennesker, og genererte nær 700 likerklipp, delinger og kommentarer. I kampanjeperioden ble sikkerhverdag.no brukt som kilde på over 130 nyhetsartikler i norske nett- og papiraviser. Foreløpig statistikk viser at 14 fikk øyeskader forbundet med nyttårsfeiringen 2014/15, hvorav fire alvorlige og ti moderat alvorlige. Dette er en nedgang på tre alvorlige sammenlignet med året før. Ingen av dem som fikk øyeskade brukte beskyttelsesbriller. De øvrige skadetallene forbundet med bruk av fyrverkeri nyttårsaften som skal innrapporteres fra kommunene foreligger ikke ennå. DSB vil i løpet av februar 2015 oversende JD en analyse som viser den totale skadeutviklingen.

Industrisikkerhet – håndtering av farlig stoff

DSB koordinerer myndighetenes tilsyn etter storulykkeforskriften. Den årlige rapporten med oppsummering fra alle myndighetenes tilsyn på området vil bli ettersendt departementet. Totalt utførte myndighetene i 2014 tilsyn med 100 av storulykkevirksomhetene. Tilsynet viste, som i tidligere år, at de fleste mangler og svakheter blir funnet innenfor områdene dokumentasjon og styringssystem, risikovurdering og dokumentasjon av oppfølging av slike vurderinger, vedlikehold og tilstandskontroll, og tekniske mangler i anleggene. Hovedinntrykket av tilstanden hos storulykkevirksomhetene er likevel at disse har god forståelse for betydningen av sikker drift. Tilsynsfunn og en relativt god uhellsstatistikk for de samme virksomhetene indikerer at de fleste arbeider godt på det praktiske planet, men at de ikke i tilstrekkelig grad er opptatt av å dokumentere hvordan de arbeider og resultatene av dette.

På enkelte områder er det lokalisert flere virksomheter med risiko for at det kan inntreffe hendelser som kan medføre store ulykker. Områdene er i tillegg preget av stor transportaktivitet av farlig gods, både på land og på sjø. DSB igangsatte i 2014 en gjennomgang av risikoforholdene ved Risavika. Arbeidet ble gjort i samarbeid med Brannvesenet Sør-Rogaland IKS (BVSR) og Sola kommune.

Flytende naturgass LNG

LNG har de senere årene i stadig større grad blitt tatt i bruk i industrien. Både i nye anlegg, men også til erstatning for fyringsolje, LPG med videre i allerede eksisterende anlegg. I tillegg blir bruk av naturgass som brennstoff på skip stadig mer aktuelt, som følge nye miljøkrav i maritim sektor som trådte i kraft 1. januar 2015. Forskrift om håndtering av farlig stoff ble endret 13. desember 2013. Endringen medfører at virksomheter som bunkrer LNG på passasjerskip er pliktig til å innhente samtykke for slik håndtering fra DSB. Som følge av forskriftsendringen har direktoratet startet arbeidet med å revidere «*Temaveiledning om omtapping*» om bunkring av LNG. Høringsfrist var 10. desember 2014 og temaveiledningen ferdigstilles i løpet av første tertial 2015. DSB gjennomførte i 2014 to planlagte tilsyn på bunkringsanlegg for LNG (Barents Naturgass i Moskenes og Lødingen). I tillegg ble det gjennomført et hendelsesbasert tilsyn med Risavika LNG Production i forbindelse med hendelsen under bunkring av MF Bergensfjord. Det er planlagt storulykketilsyn i 2015 ved anlegg der det bunkres LNG.

Brannvesenets tilsynsaksjon med farlige stoffer

DSB ser det som en viktig oppgave å legge til rette for at brannvesenet kan utføre tilsyn med farlig stoff på en effektiv og enhetlig måte. Gjennom forskrift av 8. juni 2009 om håndtering av farlig stoff gis kommunen ved brannvesenet hjemmel til å føre tilsyn med at bestemmelsene i forskriften overholdes. Regelverket forvaltes av DSB. DSB har siden 2012 organisert årlige tilsynsaksjoner med farlig stoff, der DSB har utarbeidet informasjon og sjekklister, og tilsynene har vært gjennomført av brannvesenet. Tilsynsaksjonen i 2014 var landsdekkende og gjennomført i april måned med følgende temaer:

- Boligselskap forsynt med brannfarlig gass fra fast rørrnett med tank (videreføring fra 2012 og 2013).
- Boligselskap forsynt med brannfarlig gass fra distribusjonsnett.
- Industrianlegg som forbruker brannfarlig gass.

47 av landets brannvesener (17 %) deltok i tilsynsaksjonen 2014. Disse 47 brannvesenene utførte totalt 352 tilsyn fordelt på de tre tilsynsområdene. Dette er en økning på 127 tilsyn sammenliknet med tilsynsaksjonen i 2013. Mange brannvesener har ikke farlig stoff oppbevart i sitt område, og det er derfor ikke relevant for disse å delta i tilsynsaksjonen. Videre har DSB fått tilbakemelding fra brannvesener som har utført tilsyn med farlig stoff på andre tidspunkter enn april og følgelig ikke deltatt i tilsynsaksjonen.

I en periode på tre år har brannvesenene ført tilsyn med i overkant av 400 av 450 registrerte boligselskap forsynt med gass fra fast rørrnett med tank. I tillegg kommer tilsyn med boligselskap forsynt fra distribusjonsnett. De fleste boligselskap med gass i Norge har derfor hatt tilsyn fra brannvesenet. Dette er en viktig innsats fra brannvesenets side for å øke sikkerheten på denne typen anlegg.

Generelt er resultatene fra tilsynsaksjonen i 2014 langt bedre enn i 2013. Andelen avvik er betydelig redusert i 2014 for alle punktene i sjekklisten, bortsett fra § 9 om kontroll utført av akkreditert inspeksjonsorgan eller teknisk kontrollorgan. For risikoanalyser er avvikene redusert med 75 %. Årsaken til bedre resultater i 2014 kan være at boligselskapene og bransjen var bedre forberedt og hadde fremskaffet aktuell dokumentasjon etter erfaring fra tilsynsaksjonen i 2013. Noen brannvesener har gått tilsyn på samme objekter i 2013 og informasjon til boligselskap og beboere fra brannvesenet og DSB før, under og etter fjorårets aksjon kan ha resultert i et større fokus på bruk av gass. Avvik etter tilsyn med gassanlegg i industrien er gjennomgående noe høyere enn for tilsyn med boligselskapene. Ytterligere informasjon om brannvesenets tilsynsaksjon 2014 finnes på DSBs nettsider www.dsb.no

Transportsikkerhet på veg og jernbane.

DSB arbeider med regelverksutvikling, saksbehandling og tilsyn med transport av farlig gods på veg og jernbane. Antall innrapporterte hendelser til DSB de siste 10 årene har vært svakt synkende. I perioden 2001 til 2011 ble det årlig registrert 50 til 70 uhell. Det ble registrert 51 uhell i 2013. Antallet er en liten økning fra 2012, men mindre enn gjennomsnittet for siste 10-årsperiode. I 2013 ble to mennesker drept i forbindelse med transport av farlig gods i forbindelse med trafikkhendelser. Generelt kan vi si at hendelser med omkomne svært sjelden skjer på grunn av lastens farlige egenskaper.

Eierskifte ved virksomheter som håndterer farlige stoffer

DSB har i 2014 ledet styringsgruppen i OECD som har jobbet med problemstillinger rundt eierskifter av virksomheter som håndterer farlige stoffer. Det er utarbeidet en omfattende rapport basert på litteraturstudier og spørreundersøkelser. I tillegg var DSB ansvarlig for en egen sesjon i Paris høsten 2014, der temaet ble belyst ytterligere. Utfordringene på dette området er mange og resultatene fra arbeidet skal behandles videre i OECD. Problemstillingen omhandler hvordan man ivaretar sikkerheten i virksomheter som kjøpes opp og hos de som overtar virksomheten. Hvordan ivareta kompetanse som er kritisk for sikkerheten og hvordan myndighetene følger opp, er noen av de utfordringene som skal følges opp videre. Flere av OECD landene er svært opptatt av arbeidet, som så langt har belyst mange viktige områder som både eiere og myndigheter må følge opp.

Storulykkeforskrift

DSB har som leder av koordineringsgruppen ledet prosessen med arbeidet med implementering av Seveso II-direktivet i norsk rett. Forskriften ble oversendt departementet med anmodning om fastsettelse etter høring. På grunn av at direktivet ennå ikke er en del av EØS-avtalen ble forskriften ikke fastsatt slik at den kunne tre i kraft 1.1. 2015 slik det står i tildelingsbrevet. DSB legger til grunn at den trer i kraft innen den dato som er satt i direktivet (1. juni 2015). Det har vært en god prosess mellom myndighetene og referansegruppen bestående av NHO, LO og en rekke storulykkevirksomheter i forskriftsarbeidet. Arbeidet har også hatt forankring ute i industrien.

Parallelt med ny storulykkeforskrift har DSB arbeidet med hvordan bestemmelser i regelverket under Plan- og bygningsloven bør endres slik at kommunenes arealplanarbeid på området er i tråd med bestemmelsene i Seveso III-direktivet. Arbeidet med krav til ekstern beredskap (nødetatene) har også blitt igangsatt med sikte på at det også her etableres ordninger eller regelverksendring som sikrer at den offentlige beredskapen rundt storulykkevirksomheter er i tråd med intensjonene i direktivet. Det er vår vurdering at arbeidet har ført fram til en god forskrift som vil bidra til å styrke sikkerhetsarbeidet i og omkring storulykkevirksomheter.

Nasjonal strategi for beredskap mot CBRNE

DSB oversendte den første delrapporten for arbeidet 6. januar 2014, og en revidert rapport ble oversendt JD i midten av juni etter at høringskommentarer fra de ulike sektorene ble innarbeidet. Nytt mandat for Del 2 og Del 3 ble sendt fra JD i slutten av juni 2014. DSB har ledet arbeidet der representanter fra Helsedirektoratet,

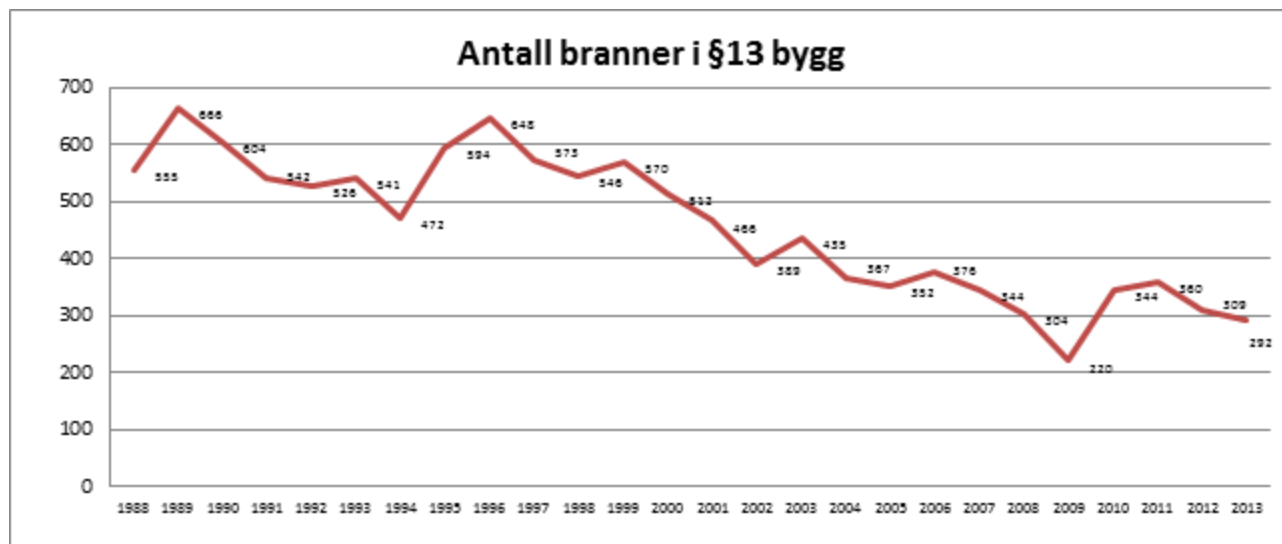
Folkehelseinstituttet (FHI), Statens Strålevern, Forsvarets forskningsinstitutt (FFI), Forsvarets ABC-skole (FABC) og Politidirektoratet (POD) deltar. Det er utarbeidet noen scenarier og utkast til Del 2. Det har vært avholdt ett møte med styringsgruppen for prosjektet. Delrapport 2 og utkast til strategien (Delrapport 3) vil bli levert til de fastsatte fristene i 2015. Elementene i samfunnssikkerhets- og beredskapskjeden er sentralt i analysearbeidet.

Brannforebyggende arbeid

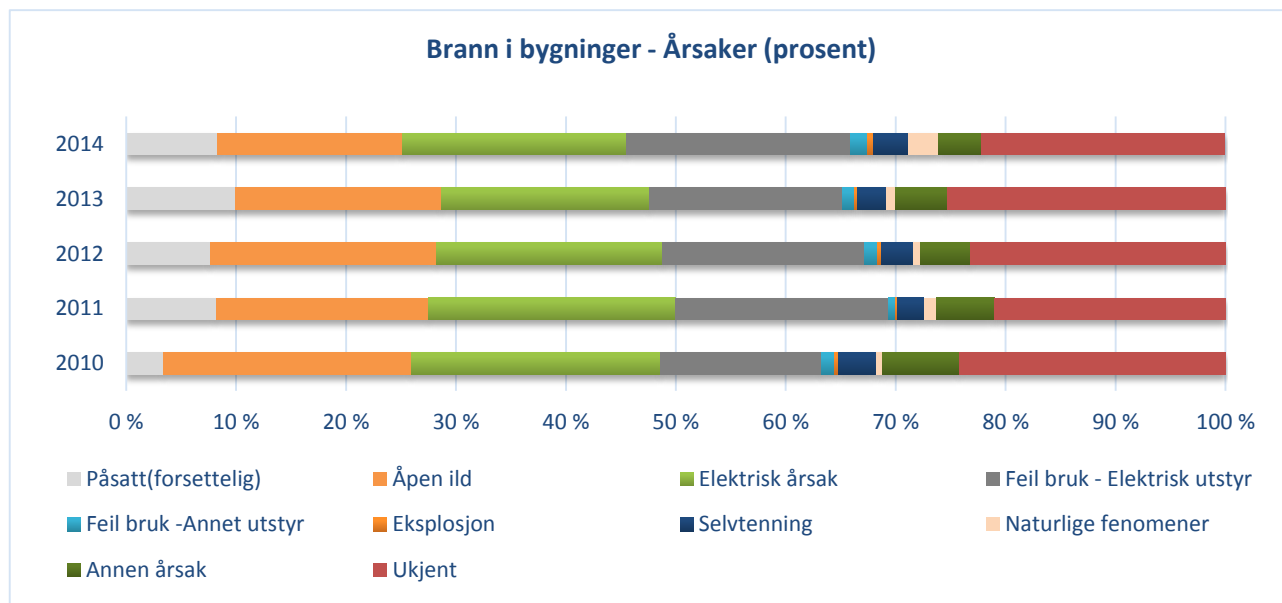
Utarbeidelse av forslag til ny forskrift om brannforebygging har vært et viktig mål for DSB i 2014. Ny forskrift er sendt på høring med høringsfrist 26. februar 2015. Ny forskrift vil styrke det kontinuerlige arbeidet med å forebygge utilsiktede og tilsiktede hendelser. I dag bruker kommunene betydelige ressurser på tilsyn med byggverk og lignende der brann kan medføre tap av mange liv eller store skader på helse, miljø eller materielle verdier (særskilte brannobjekter). Det ble i 2013 rapportert om 527 årsverk innen forebygging og 668 årsverk innen feiing, og det ble utført hhv. 18.600 og 4.200 tilsyn i særskilte brannobjekter (A- og B-objekter). Brannstatistikken viser imidlertid at om lag 80 prosent av de som omkommer i brann, omkommer i private boliger. De fleste av disse tilhører en risikoutsatt gruppe.

I forslag til ny forskrift om brannforebygging er frekvenskravene til tilsyn og feiing fjernet og erstattet av bestemmelser som forplikter kommunene til å gjøre lokale vurderinger av risiko og sårbarhet, planlegge og gjennomføre egnede tiltak og evaluere om tiltakene generelt og i enkelttilfeller har vært hensiktsmessige. Den økte friheten for kommunene balanseres av en forventning om at de etablerer og dokumenterer tilfredsstillende system for vurdering og håndtering av den reelle risikoen i kommunen. Større frihet for kommunene betyr at kommunene i større grad kan sette inn målrettede tiltak overfor de grupper som er mest utsatt, samtidig som brannsikkerheten i særskilte brannobjekter skal ivaretas. Kommunene vil, gjennom brann- og eksplosjonsvernloven, fremdeles ha en plikt til å gjennomføre tilsyn i særskilte brannobjekter. Forebygging av brann i objekter hvor det er fare for tap av mange liv, vil fortsatt være en prioritert oppgave.

Brannsikkerheten i særskilte brannobjekter ivaretas gjennom et større fokus på systematisk sikkerhetsarbeid og ved at virksomhetene blir ansvarliggjort for resultatene av det forebyggende arbeidet. På sikt skal dette styrke sikkerhetsarbeidet i virksomhetene og dermed sikre den positive trenden med få branner i særskilte brannobjekter.

Åpen ild, elektrisk årsak (dvs. som skyldes elektrisk utstyr) og feil bruk av elektrisk utstyr er de vanligste årsakene. I omtrent 20 prosent av tilfellene er årsaken ukjent.

Mange av de som har høyere risiko for å omkomme i brann, mottar tjenester og oppfølging fra et kommunalt tjenesteapparat. Samarbeid mellom ulike kommunale tjenesteytere er derfor viktig for å bedre brannsikkerheten hos risikogrupperne.

En arbeidsgruppe ledet av DSB har kartlagt samarbeidmulighetene mellom ulike kommunale tjenesteytere og i en rapport fremlagt forslag til hvordan kommunene bør innrette seg for å legge til rette for samarbeid. Rapporten med forslag til oppfølgingstiltak ble levert Justis- og beredskapsdepartementet 1. november 2014.

Kartleggingen avdekket mange gode eksempler på samarbeid i flere kommuner. Samtidig fremkom det også at mange kommuner har behov for veiledning om hvordan de kan organisere sine tjenester for å legge bedre til rette for samarbeid. En del kommuner trenger også veiledning i hvilke plikter de har for å ivareta brannsikkerheten hos risikogrupperne og hva de må gjøre for å oppfylle pliktene etter dagens regelverk.

Kursplanen for forebyggende kurs ved Norges brannskole er revidert slik at kurset er tilpasset dagens risikobilde og de endringer som følger av ny forskrift om brannforebygging. Kurset skal sikre at personellet i brann- og redningsvesenene har nok og riktig kompetanse innen brannforebyggende arbeid.

Brannforebyggende kampanjer

Ny satsing på brannforebygging: Alt vi kan mot brann

DSB har i 2014 fulgt opp Nasjonal kommunikasjonsstrategi for brannsikkerhet, som på oppdrag fra JD ble levert i 2013. Målet er at kommunikasjonsinnsatsen skal bli mer samordnet og mer målrettet mot risikogrupperne for brann. Det viktigste enkelttiltaket i 2014 var lanseringen av Alt vi kan mot brann, en felles satsing for brannforebygging mot 2020. Lanseringen skjedde på FNs internasjonale eldredag 1. oktober med en komfyrvaktkampanje mot komfyrbrenner rettet mot risikogruppen eldre. Lokale brannvesen og lokale eltilsyn DLE deltok med arrangementer over hele landet.

Bak satsingen står Nasjonal koordineringsgruppe for brannkommunikasjon, ledet av DSB, og opprettet for å følge opp Nasjonal kommunikasjonsstrategi for brannsikkerhet. I tillegg til DSB består koordineringsgruppen av representanter fra brannvesen, feiere, DLE, forsikringsbransjen og organisasjoner som jobber med kommunikasjon på brannområdet. Koordineringsgruppen har i 2014 også startet kartlegging av eksisterende kommunikasjonsinnsats, en sammenstilling av befolkningsundersøkelser om brannsikkerhet, samt oppstart av arbeid i to undergrupper for henholdsvis samordnet undervisning i skolene og felles budskap om brannsikkerhet.

Brannvernuka og Nasjonal brannøvelse 2014

Over 320 brannstasjoner fra Longyearbyen i nord til Mandal i sør åpnet portene for publikum under Brannvernuka i 2014. Brannstasjonenes åpen dag er lagt opp som en familieaktivitet for opplæring i hvordan man kan sikre hjemmet mot brann. Cirka 245 000 personer besøkte brannstasjonene denne dagen. I tillegg avholdes det en nasjonal brannøvelse i bedrifter, skoler, barnehager, institusjoner og offentlige kontorer landet rundt under Brannvernuka. Vi utfordret samtidig alle til å ha brannøvelser hjemme i egen bolig. Nesten 640 000 personer deltok i brannøvelser landet rundt. Det er ny rekord. Brannvernuka arrangeres av DSB, Norsk brannvernforening, If Skadeforsikring, samt brannvesen og lokale el-tilsyn over hele landet.

Aksjon boligbrann

Over 300 brann- og feiervesen og DLE deltok på aksjonen, og alle byer og tettsteder av en viss størrelse var med i 2014. Aksjonen innledes med røykvarslerens dag 1. desember og i perioden 2.- 4. desember fikk cirka 40 000 husstander over hele landet besøk av brann- og feiervesen og det lokale elektrisitetstilsyn med tilbud om en enkel kontroll av brannsikkerheten i boligen. Etter elleve år med Aksjon boligbrann er antall omkomne i boligbranner i perioden 23. desember til 31. desember mer enn halvert (45 de elleve årene før aksjonen og 18 i de elleve årene aksjonen har vart). Aksjon boligbrann inviterer også alle femte-, sjette- og sjuendeklassinger til å sjekke seks enkle brann- og el-punkter hjemme hos foreldre, besteforeldre og andre kjente. Aksjon boligbrann arrangeres av DSB, Norsk brannvernforening og Gjensidige, samt brannvesen og lokale el-tilsyn over hele landet.

Brannvern i skolen

Samarbeidsgruppen, som består av DSB, Norsk brannvernforening og Gjensidige, utvikler og tilbyr undervisningsopplegg om el- og brannvern for barnehager, grunnskolen og videregående skole. Oppleggene brukes årlig av cirka 250 000 barn og unge.

Forebygging innen elsikkerhet

DSB skal gjennom forebyggende arbeid bidra til at elsikkerhetsnivået tilfredsstiller samfunnets forventninger og behov for å unngå skader på liv, helse og materielle verdier.

Et teknologisk samfunn vil i stadig større grad bli avhengig av en sikker strømforsyning, samtidig som innføring av ny teknologi skaper nye tekniske utfordringer for strømforsyningen og klimaendringer utsetter anlegg for mekaniske påkjenninger som de kanskje ikke ble dimensjonert for. For å møte de nye utfordringene vil det, gjennom risikobasert tilsyn, være behov for å rette fokus mot de anleggene og temaene som gir størst elsikkerhetsmessig gevinst. Som et ledd i denne ønskede tilpasningen av egen tilsynspraksis ble det i 2014 igangsatt et forprosjekt. Prosjektet omfatter å redegjøre for ny risikobasert tilsynspraksis, økonomiske konsekvenser som følge av endret praksis og revisjon av gebyrsiden for å ivareta endringen. Samfunns effekter knyttet til mer risikobasert tilsyn vil være en del av forprosjektet og inntektssiden i ny modell skal være avklart før tilsynsvirksomheten endres. Første delrapport ble forelagt JD i juni.

Tilsyn med elektriske anlegg

Det ble i 2014 gjennomført 204 tilsyn med landbaserte anlegg og 317 maritime anlegg, herunder 39 tilsyn med flyttbare offshoreinnretninger. I tillegg ble det gjennomført tilsyn med 100 lokale elektrisitetstilsyn (DLE) ved nettselskaper. Erfaring viser at en tett oppfølging av aktørene gjennom tilsyn er nødvendig for å opprettholde et høyt elsikkerhetsnivå. Ikke minst gjelder dette tilsyn med nettselskapene hvor teknisk sikkerhet i anleggene er avgjørende for oppetiden i nettet. Ett nettselskap ble ilagt overtredelsesgebyr på kr 750.000,- for brudd på krav gitt i forskrift om det lokale elektrisitetstilsyn og sakkyndige som utfører oppgaver for netteier (FDLE).

Samarbeidet med NVE gjennom Felles tilsynsforum fortsatte i 2014 og det ble gjennomført tre samtidige tilsyn. Erfaringene fra disse tilsynene er gode. I regi av forumet ble det arrangert en konferanse for tilsynspersonell i NVE og DSB. DSB gjennomførte, i samarbeid med Sjøfartsdirektoratet, en kampanje med uanmeldte tilsyn om bord i forsyningskip for oljeplattformer som er registrert i NIS/NOR og underlagt anerkjente classeselskap. Kampanjen ble gjennomført i Aberdeen og avdekket flere avvik knyttet til mangelfulle vedlikeholdsrutiner, ufullstendig dokumentasjon, feiljusterte vern, berøringsfare m.m.

DSB har utført tilsyn og kontroll av dokumentasjon i forbindelse med bygging av to fiskefartøy og to passasjerskip ved verft i Tyrkia. Tilsynet påviste mange forhold ved de elektriske anleggene som ikke tilfredsstiller krav i norske forskrifter/internasjonale normer. Fornyelse og ombygging av fiske- og fangstfartøyer har også foregått på verksteder i Polen og Danmark, og det er ført byggetilsyn med mindre fartøyer i Irland, Polen og Estland. På passasjerskipsområdet er to nye ferger for gassdrift satt i drift etter en byggeperiode på i underkant av to år ved verksted i Polen. Det er fortsatt stor byggevirksomhet av flyttbare offshoreenheter i Singapore, Sør-Korea og Kina. Slike store byggeprosjekter går over flere år og antall nybygg har ligget på omkring 10 de siste årene. Dette medfører at DSB er bundet opp 100 % med en person til byggetilsyn på disse tilsynsobjektene. DSB registrerer at redere i fiske-/fangstnæringen og eiere av mindre passasjerbåter ofte er sent ute med å kontakte DSB i forbindelse med anmodninger om tilsyn. Tilgang til Sjøfartsdirektoratets registrering av anmodninger har vist seg å være et godt hjelpemiddel for planlegging på kort sikt. Det erfares at de samme gruppene også har en tendens til å oversitte frister for melding om utbedring av avvik og at kvaliteten på tilbakemeldingene fra noen installatører er mindre bra. Sistnevnte er særlig tilfelle ved utbedringer utført av installatører i Danmark.

Tilsyn med elektromedisinsk utstyr og forvaltning ved helseforetak og sykehus

DSB utførte tilsyn/systemrevisjoner rettet mot helseforetak og sykehus i 2014. Revisjonene gjennomføres med utgangspunkt i virksomhetenes systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Revisjonene er et av direktoratets viktigste forebyggende virkemiddel og skal sikre at lovgivning og sentrale føringer etterleves, og at tilsynsobjektene arbeider systematisk med sikkerhet, sårbarhet og risiko. Tilsynene i 2014 var rettet mot HMS/ kvalitetssystem, brukere av medisinsk utstyr, medisinsk-teknisk avdeling, og teknisk avdeling elektro. Innenfor områdene var temaene blant annet rapporteringer, avvikshåndtering, opplæring, vedlikehold, forebyggende vedlikehold, beredskapsplaner og risikovurderinger.

Systemrevisjoner av 22 helseforetak og private sykehus i 2014 avdekket 62 avvik. 39 av avvikene var hjemlet i internkontrollforskriften alene eller i kombinasjon med fagforskrifter. Tvangsmulkten som ble igangsatt mot landets største helseforetak i 2013 ble avsluttet våren 2014. Grunlaget for avslutningen av denne var helseforetakets framlagte planer for å få risikobildet på et akseptabelt nivå.

I DSBs instruks for det lokale eltilsyn (DLE) pålegges DLE å føre tilsyn med helseinstitusjoner og enkle helseforetak. I 2014 ble kursopplegget for de som skal føre disse tilsynene revidert og kurs ble avholdt. Det er intensjonen at disse kursene skal bli obligatorisk for alle som skal føre slikt tilsyn.

I 2014 ble tilsynsarbeidet med importører og produsenter av hjelpemidler videreført gjennom et tilsyn av en importør av elektriske rullestoler. Tilsynet ble gjennomført i samarbeid med Helsedirektoratet.

Tilsyn med elektriske lavspenningsanlegg

DSB er sentral tilsynsmyndighet for tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr. Tilsynet med elektriske lavspenningsanlegg er delegert til lokal tilsynsmyndighet i nettselskapene (DLE) og finansieres over nettleien. Tilsyn er risikobasert, etter alder, bruk og belastning av det elektriske anlegget. Særlig utsatte anleggstyper er underlagt hyppigere tilsyn (f.eks. landbruk, sykehus, hoteller og forsamlingslokaler). DLE fører også tilsyn med elektroforetakene som bygger elektriske anlegg. DLE gjennomførte i 2014 ca. 165 000 tilsyn og fant tekniske feil på ca. 25 % av anleggene.

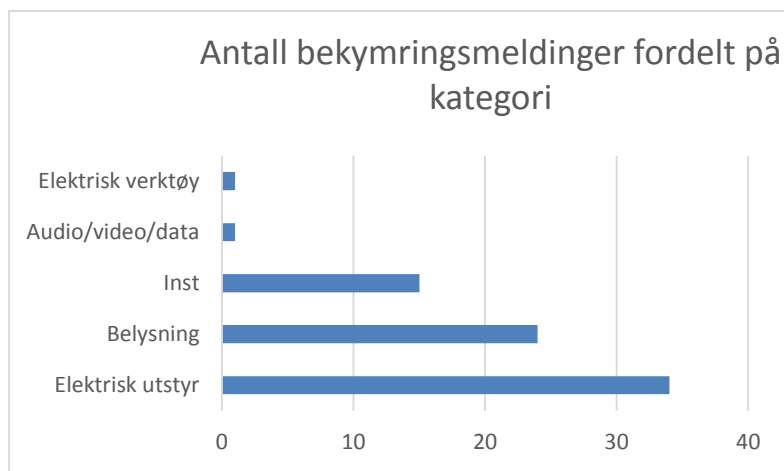
Markedskontroll med elektriske produkter

DSB gjennomførte risikobasert markedskontroll av elektriske produkter og tilsyn med produsenter og importører av elektriske produkter i samarbeid med syv utvalgte lokale elektrisitetsilsyn (DLE). De utvalgte DLEene er fordelt rundt om i landet og sikrer at store deler av det norske markedet dekkes, samt at nødvendig lokalkunnskap ivaretas. DSB fokuserer på elektriske produkter som utgjør en fare for strømgjennomgang eller brann. Kontrollørene ble i 2014 oppfordret til å oppsøke mindre detaljister som kanskje har et annet vareassortiment enn de store veletablerte kjedene, som man har vansker med å finne potensielt farlige produkter hos. Våren 2014 gjennomførte DSB en sesongkampanje med markedskontroll av terrassevarmere. Det ble kontrollert 17 produkter, ingen av disse ble ansett for å ha stor risiko.

Det ble i 2014 gjennomført kurs for butikkansatte i hva de bør ta hånd om i omsetningen og til hjelp i informasjon av kunder vedrørende elsikkerhet. Arbeidet ble gjennomført av DLE og er en oppfølging fra 2012 og 2013.

Direktoratet avdekker ofte at samme importør har mangler med flere produkter den omsetter. I slike tilfeller er det mest effektivt å gjennomføre en systemrevisjon hos importøren. Disse revisjonene vi ofte ha preg av både en informasjon og et ordinært tilsyn. Det plukkes også ut produkter for en ordinær markedskontroll ved slike tilsyn. Det er gjennomført ca 15 slike tilsyn i 2014.

DSB mottok 60 markedskontrollmeldinger fra i hovedsak Det lokale elektrisitetstilsyn (DLE) om potensielle farlige produkter i 2014. Meldingenes hovedtyngde lå i gruppene varmeovner og belysningsprodukter. DSB mottok i tillegg 109 bekymringsmeldinger gjennom innmeldingsordningen på dsb.no. Meldingene fordelte seg på følgende produktgrupper:

Produsent, importør eller distributør av elektriske produkter som kan utgjøre en uakseptabel risiko, har plikt til å melde fra til DSB. Det ble mottatt og fulgt opp åtte slike meldinger i 2014. Antall meldinger var lavt i 2014 sammenlignet med tidligere år, noe som bør føre til at de ansvarlige følges opp med hensyn til denne forpliktelsen i 2015. Sannsynligheten er liten for at det faktisk er mange færre tilbaketrunkne produkter fra produsent fra ett år til et annet.

DSB hadde ved årsskiftet 2014-2015 en større andel uferdige markedskontrollsaker enn tidligere. Dette skyldes ressursituasjonen med hensyn til de totale oppgavene som er pålagt.

Bekymringsmeldinger og brannårsak relatert til produktgrupper er forholdsvis stabilt fordelt over tid. Dette til tross for at antallet små elektriske artikler har økt dramatisk i antall de senere år. Det viser seg at det fremdeles er energikrevende produkter, samt produkter med varme overflater som kan antenne brennbart underlag, som utgjør hyppigst brannårsak

Alternativ godkjenningsordning for elektrofagfolk med utdanning og praksis fra et annet land

Behandling av søknader om tillatelse til å videreføre et yrke i Norge på bakgrunn av utdanning og praksis fra et annet land har gjennom flere år er blitt svært ressurskrevende og har blitt vurdert av DSB til ikke å være en direktoratsoppgave. DSBs forslag til ny godkjenningsordning for elektrofagfolk med utdanning og praksis fra et annet land forelå ultimo 2014. Med tanke på å opprettholde et fortsatt høyt elsikkerhetsnivå fokuserer forslaget på at det fremdeles skal kreves en individuell vurdering av de som ønsker å videreføre et yrke i Norge. DSB mener at dette kan løses gjennom å bemyndige en ekstern aktør innenfor bransjen og at ordningen finansieres gjennom innkreving av saksbehandlingsgebyr. Gjennomføring av forslaget vil kreve endring i el-tilsynsloven, endring i Forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr (FEK) og at et slikt gebyr dekkes av gebyrforskriften. DSBs fremdriftsplan har som mål at ny godkjenningsordning skal tre i kraft fra 1. januar 2016. Det videre arbeidet vil måtte skje i dialog med bransjeforeningene for å sikre en smidig omlegging.

Regelverksarbeid elsikkerhet

Oppfølging av forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr (FEK) er gjennomført i samsvar med aktivitetsplan. Forskriften gir krav til foretak og personer som utfører eller tilbyr å utføre arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr, slik at arbeidet ikke fører til skade på liv, helse eller materielle verdier. Forskriften omfatter krav både til norske og utenlandske foretak og enkeltpersoner, og har stor betydning for utenlandske foretak som kommer til Norge for å tilby eller utføre arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr. Forskriftens krav medfører at flere foretak enn tidligere plikter å registrere seg i det sentrale Elvirksomhetsregisteret.

Bransjeorganisasjonene på arbeidsgiversiden og arbeidstakersiden har i 2014 hatt fokus på denne forskriften. Endringen har medført en økning i antall henvendelser til DSB fra foretak som tidligere ikke var forpliktet til å registrere seg i registeret, og DSB har brukt mye tid på informasjon og veiledning til bransjeorganisasjoner, enkeltforetak og enkeltpersoner om hvordan forskriften er å forstå.

I 2014 ble regelverket for elektriske installasjoner i bygninger revidert og det er blant annet innført bedre tiltak mot komfyrrann og regler for sikker lading av elbiler. Samtidig er metodene og reglene for tilknytning av bolig til elnettet og til ekonettet effektivisert og tilrettelagt for sikker innføring av «Avanserte måle- og styringssystemer» (AMS) når 2,7 millioner målere skal installeres innen utgangen av 2018. DSB har hatt tett oppfølging av bransjen for å sikre en positiv og sikker utvikling.

Statnett ble gitt dispensasjon fra avstandskrav i forskrift om elektriske forsyningsanlegg (FEF) knyttet til spenningsoppgradering av luftlinjer, noe som vil gi betydelige samfunnsøkonomiske besparelser.

På bakgrunn av søknad ble nettselskapene gitt utsatt frist for etablering av jordfeilovervåking i lavspennings forsyningsnett i tråd med fristen til NVEs AMS-krav, slik at de kan utnytte potensialet i AMS-utbyggingen fullt ut.

DSB har videreført arbeidet innen CENELEC for å ferdigstille en sikkerhets- og funksjonsstandard for komfyrvakter. Denne er nå ferdigstilt i den internasjonale standardiseringskomiteén.

Forebyggende arealplanlegging herunder hensynet til klimaendringer

Klimaendringene vil påvirke samfunnssikkerheten i årene som kommer, og vil være et viktig område for DSB å jobbe med. Strategien knyttet til DSBs arbeid med klimatilpasning er påbegynt, og arbeidet blir videreført i 2015. DSB deltar med én person i sekretariatet for lovutvalget for overvannshåndtering. Programmet Framtidens byer, der DSB har vært fagkoordinator for klimatilpasning, ble avsluttet ved utgangen av 2014. Satsingen har resultert i at samtlige 13 byer i programmet har inkludert klimatilpasning i sitt planverk. Videre har alle byene planlagt eller gjennomført konkrete klimatilpasningstiltak. De fleste iverksatte prosjektene er for å håndtere mer nedbør og flere ekstremnedbørhendelser. Av eksempler på tiltak kan nevnes åpning av bekker, etablering av alternative og sikre flomveier, regnbed, økning av blågrønne strukturer og kartlegging av havnivåstigning. Arbeidet fra Framtidens byer har gitt mye læring knyttet til klimatilpasning, og har bidratt til et oversiktsbilde av blant annet overvannshåndtering i de store byene.

I mars avholdt DSB, i samarbeid med Kommunenes Sentralforbund (KS), en kommunekonferanse der temaet var klimatilpasning i samfunnsplanleggingen. Tittelen var *Hvordan utnytter vi dagens erfaringer og kunnskap?* 150 deltagere fikk høre om utviklingen innen klimatilpasningsarbeidet de siste årene, ikke minst en presentasjon av hvordan man skal ta hensyn til klimaendringer i plan- og bygningsloven.

Klimaprojekt Troms ble avsluttet i 2014. Prosjektet har vært et samarbeid mellom DSB, NVE, Met, Troms fylkeskommune og fire kommuner i Troms. Fylkesmannen i Troms har vært prosjektleder. I tillegg til en klimaprofil for Troms (utarbeidet av NVE og Met), har DSB utgitt Klimahjelperen, en veileder i hvordan ivareta samfunnssikkerhet og klimatilpasning i planlegging etter plan- og bygningsloven. Begge deler er viktige verktøy i andre kommuners arbeid med klimatilpasning.

Gjennom forpliktelsen Norge har for å følge opp ISDR (International Strategy for Disaster Risk Reduction) har DSB etablert en nasjonal plattform kalt «Samvirkeområde Natur». Hensikten er å sikre at forebygging er prioritert lokalt og nasjonalt, og har en tilstrekkelig institusjonell ramme, identifisere, vurdere og følge med

på risikoforhold, gjennom kunnskap og utvikling skape en sikkerhetskultur på alle nivåer, og redusere underliggende risikofaktorer.

I «Samvirkeområde Natur» sitter DSB, Met, NVE, Direktoratet for byggkvalitet, Statens landbruksforvaltning, Statens vegvesen, NIFS (Statens vegvesen/Jernbaneverket/NVE-prosjekt), Kystverket, Statens kartverk, Miljødirektoratet, KS, FM i Troms, FM i Møre og Romsdal og FM i Oppland. I samarbeid med UD ble det i november arrangert et utvidet møte med «Samvirkeområde Natur», der en ny verdenserklæring i katastrofeforebygging stod på agendaen. Det har ellers vært mye aktivitet knyttet til forhandlinger om den nye verdenserklæringen som skal sluttforhandles i Japan i mars.

Nasjonalt utdanningscenter for samfunnssikkerhet og beredskap (NUSB)

Gjennom NUSB formidler DSB kompetanse om samfunnssikkerhet og beredskap til sivilt og militært personell på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Virksomheten omfatter kompetansegivende studier og etterutdanningskurs, seminarer, konferanser, øvelser m.m. NUSB gjennomførte i 2014 3200 kursdøgn i ulike disipliner innen samfunnssikkerhet og beredskap. DSB arbeider for å utvikle en større helhet knyttet til kunnskapsforvaltning, -utvikling og -formidling.

3.1.2 Samlet vurdering av måloppnåelse

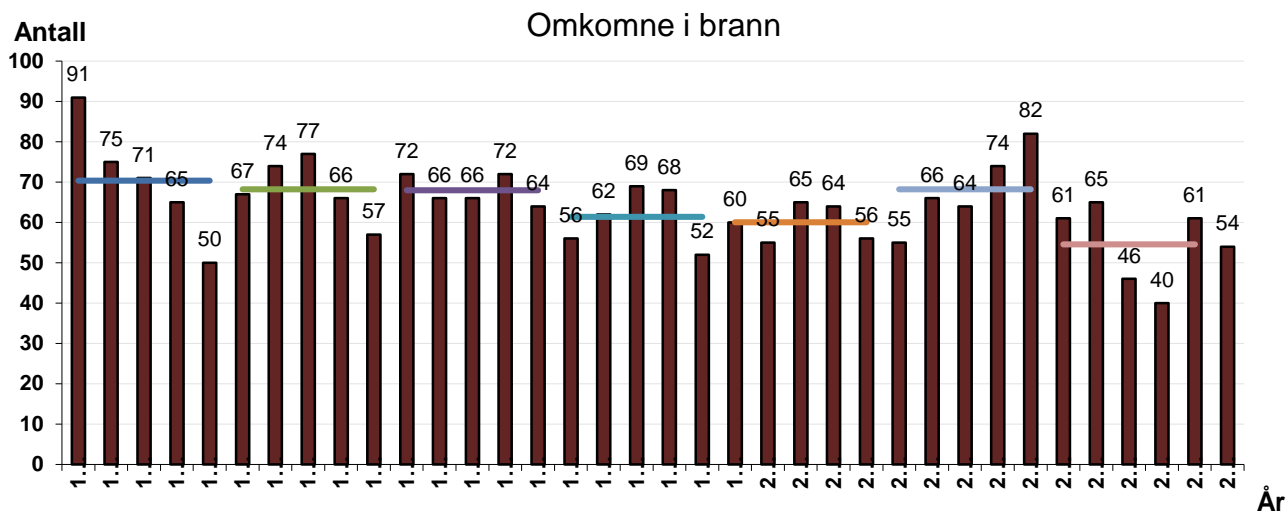
Eksploder og farlige stoffer

Innenfor eksplosivområdet har det siden 2005 skjedd en rekke innskjerpinger i regelverket. DSB gjennomførte derfor i 2014 en analyse av tilstanden på eksplosivområdet. Analysen tok utgangspunkt i informasjon i DSBs database SamBas, en spørreundersøkelse blant over 4000 bergsprengere og bergsprengningsledere, samt intervju med samtlige leverandører av sprengstoff i Norge. Arbeidet med analysen er i sluttfasen, men basert på resultatene fra spørreundersøkelsen blant bergsprengerne kan direktoratet konstatere at det har vært en positiv utvikling av sikkerheten på eksplosivområdet, og at mye av utviklingen kan tilbakeføres til det forebyggende arbeidet som har vært gjort målrettet og systematisk de siste ti år.

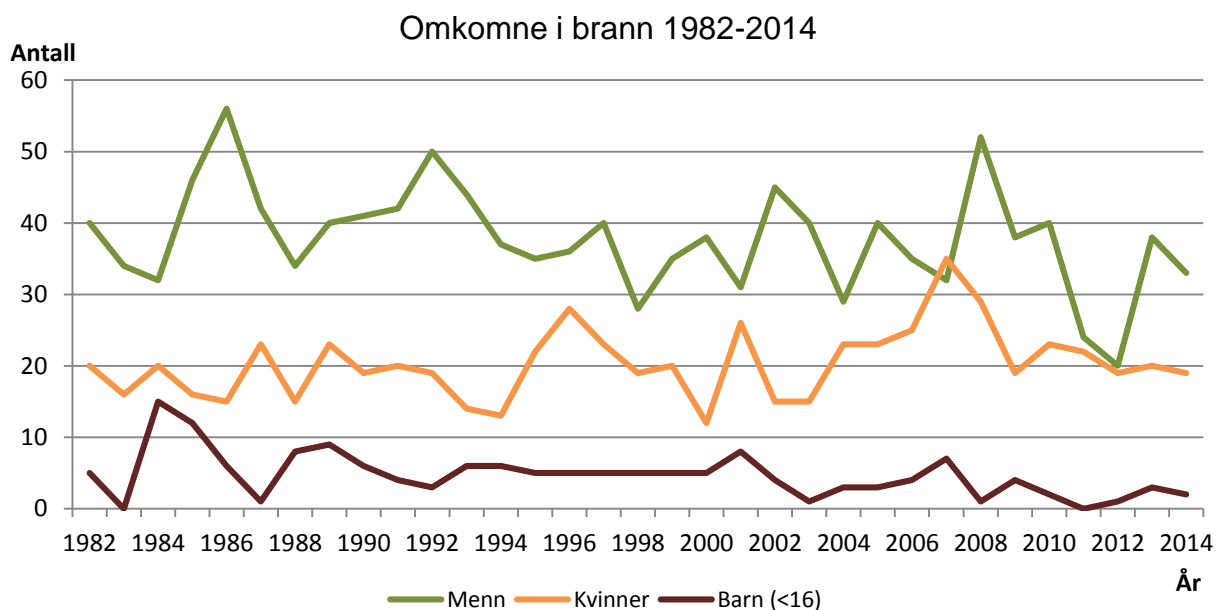
I forhold til kjemikalier som kan brukes til å lage eksplosiver, opplever DSB at antall henvendelser fra tollvesenet, apotek og privatpersoner er økende, og at dette skyldes økt oppmerksomhet og årvåkenhet som følge av de informasjonstiltak DSB har iverksatt.

Brannsikkerhet

54 personer omkom i brann i 2014. 19 av disse var over 67 år. Av de 54 branndøde tilhørte 43 en risikoutsatt gruppe, og 80 prosent omkom i privat bolig. Med risikoutsatt menes grupper som er spesielt utsatte for å omkomme i brann eller forårsake brann. Eldre regnes som en risikoutsatt gruppe. Særlig gjelder dette de over 70 år. Foruten alder, er bruk av alkohol og rusmidler, ulike fysiske funksjonsnedsettelse, kognitiv svikt, psykisk sykdom og medikamentbruk andre faktorer som kan gi en økt brannrisiko. Antall branndøde i 2014 innebærer en nedgang fra 2013, da tallet var 61. Antallet omkomne i brann har vært lavere i årene etter 2010. De siste fem årene har det vært en nedgang i antall omkomne på 23 prosent sammenliknet med perioden 2005-2009.

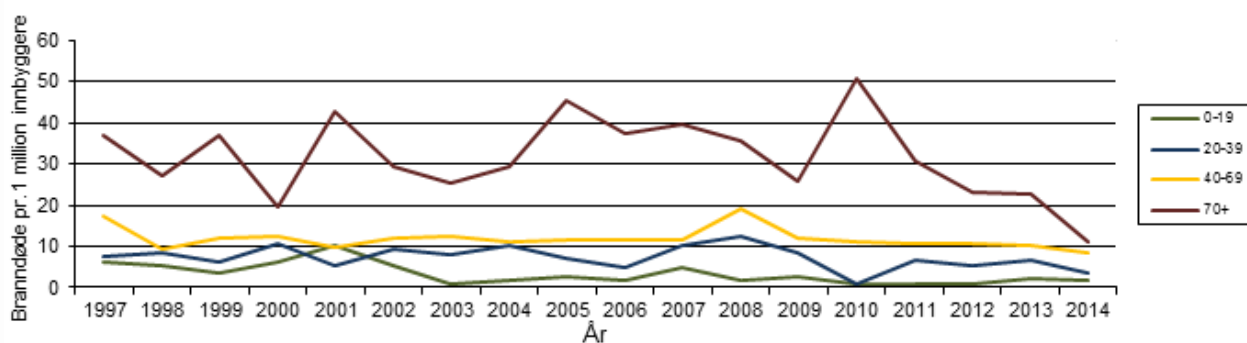

Figuren under viser at flere menn enn kvinner omkommer i branner. Frem til midten av 90-tallet omkom menn omtrent 2,5 ganger så hyppig som kvinner, men forholdstallet har siden 1995 sunket til omtrent 1,7. Av de 54 personene som omkom i brann i 2014 var 34 menn og 20 kvinner. Dette er i samsvar med den fordelingen som har vært tidligere år.

Eldre på 70+ omkommer over fire ganger så hyppig som befolkningen ellers, sett i forhold til hvor mange de er.

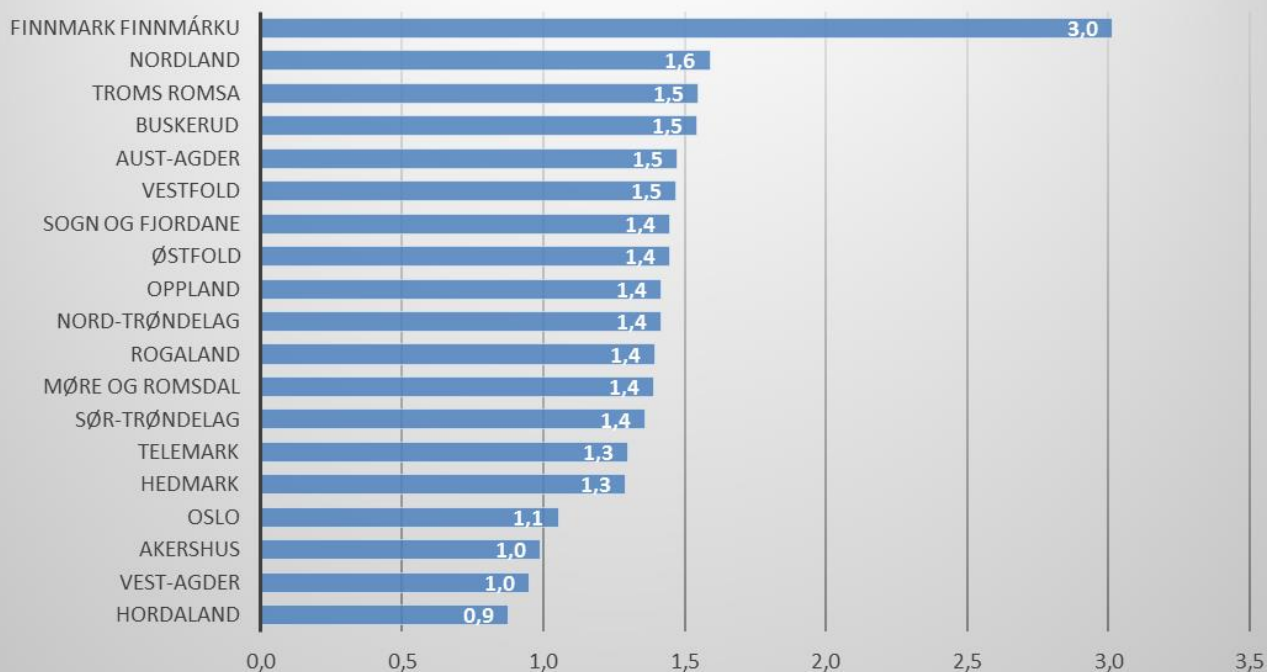
Brannøde i bolig pr. 1 mill. innbygger etter alderssegment

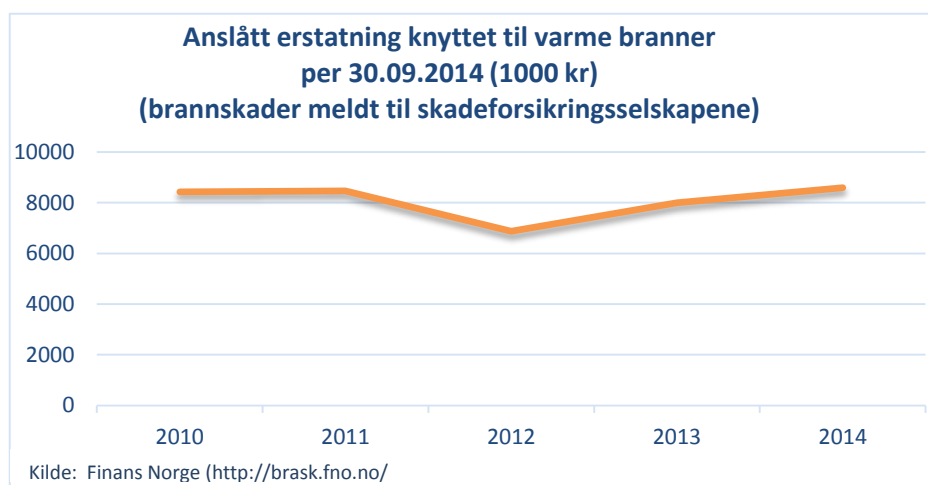
Figuren under viser den geografiske fordelingen av omkomne i brann i perioden 1997 - 2014. Vi ser at Finnmark skiller seg ut med flere omkomne per innbygger enn i de andre fylkene. DSB har i 2014 gjennomført flere direkte tilsyn i Finnmark, og planlegger ytterligere direktetilsyn med brann- og redningsvesenenes etterlevelse av regelverket i 2015.

Tilsyn er et viktig virkemiddel for å påse at kommunene etterlever kravene som brannregelverket stiller til etablering og drift av brannvesen. Dødsbrannoversikten vil videre være grunnlag for ytterligere forsknings- og utredningsprosjekter i årene fremover.

Antall omkomne pr. 100.000 i brann for perioden 1997- 2014; Fylke

Finans Norges brannstatistikk (BRASK) inneholder brannskader meldt til skadeforsikringsselskapene. BRASK inneholder både såkalte varme og kalde branner, men for DSB er det de materielle skader knyttet til varme branner¹ som er mest relevante. Diagrammet viser anslått erstatning knyttet til varme branner prr 30. september 2014.

Samlet sett mener DSB at man har kommet langt når det gjelder forebygging av branner i særskilte brannobjekter. Brannstatistikken viser imidlertid at om lag 80 prosent av de som omkommer i brann, omkommer i private boliger. De fleste av disse er eldre eller tilhører andre risikogrupper. Økt innsats overfor disse gruppene er derfor nødvendig, samtidig som brannsikkerheten i særskilte brannobjekter fortsatt må ivaretas. DSB mener at de endringer som følger av ny forebyggende forskrift bidrar til dette. Videre har kartlegging av samarbeidsmuligheter mellom kommunale tjenesteytere gitt viktig kunnskap som skal omsettes til målrettede tiltak for å bedre brannsikkerheten hos risikoutsatte grupper.

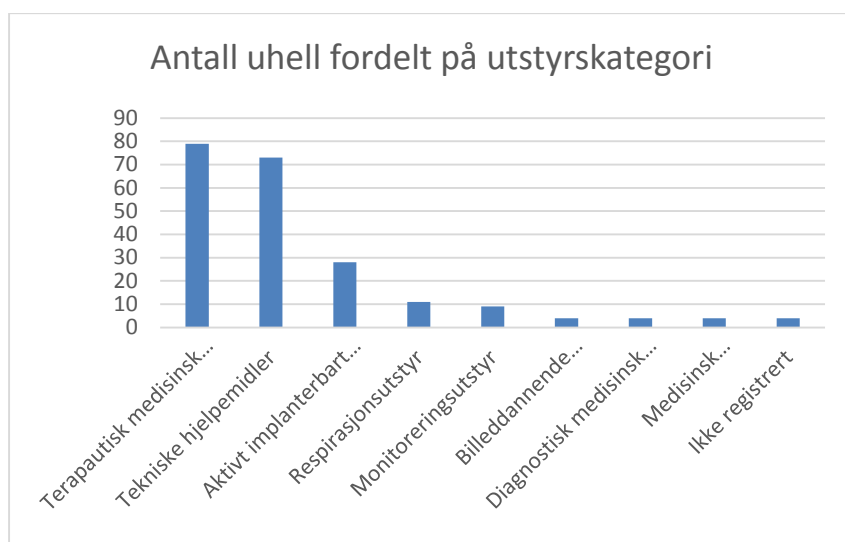
Revidering av det forebyggende kurset ved Norges brannskole har også vært viktig for å sikre måloppnåelse. Nytt forebyggende kurs er tilpasset dagens risikobilde og de endringer som følger av ny forskrift om brannforebygging.

Elsikkerhet og forsyningssikkerhet

På elsikkerhetsområdet ble det i 2014 meldt inn 388 elulykker til DSB. Av disse var det én dødsulykke, fem alvorlige ulykker og 128 meldinger om skade. 24 av de skadde omfattet lærlinger eller hjelpearbeidere. Antallet meldte elulykker er på tilnærmet samme nivå som i 2013. Antallet meldte ulykker ligger høyere enn tidligere år og antas å ha sammenheng med en nedgang i mørketallene som følge av økt oppmerksomhet på meldeplikten. Snittet på antallet dødsulykker innenfor alle persongrupper for perioden siste ti år er 1,1 per år. Snittet er markant lavere sammenlignet med tidligere perioder.

DSB registrerer og behandler hendelser i forbindelse med bruk av elektromedisinsk utstyr. Det ble i 2014 registrert og behandlet 215 uhell, herav seks dødsulykker og 16 uhell med pasientskader hvor elektromedisinsk utstyr har vært involvert, men ikke nødvendigvis årsak til hendelsen. Majoriteten av ulykkene skjer ved bruk av tekniske hjelpemidler eller terapeutisk medisinsk utstyr, totalt 160 av 215 uhell, og alle uhell som førte til dødsfall eller pasientskade. Årsakene til uhellene fordelte seg som følger:

¹ Definisjonen på varme branner er «ild som har kommet løs», det vil si at ilden har kommet ut av kontroll, at det brenner på et sted der det ikke er meningen at det skal brenne.

Til tross for at antall døde og hardt skadde som følge av strøm er relativt få, avdekker DSBs tilsyn innenfor elsikkerhet at ulykkes- og skadepotensialet i elektriske anlegg er stor. Kvaliteten på maritime elektriske installasjoner er jevnt over dårligere enn tidligere. Dette gjelder også utstyrspakker levert fra Norge. DSB oppfatter at en del av kunnskapen om fagmessig utførelse er i ferd med å forsvinne hos norske aktører. I våre tilsyn med lavspenningsanlegg via DLE ble det avdekket avvik ved 25 % av de 165 000 kontrollerte anleggene i 2014.

Samtidig medfører høy og økende avhengig av sikker strømforsyning, innføring av ny teknologi med tekniske utfordringer for strømforsyningen og klimaendringer som utsetter anlegg for mekaniske påkjenninger de kanskje ikke ble dimensjonert for, utfordringer for forsyningssikkerheten. DSBs arbeid med lovverk og gjennomføring av tilsyn med nettselskaper og infrastruktur et svært viktig virkemiddel for å forebygge utilsiktede og tilsiktede hendelser på infrastruktur som er kritisk. DSB ser at tett oppfølging av aktørene gjennom tilsyn er nødvendig for å opprettholde høyt elsikkerhetsnivå og forsyningssikkerhet. Ikke minst gjelder dette tilsyn med nettselskapene hvor teknisk sikkerhet i anleggene er avgjørende for opptiden i nettet. Direktoratet oppfatter at aktivitetene i 2014 på området var et viktig bidrag til å opprettholde god elsikkerhet og forsyningssikkerhet, men at disse samtidig både er sårbare og under press.

Klimatilpasning

Klimaendringene vil påvirke samfunnssikkerheten i årene som kommer, og er et viktig område for DSB å arbeide med. Utviklingen av strategi for DSBs arbeid med klimatilpasning er startet opp. I tillegg har DSB deltatt i flere aktiviteter i 2014 som bidrar til forebyggende arbeid i lys av klimaendringer. Som følge av programmet *Fremtidens byer* ser vi at alle de deltakende byene nå har inkludert klimatilpasning i sine planverk, og alle har planlagt/iverksatt tilpasningstiltak. I samarbeid med relevante aktører er det gjennomført konferanser og utarbeidet en Klimaveileder. Målet er å skape oppmerksomhet rundt klimaendringer, behov for klimatilpasning og ivaretagelse av samfunnssikkerheten i lys av dette.

3.1.3 Sikre kritiske samfunnsfunksjoner og kritisk infrastruktur

Under målet «Sikre kritiske samfunnsfunksjoner og kritisk infrastruktur» har direktoratet i 2014 styrt på en rekke styringsparametere. Neste tabell viser målets styringsparametere med en kort omtale av status. En noe mer utfyllende redegjørelse for gjennomførte aktiviteter og oppnådde resultater i 2014 som understøtter målet fremgår etter tabellen. Enkelte styringsparametere omtales også i den etterfølgende teksten.

Styringsparametere		Rapportering DSB
JDs delmål 2: Sikre kritiske samfunnsfunksjoner og kritisk infrastruktur		
2.1	DSB skal sikre at nødnettleveransen til brann- og redningsvesenene implementeres i henhold til fastlagt plan. Gevinstrealiseringsplan for brann- og redningsvesenene og 110-sentralene skal etableres og følges. Målsettingen er å sikre at tildelt kommunikasjonsutstyr vedlikeholdes og videreutvikles og at ressursene brukes mest mulig effektivt på tvers av kommunegrensene.	Prosjektet er gjennomført i henhold til plan og alle milepæler for 2014 er nådd. DSB har etablert en gevinstrealiseringsplan som nå følges opp gjennom en spørre-/brukerundersøkelse. Det ble i 2014 etablert og forberedt et grunnlag for en brukerundersøkelse for å kunne måle de samfunnsmessige gevinstene med innføring av Nødnett i brann- og redningsvesenet. Hensikten med undersøkelsen er å fremskaffe grunnlaget for å kunne si noe om gevinster og brukeropplevelser fra de som har tatt Nødnett i bruk. Undersøkelsen gjennomføres første kvartal i 2015, og er felles for brann, politi, helse og DNK. DSB har i tillegg i 2014 utarbeidet en rapport om eierskap til Nødnettstyret og oversendt denne til JD.
2.3	DSB skal bistå i utredningsarbeidet som gjennomføres i Nødmeldingsprosjektet i Drammen gjennom å utvikle nytte- og kostnadsmodeller og lede arbeidet med samfunnsøkonomiske analyser. JD vil gi en nærmere beskrivelse av oppdraget.	DSB har bidratt i arbeidet med Det nasjonale nødmeldingsprosjektet (NNP) i Drammen. Oppdraget omfattet ivaretagelse av nødmeldetjenesten på brannområdet og gjennomføring av samfunnsøkonomisk analyse for hele prosjektet, herunder nødmeldetjenesten for brann, politi og helse. Den samfunnsøkonomiske analysen ble utført av konsultantselskapet Analyse & strategi AS etter en anbudskonkurranse. DSB bistod NNP med veiledning og dialog med fagmiljøene i brann, politi og helse, og konsultantselskapet, under gjennomføringen av den samfunnsøkonomiske analysen. DSB stiller seg bak konklusjonene og anbefalingene i rapporten fra NNP om behovet for omstrukturering og effektivisering av landets nødmeldetjeneste. Det er lagt særlig vekt på å samlokalisere fremtidens nødmeldingssentraler samtidig som antallet sentraler reduseres betydelig. De anbefalte tiltak vil sikre befolkningen, nødstilte og nød- og beredskapsstatene en faglig sterk nødmeldingstjeneste med vekt på samvirke og effektiv utnyttelse av samfunnets samlede ressurser.
2.4	DSB skal utrede og konkretisere hvilke tjenester som inngår i de kritiske samfunnsfunksjonene (KIKS). Målet er å tydeliggjøre hvilke leveranser samfunnet må legge særlig vekt på å opprettholde, samt gi forslag til mål for leveransesikkerhet.	Arbeidet går som planlagt. I løpet av året er det jobbet med en konkretisering av en rekke kritiske samfunnsfunksjoner i samarbeid med ansvarlige sektormyndigheter. DSB forventer at denne delen av prosjektet, med definering av i størrelsesorden 80 basiskapabiliteter, ferdigstilles i løpet av 2015. Dette vil gi et godt grunnlag for prioriteringer, målstyring og rapportering på tvers av sektorgrensene.
2.5	DSB skal inkludere departementenes arbeid med IKT-sikkerhet som en integrert del av sine tilsyn med departementene. I denne	IKT er inkludert i departementstilsynene. Det har vært et eget møte med NSM før oppstart av høstens tilsyn. I tillegg er det på oppdrag fra JD gjennomført et spesielt IKT-tilsyn basert både på NSMs og DSBs hjemler i UD. Rapporten ventes å foreligge i februar 2015.

	sammenheng skal det etableres et samarbeid med NSM.	

I tillegg til fokus på styringsparameterene har DSB i 2014 gjennomført en rekke øvrige aktiviteter for å understøtte målet. Den følgende teksten gir en omtale av relevante aktiviteter og resultater i 2014 på tvers av DSBs myndighetsområder.

Effektiv og samvirkende nødmeldetjeneste

Effektiv og målrettet innsats for å redde liv, helse, miljø og materielle verdier avhenger av at befolkningen raskt når politi, brann og helse. Befolkningen og nødstiltes mulighet til å melde om nødsituasjoner avhenger av en effektiv og samvirkende nødmeldetjeneste for politi, brann og helse. Målrettet innsats for å redde liv og helse skjer når de tre nødetatene har en felles forståelse av situasjonsbildet. Nasjonalt nødmeldingsprosjekt (NNP), Nødnett inn i brann- og redningsvesenene og eierskap til utstyret og ansvar for nødmeldetjenesten er viktige oppgaver for DSB for å sikre at befolkningen, nødstilte og nødetatene til enhver tid har tilgang til helt sentral infrastruktur.

Nasjonalt nødmeldingsprosjekt (NNP)

DSB har vært en sentral bidragsyter i arbeidet med Nasjonalt nødmeldingsprosjektet (NNP) i Drammen, og vi stiller oss bak konklusjonene og anbefalingene i rapporten fra NNP om behovet for omstrukturering og effektivisering av landets nødmeldetjeneste. Arbeidet har hatt som mål å utrede mulighetene for forbedring av norsk nødmeldingstjeneste, og komme frem til et beslutningsgrunnlag for fremtidig organisering av tjenesten. Rapporten legger særlig vekt på det å samlokalisere nødmeldingssentralene, samtidig som antallet sentraler anbefales redusert betydelig fra dagens 63 nødmeldesentraler for brann, politi og helse. Med sluttrapport fra NNP følger konklusjonen om at nødmeldingstjenesten kan forbedres på en rekke områder. Nødmeldetjenesten er sårbar, og har ikke kapasitet til å håndtere store uforutsette hendelser. Utredningen dokumenterer at nødmeldetjenesten fremover vil ha behov for økt kapasitet og mer spesialisert kompetanse. Det fremmes ikke forslag om å etablere en helt ny nødmeldingstjeneste i Norge med ett felles nødnummer, som helt og fullt erstatter dagens virksomhet, men å forbedre dagens tjeneste.

Sikre nødnettleveransen for brann- og redningsvesenene og 110-sentralene

DSBs Nødnettprosjekt har i samarbeid med DNK, regionale og lokale prosjekter fullført innføringen av Nødnett i Hedmark og Oppland (februar), nordre Buskerud (april), Vestfold (juni), Telemark (oktober) og Agder-fylkene (november). I desember tok Sør-Rogaland og Haugaland og Sunnhordland i bruk radionettet (Tetra) og sambandsløsningen (ICCS) ved 110-sentralene. For å oppnå disse resultatene har prosjektet i DSB utviklet og dimensjonert organisasjonen for å ivareta innføringen i kontrollrommene, utrulling av radioterminaler, kurs og opplæring, informasjon og dokumentasjon. Det er ved Justissektorens kurs- og konferansesenter (JKØ) i Stavern gitt opplæring i bruk av kontrollromutstyret til 141 operatører fordelt på 20 kurs. Det er i tillegg gitt opplæring i bruk av radioterminalene og administrasjonsverktøy for brannvesenene og 110-sentralene ute i distriktene. Her er det gitt opplæring til 302 brannmannskap/-ledere fordelt på 24 kurs. Resultatene er oppnådd innenfor den økonomiske rammen for året.

Etter en lang prosjektperiode med stadige forsinkelser og planendringer, etablerte prosjektet i juni 2014 en revidert plan med i så stor grad som mulig uavhengige aktiviteter. Planen ble laget med grunnlag i DNKs konservative estimer for ferdigstilling av radio- og kjernenettverk. Planen ble forankret i direktoratene og de regionale prosjektene. Prosjektet er etter juni gjennomført i all hovedsak i henhold plan. Planverket, forankringen, oppfølgingen og gjennomføringen i alle ledd vurderes som meget tilfredsstillende.

Eierskap til kommunale og interkommunale brann- og redningsvesenene og 110-sentralenes kommunikasjonsutstyr

DSB har med bakgrunn i at innføringen av Nødnett sluttføres i 2015, samt arbeidet med Nasjonalt nødmeldingsprosjekt, utarbeidet en rapport om eierskap til de kommunale og interkommunale brann- og redningsvesenene og 110-sentralenes kommunikasjonsutstyr. Rapporten er oversendt JD. DSB anbefaler at det etableres en statlig nødmeldetjeneste for brann. Med en overføring av ansvaret for nødmeldingstjenesten for brann (nødnummer 110) fra kommunene til staten, følger også ansvaret for forvaltning, drift og finansiering av nødnettutstyret og daglig drift av nødmeldingstjenesten. Staten tar i foretrukket modell

ansvaret for driften av tjenesten, i tillegg til utstyret og opplæringen. En slik modell vil gi en landsdekkende tjeneste der befolkningen sikres et likeartet tilbud uavhengig av geografi og kommunal økonomi. Det kan innføres en robust reserveløsning for alle nødalarmeringssentralene for det tilfellet at en 110-sentrals funksjonalitet blir utilgjengelig eller 110-sentralen av andre årsaker blir ute av stand til å utføre sine oppgaver.

Kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner

DSB har i 2014 fortsatt arbeidet med å konkretisere hvilke tjenester og leveranser som inngår i de kritiske samfunnsfunksjonene, som ble definert i egen rapport i 2012 («Sikkerhet i kritiske infrastrukturer og kritiske samfunnsfunksjoner – modell for overordnet risikostyring – KIKS»). Målet er å tydeliggjøre hvilke leveranser samfunnet må legge særlig vekt på å opprettholde og gi forslag til mål for leveransesikkerhet. Arbeidet forventes å være ferdig i 2015. Den mer detaljerte oversikten som da vil foreligge vil kunne gi et godt grunnlag for tydeliggjøring av ansvar, mål- og resultatstyring, sårbarhetsvurderinger, rapportering osv. Rapporten må sees i sammenheng med NRB (Nasjonalt Risikobilde) og arbeidet med å utvikle og etablere en metodikk for systematisk sårbarhetsanalyse for kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner. Arbeidet vil blant annet bygge på KIKS og Nasjonalt risikobilde (se omtale under mål 4).

Jf tildelingsbrevet for 2014 er IKT-sikkerhet integrert som tema i de tilsynene som gjennomføres med departementene. DSB har samarbeidet med NSM om denne integrasjonen. I tillegg er det på oppdrag fra JD gjennomført et spesielt IKT-tilsyn basert både på NSMs og DSBs hjemler i UD. Rapporten ventes å foreligge i februar 2015.

Kommunen er sentral når det gjelder å sikre befolkningen tilgang til kritiske samfunnsfunksjoner. Samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunen skal både ta sikte på å redusere sårbarheten i disse funksjonene og sikre en god beredskap i en krisesituasjon. DSB har i 2014 utarbeidet ny veileder i helhetlig ROS. Denne er med på å bidra til at kommunene får oversikt over eventuelle sårbarheter knyttet til kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner. DSB utga også en veileder for FylkesROS i 2014. FylkesROS skal gi oversikt over risiko- og sårbarhet i fylket, og danne en felles plattform for å forebygge uønskede hendelser og styrke samordningen av det regionale arbeidet med beredskap og krisehåndtering. Ved svikt i slike systemer er det vesentlig at Fylkesmannens samordningsrolle redusere konsekvensene av hendelsen. Det er igangsatt et prosjekt som skal vurdere kvaliteten og innholdet i fylkes-ROS.

3.1.4 Samlet vurdering av måloppnåelse

Effektiv og samvirkende nødmeldetjeneste

DSB vurderer at Norge langt på vei har en infrastruktur innen brann- og redning som sikrer befolkningen, nødstilte og nødetatene en god nødmeldetjeneste. Ikke minst bidrar utbyggingen av nødnett til dette. Imidlertid mener direktoratet at det er utfordringer ved organiseringen av nødmeldetjenesten som hindrer samvirke og effektivitet mellom nødetatene. DSB mener at det er behov for samlokalisering av nødsentraler og en betydelig reduksjon fra dagens 63, for at målet om å sikre kritisk infrastruktur og samfunnsfunksjoner skal nås.

Kritiske samfunnsfunksjoner og kritisk infrastruktur

DSBs langsiktige arbeid på området kritiske samfunnsfunksjoner og kritisk infrastruktur har bidratt til stadig større og bedre oversikt. Gjennom ytterligere konkretisering av hvilke tjenester og leveranser som inngår i de kritiske samfunnsfunksjonene, er målet å tydeliggjøre hvilke leveranser samfunnet må legge særlig vekt på å opprettholde og gi forslag til mål for leveransesikkerhet. Denne oversikten vil være et godt grunnlag for tydeliggjøring av blant annet ansvar, mål- og resultatstyring og sårbarhetsvurderinger.

DSBs definisjon (liste) av kritiske samfunnsfunksjoner og infrastrukturbaserte tjenester (KIKS) er blitt et grunnlag for flere aktørers arbeid. Den er blant annet brukt i NSMs veiledere og i nasjonal strategi for informasjonssikkerhet. IKT-sikkerhet er integrert som tema i de tilsynene som gjennomføres med departementene. Dette er gjort i samarbeid med NSM.

Gjennom forskrift om kommunal beredskapsplikt er det krav om at den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen, som kommunene er pålagt å gjennomføre, skal omfatte særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur. Dette har DSB fulgt opp i ny veileder til helhetlig ROS i kommunen, og kartlegging gjennom den årlige kommuneundersøkelsen om samfunnssikkerhetsarbeid.

3.1.5 Sikre samordnet beredskap og håndtering gjennom planverk, øvelser og tilsyn

Under målet «Sikre samordnet beredskap og håndtering gjennom planverk, øvelser og tilsyn» har direktoratet i 2014 styrt på en rekke styringsparametere. Neste tabell viser målets styringsparametere med en kort omtale av status. En noe mer utfyllende redegjørelse for gjennomførte aktiviteter og oppnådde resultater i 2014 som understøtter målet fremgår etter tabellen. Enkelte styringsparametere omtales også i den etterfølgende teksten.

Styringsparametere		Rapportering DSB
JDs delmål 3: Sikre samordnet beredskap og håndtering gjennom planverk, øvelser og tilsyn		
3.1	DSB skal i dialog med JD videreutvikle tilsynene med departementer og underliggende virksomheter, bl.a. ved i større grad å legge en vurdering av risiko- og vesentlighet til grunn for prioritering av ressursinnsats og tema i tilsynene.	Det har vært dialog med JD om innretningen av tilsynene i 2015. Risiko og vesentlighet er ivaretatt ved at tilsynene i større grad har fokusert på kritiske samfunnsfunksjoner. I BLD ble det ut fra risiko- og sårbarhetsbetraktninger besluttet å gjennomføre et forenklet tilsyn. Erfaringene med dette var gode. Tilsyn i 2014: UD, BLD, SD og KMD. Rapport for de to siste vil foreligge i februar.
3.2	DSB skal bistå i utviklingen av nasjonalt beredskapsplanverk gjennom å bidra til utvikling av et sektorovergripende rammeverk som viser oppbygging av og sammenhengen i nasjonalt beredskapsplanverk samt gir føringer for krisehåndtering på nasjonalt nivå. Som et ledd i dette arbeidet skal DSB på oppdrag fra JD bistå med utviklingen av Nasjonalt beredskapssystem, inkludert en revisjon av Sivilt beredskapssystem med etterfølgende opplærings- og øvingsaktivitet.	Arbeidet har vært ressurskrevende og utfordrende. Arbeidet har gått etter planen og utkast til rammeverk er ute på høring. Arbeidet vil måtte påregnes videreført godt inn i 2015. Godt samarbeid med JD hele veien.
3.3	DSB skal videreføre arbeidet med et nytt register for rednings- og beredskapsressurser (RessReg), karttjeneste for samfunnssikkerhet og beredskap, og nytt hendelsesregistreringsverktøy.	DSB viderefører oppfølgingen av referanse/ressursgruppe i Barents Watch. Det er ikke planlagt aktiviteter knyttet til videreføring av RessReg i regi av DSB. Arbeidet med nytt hendelsesregistreringsverktøy er i rute i henhold til plan. I 2014 ble planleggingsfasen ferdigstilt. Selve utviklingen av den nye rapporteringsløsningen fra brann- og redningsvesenet til DSB er også godt i gang. Prosjektet er i rute for å nå fristen om å ta i bruk løsningen i hele landet fra 1.1.2016. Utviklingen av løsningen skal etter planen være ferdig til sommeren 2015, og siste halvår skal benyttes til testing og en pilot for noen få utvalgte 110-sentraler og brannvesen.

3.4	DSB skal sikre en oppdatert nasjonal øvelseskalender. Øvelseskalenderen skal gi økt grad av koordinering av regionale, nasjonale og internasjonale øvelser. DSB skal bistå i planlegging, gjennomføring og evaluering av sektorovergripende øvelser, herunder Sivil Nasjonal Øvelse (SNØ) og Crisis Management Exercise (CMX) for departementene.	Den nasjonale øvelseskalenderen er noe forbedret etter innspill fra brukere av kalenderen. DSB har i 2014 ved flere anledninger oppfordret aktuelle brukere til økt bruk av kalenderen. Det er også sendt ut et brev til en rekke mottakere med beskrivelse av mål og hensikt med kalenderen, samt informasjon om hvordan brukernavn og passord kan tildeles. Det er observert en økning i antall øvelser som er lagt inn, men det er fortsatt ingen fullstendig oversikt som ønsket. Plattformen kalenderen ligger på medfører at det må påregnes store beløp for eventuelle tekniske endringer, noe som ikke var gjennomførbart i 2014 og det er heller ikke planlagt for dette i 2015.
3.5	DSB skal planlegge for en fullskala sektorovergripende øvelse med gjennomføringstidspunkt i 2015.	Ressurskrevende øvelse hvor planleggingen går etter planen
3.6	DSB skal implementere et helhetlig konsept for mottak av internasjonal assistanse ved større kriser i Norge.	HNS arbeidet er videreført ilt året og veilederen er trykket og distribuert til aktuelle myndigheter og andre aktører. Den er oversatt til engelsk og vil bli brukt aktivt ved fremtidige øvelser, første ved HarbourEx 2015. Det norske HNS konseptet er også presentert til Sivilforsvaret spesielt og til våre nordiske samarbeidspartnere ved en konferanse i Sverige.
3.7	DSB skal medvirke til at Fylkesmannen prioriterer veilednings- og tilsynsoppgaver i henhold til lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) og forskrift om kommunal beredskapsplikt med spesiell vekt på helhetlig ROS. Videre skal DSB utarbeide retningslinjer for fylkes-ROS innen 30. juni.	Kommunene er, sammen med nødetatene, førstelinjen når uønskede hendelser skjer. Samtidig viser DSBs kommuneundersøkelse for 2014 at svært mange kommuner ikke oppfyller kravene til beredskap som er stilt i lovgivningen. Fylkesmennes tilsyn med kommunene bekrefter dette. Særlig innebærer endringer i klima behov for omfattende kartlegging av hva dette betyr for sårbarheten lokalt. RLS jobber systematisk med å tilrettelegge for økt kompetanse og styrket oppfølging av fylkesmenn og kommuner gjennom fagsamlinger og utvikling av veiledningsmateriell. I mars gjennomførte vi en tilsynssamling med alle embeter for å sikre en helhetlig tilnærming til tilsynsrollen, samt sikre at tilsynsgjennomføringen har fokus på læring. Veileder helhetlig ROS er ferdigstilt og sendt ut til samtlige kommuner og embeter. Vi har også arrangert ROS-seminar på NUSB for samtlige embeter for å sikre opplæring i veilederen. I samarbeid med FM i Troms, NVE og Met har vi utviklet Klimahjelperen. Det skal være et verktøy for kommunene i klimatilpasningsarbeidet. Klimahjelperen er på siste korrekturrunde og blir ferdig i løpet av januar. Å få oversikt over status på kommunenes samfunnssikkerhetsarbeid er sentralt for å sikre at vi legger vekt på de riktige temaene i dialogen med FM og kommuner. Kommuneundersøkelsen ble gjennomført i mars, og har gitt mye oppmerksomhet gjennom hele året.
3.8	DSB skal etter nærmere oppdrag bidra til videre behandling og oppfølging av Brannstudien.	DSB har ikke mottatt nærmere oppdrag i 2014.

3.9	DSB skal øve all tjenestepliktig personell i de operative avdelingene i Sivilforsvaret i 2014, slik det er forutsatt i St. meld. nr. 22 (2007-2008), jf. Innst. S nr. 85 (2008-2009).	Totalt 90 % av de tjenestepliktige ble øvet i 2014. Det er en økning på 320 fra 2013. Årsak til at ikke alle øves er blant annet kansellering av øvelser som følge av stor innsatsbelastning, samt sykdom, ferie og arbeidsreiser blant de tjenestepliktige. Det kreves uforholdsmessig mye ressurser å øke til 100 % øvede. Det er ikke tilstrekkelig økonomi i Sivilforsvaret til å kunne dekke en slik kostnadsøkning. Status for styrkeoppfylling er 6450 tjenestepliktige innplassert i avdeling og 500 MUD. Dette gir en økning fra 2013 på 150 tjenestepliktige. Det er foretatt analyser som synliggjør noen områder som kan styrkes for å sikre en raskere oppfylling av styrken. Imidlertid er det ikke ressurser i Sivilforsvaret til å iverksette tilstrekkelig opplæringstiltak for å styrke rekrutteringsprosessene og personellforvaltningen.
3.10	Sivilforsvaret skal skifte ut gammelt materiell og anskaffe nytt og gjennom dette øke evnen til å yte bistand ved store og komplekse hendelser.	STV har anskaffet stjermetelt- og kommandoplassløsninger, brannpumper og aggregater i henhold til vedtatt investeringsplan for store og komplekse hendelser. Kjøretøyanskaffelser er utsatt til 2015 grunnet manglende rammeavtale for ATV. Midlene er omfordelt til kjøp av aggregater og brannpumper som var planlagt i 2015. Det er ikke økonomi til andre materiellanskaffelser. Dette medfører økt etterslep og levetiden på materiellet utfordres. Den økte anvendelsen av Sivilforsvaret ved hendelser bidrar til å forsterke denne utfordringen.
3.11	DSB skal gjennomføre økonomiske analyser som viser effekten av innsparinger, merkostnader og omfordelinger knyttet til en ny statlig beredskapsstyrke, slik det er foreslått i NOU 2013:5 <i>Når det virkelig gjelder</i> .	Jfr. avtale med departementet har ikke DSB gjennomført økonomiske analyser. Etter forespørsel fra Riksrevisjonen har DSB kommentert konsekvenser ved manglende oppfølging av NOU 2013:5; For å drive en planmessig, langsiktig og strategisk utvikling av Sivilforsvaret, er DSB avhengig av tydelige styringssignaler og retningsanvisning fra departement og storting. Sivilforsvaret har med bakgrunn i St.meld. 22 (2007-2008), jf. Innst.S.nr 85 (2008-2009) i perioden 2010 – 2014 gjennomført en omfattende omstilling og modernisering av etaten, selv om det fremdeles gjenstår en del i forhold til å slutføre behovene for engangsinvesteringer i operativt materiell.
3.12	DSB skal prioritere arbeid med policyer og retningslinjer knyttet til ny EU-lovgivning som trådte i kraft 1.1.2014. DSB skal evaluere deltagelsen innenfor EUs Samordningsmekanisme for sivil krisehåndtering basert på lovgivningen som var gjeldende fram til 31.12.2013. Rapport sendes JD innen 1. juli 2014.	Rapporteringen til JD er ivaretatt gjennom et EØS-notat på Samordningsmekanismen, hvor betenkninger relatert til selve lovgivningen er drøftet. Første utkast av notat ble sendt JD 19. januar 2015.

I tillegg til fokus på styringsparameterene har DSB i 2014 gjennomført en rekke øvrige aktiviteter for å understøtte målet. Den følgende teksten gir en omtale av relevante aktiviteter og resultater i 2014 på tvers av DSBs myndighetsområder.

Tilsyn med departementenes samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid

DSB utfører tilsyn med samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i departementer og underliggende etater på vegne av Justis- og beredskapsdepartementet (JD). Tilsynene i departementer og underliggende virksomheter bidrar til å gi DSB og JD en bedre forståelse for og oversikt over viktige problemstillinger innenfor samfunnssikkerhet og beredskap på nasjonalt nivå. Dette bidrar igjen til et helhetlig og koordinert samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid.

I 2014 ble det gjennomført tilsyn med fire departementer: Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD), Utenriksdepartementet (UD), Samferdselsdepartementet (SD) og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Tilsynsrapportene for SD og KMD vil foreligge i februar 2015. I tillegg deltok DSB i et eget IKT-tilsyn i UD sammen med Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM). Inntrykket fra tilsynene er at samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i departementene blir mer systematisk og har bedre forankring i ledelsen. Det er likevel store forskjeller mellom departementene. Tilsynene i SD og KMD ble utvidet til også å omfatte de underliggende virksomhetene Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). DSB deltok også med personell i Statens helsetilsyns tilsyn med JD. (Se nedenfor)

Generelt har ressursinnsatsen i tilsynene økt. Funn fra rapportene skal presenteres for regjeringen, og det åpnes også for innsyn i rapportene fra det offentlige. Dette stiller ytterligere krav til kvalitet og metodebruk i arbeidet. I 2015 tok DSB i bruk en forenklet modell for tilsyn, med tanke på å tilpasse ressursbruken ut fra en vurdering av risiko og vesentlig knyttet til det enkelte departements portefølje på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet.

Over tid ser DSB en positiv trend når det gjelder departementenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Det er et sterkere søkelys på temaet, og inntrykket er at det har vært en god utvikling bl.a. når det gjelder systematikken i arbeidet og innsats knyttet til planverk, herunder avklaring av roller og ansvar.

JD er normalt ansvarlig for tilsynet med departementenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap og tilsynene gjennomføres av DSB. Det var Helsetilsynet som gjennomførte tilsyn med JD. Fordi DSB har utviklet tilsynsmetodikken på området og kjenner kravgrunnlag og fagområde, bisto DSB Helsetilsynet under tilsynet inn mot JD og politiet. DSBs medarbeidere var ikke involvert i tilsynet med DSB.

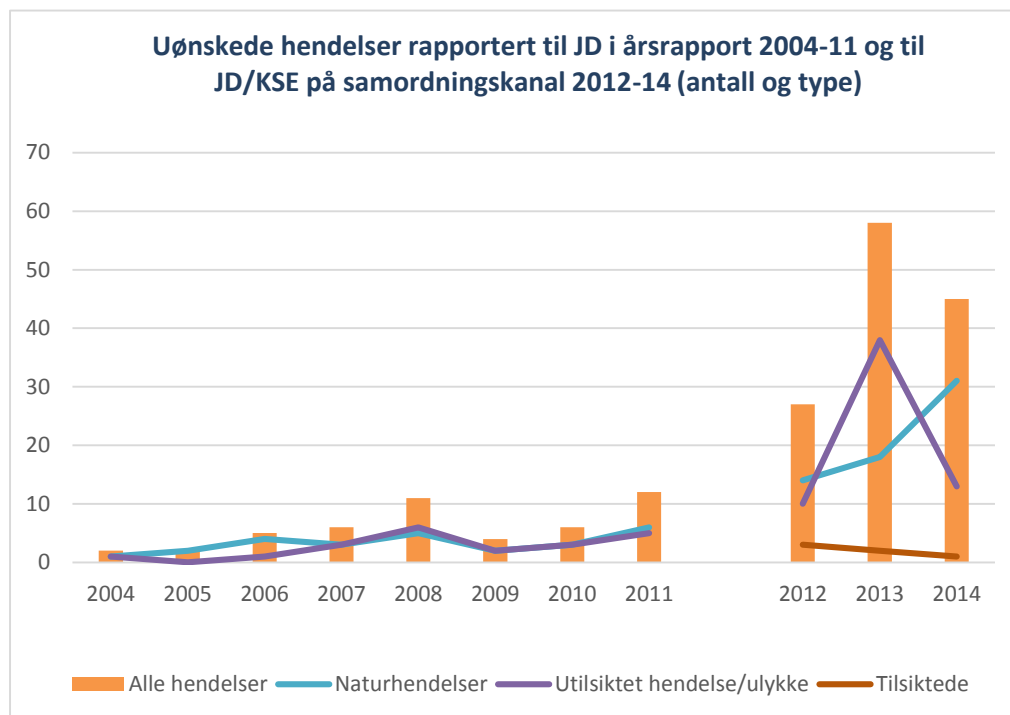
At vår virksomhet settes under lupen gjennom det tilsynsregimet DSB i utgangspunktet forvalter, er en viktig læreprosess på flere måter: Rent faglig – ved at det gjøres en vurdering av hvordan DSB arbeider med samfunnssikkerhet og beredskap, men også rent metodisk når det gjelder tilsyn som virkemiddel på dette området. Samarbeidet med Helsetilsynets tilsynsteam ga nyttig læring i så måte.

Tilsynet satte søkelys på forbedringsområder og ga anbefalinger, som DSB har fulgt opp med tiltak. Tiltakene følges opp gjennom virksomhetsstyringen, og flere er allerede gjennomført eller iverksatt.

Krisehåndtering og samordning ved hendelser

Ved hendelser som berører flere myndighetsområder skal DSB, dersom det viser seg nødvendig, ta initiativ overfor berørte myndigheter for å bidra til at samhandlingen fungerer best mulig, jf. «Hovedinstruks for økonomiforvaltningen og virksomhetsstyringen i DSB». Året 2014 var preget av mange hendelser. Allerede i innledningen av året fikk vi brannen i Lærdal og brannene på Frøya og i Flatanger. Videre ble det vårfloam på Østlandet, økt terrorberedskap i juli, ekstremværet Lena, ny vulkansk aktivitet på Island, Ebolaepidemi, flom på Vestlandet, utglidnings- og rasfare fra deler av fjellpartiet «Mannen», utfall av ekom-tjenester fra tjenestetilbyderen Telenor i store deler av landet, utfall av ekom-tjenester på Svalbard og ekstremværet «Mons». Alle disse hendelsene har krevet omfattende bistand fra Sivilforsvaret og betydelig aktivitet fra DSB, hovedsakelig gjennom samordning på direktoratsnivå, situasjonsrapportering og tilhørende analyser.

Neste figur viser antall rapporterte uønskede hendelser rapportert til henholdsvis JD og JD/Krisestøtteenheten fra 2004 til 2014. Figuren viser at antall årlige henvendelser i 2014 er noe færre enn i 2013, men høy og økende for perioden. Flest henvendelser i 2014 gjaldt naturhendelser. Det har i perioden ikke vært registret like mange naturhendelser som i 2013.

Kriseinformasjon

Kriseinfo er myndighetenes portal for koordinert informasjon til befolkningen før, under og etter kriser. I 2014 ble det lagt ut myndighetsinformasjon knyttet til følgende 24 hendelser/situasjoner:

1: Ebola	14: Brann i Stavanger sentrum
2: Oppgradering av trusselbilde	15: Brudd i mobilnett på Vestlandet og Østlandet i mai
3: Ekstremværet Mons	16: Nødnumre nede i Oslo i mai
4: Flommen på Vestlandet i oktober	17: Sårbarhet i Open SSL
5: Skredfare Mannen	18: Ekstremværet Kyrre
6: Kalksilohendelse i Verdal	19: Ekstremværet Jorunn
7: Ekstremværet Lena	20: Telefoni og internett ned på Sunnmøre
8: Oversvømmelser på Jæren	21: Skogbrannen på Frøya
9: Terrortrusselen i juli	22: Skogbrannen i Flatanger
10: Bussulykke ved Namsskogan	23: Skred på Statland i februar
11: Flom i Oppland i juli	24: Brannen i Lærdal
12: Skogbrann i Sel i juli	
13: Flommen på Østlandet i juni	

Kriseinfo.no ble etablert i januar 2012, og antall besøkende på nettsiden har vært jevnt økende siden portalen ble etablert. Redaksjonen supplerer publisering på portalen med bruk av sosiale medier. Sosiale medier er samtidig en kilde til kunnskap om befolkningens behov for informasjon og det er anledning for å innrette budskap og nivå mot innspill som leses gjennom disse kanalene.

- Flest besøk på kriseinfo.no i perioden 21. juli - 4. august med 57 600 besøk.
- Høyest antall treff på en dag var 25 300.
- Kriseinfo.no har nær 11 000 følgere på Facebook. Innlegg som vises på Facebook har en rekkevidde på nær 200 000.
- På Twitter har Kriseinfo nær 33 000 følgere. Rekkevidden gjennom Twitter er stor.

Dialogen med myndighetene har vært tilstede gjennom året. Det er likevel behov for ytterligere dialog fremover slik at risikoinformasjonen fra myndighetene fornyes og avstemmes med gjeldende ønsket budskap, samt gjennomgang av myndighetsportalens rolle i sektorenes planverk og tilhørende dokumenter.

Alle større hendelser og kriser medfører behov for god kommunikasjon. Krisekommunikasjon er en nødvendig del av den helhetlige krisehåndteringen, og er et viktig virkemiddel for å redusere konsekvensene av en uønsket hendelse. DSB utga i 2014 en veileder i risiko- og krisekommunikasjon. Dette er et rådgivende dokument for både statlige, regionale og lokale myndigheter, i tillegg til private virksomheter.

Beredskapsplanverk

Planverk er et viktig element i planlegging for, og håndtering av, uønskede hendelser. Utarbeidelse av et sektorovergripende rammeverk for det nasjonale beredskapsplanverket har pågått gjennom året. Formålet har vært å beskrive oppbygningen av og sammenhengen i de ulike nasjonale beredskapsplanene, samt utarbeide en generisk plan for krisehåndtering på strategisk nivå.

Videre har Sivilt beredskapssystem (SBS) vært gjenstand for en grundig revisjon basert på blant annet erfaringer fra øvelser og hendelser. Den reviderte utgaven av SBS vil utgjøre et grunnlag for revisjon og planutvikling på flere nivåer, og dette må følges opp med ytterligere øvings- og opplæringstiltak. Arbeidet har vært ressurskrevende og utfordrende. Det har likevel gått som planlagt, og utkast til rammeverktøy er ute på høring. Vi påregner at arbeidet videreføres inn i 2015.

Øvelser

I 2014 publiserte DSB en rapport/utredning der man hadde gjennomgått sikkerheten i Sydhavna og det tilsluttede oljelageret i Ekebergåsen i Oslo. Målet med rapporten var å belyse de samfunnssikkerhetsmessige utfordringer ved og rundt Sydhavna med vekt på sikkerhet for tredjeperson. Rapporten viste et komplekst og sammensatt bilde av risikofaktorer, aktører, plan- og beslutningsprosesser, ansvarsforhold, styring og regulering. Det ble også gitt anbefalinger om forbedringstiltak til aktørene.

Rapporten danner bakteppe for planlegging og gjennomføring av fullskalaøvelsen HarbourEx. Gjennomføringen av øvelsen er i april 2015 og mye viktig planlegging har foregått i 2014. Alle viktige aktører som rapporten peker på er med i planlegging og forberedelser og det er allerede som del av planleggingsfasen avdekket at forbedringspunkter har vært gjenstand for endring og forbedring. Øvelsen er i stor grad finansiert av EU og planprosessen gir økt kunnskap om og innsikt i EUs mekanismer for støtte under kriser, samt hvilke krav og forventninger som stilles til en nasjon som skal motta støtte fra utlandet.

HarbourEx er et samarbeidsprosjekt hvor POD og Hdir er viktige aktører sammen med DSB. Ved at de nevnte direktorater har valgt å benytte øvelsen som sin nasjonale øvelse i 2015 har det sprunget frem en god arena for samvirke i planleggingen og det er en nyttig samproduksjon mot felles mål. Sektorovergripende problemstillinger blir løftet gjennom dette samarbeidet.

Crisis Management Exercise (CMX) er en årlig NATO-øvelse hvor Norge deltar på sivil og militær side. DSB har bidratt inn i planleggingen av øvelsen i 2014. Kort tid før gjennomføringstidspunktet ble øvelsen utsatt til 2015 og plangrunnlaget kan i stor grad benyttes videre.

DSB har deltatt på flere øvelser i regi av andre statlige aktører med det formål å benytte allerede eksisterende øvelser til å øve fylkesmannsembetene på deres rolle og ansvar under kriser. Øvelse Lofoten, i regi av NVE, og øvelse Svalbard, i regi av helsesektoren og Forsvaret, er konkrete eksempler. Videre har direktoratet gjennomført øvelser for de øvrige embeter, med unntak av to, gjennom stor øvingsaktivitet fordelt over de siste to år. Alle evalueringene er ikke ferdigstilt per nå. Det kan likevel tegne seg et bilde som beskriver en situasjon der embetene vil være godt i stand til å håndtere små og mellomstore «kjente» hendelser i regionen. Større hendelser som varer over tid, og med et ukjent scenario, kan skape utfordringer for håndteringen utover det som har vært bakteppe for gjennomførte øvelser.

DSB har utarbeidet et utkast til strategi for nasjonale beredskapsøvelser. Strategiens hensikt er å tydeliggjøre hvordan øvelser skal benyttes som et virkemiddel for å bidra til å oppnå regjeringens mål med samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. Strategien fremmer et forslag til definisjon for nasjonale øvelser som øvelser hvor scenarioet har konsekvenser som rammer flere viktige samfunnsfunksjoner og derved krever samvirke på tvers av sektorer og ansvarsområder, samt krever ekstraordinær myndighetsinnsats på

sentralt strategisk nivå. Videre benyttes strategien til å slå fast noen grunnleggende momenter vedrørende hensikten med øvelser, samt planlegging, gjennomføring, evaluering og oppfølging. Sistnevnte skal etter planen gjenspeiles i veileder som er under utarbeidelse.

Nasjonale øvelseskalender ble gjenstand for en oppdatering gjennom forbedring og innføring av enkelte nye funksjonaliteter. I tillegg arbeides det med å informere alle øvingsaktører på alle nivåer om kalenderen og formålet med oversikten som kan skapes ved aktiv bruk. Det er observert en økning i antall øvelser som er lagt inn, men det er fortsatt ingen fullstendig oversikt som ønsket.

Antall registrert øvelser i øvelseskalenderen i perioden 2011-2014	
2011	19 øvelser
2012	11 øvelser
2013	19 øvelser
2014	28 øvelser

DSB har deltatt i Justissektorens øvingsforum og det er å anse som en nyttig arena hvor JD, POD og DSB kan dele erfaringer og justere aktiviteter og deltagelse på fremtidige øvelser hvor gjensidig deltagelse er viktig.

Kompetanse innen øvelser og evalueringer

Nasjonalt øvelses- og evalueringsforum ble etablert høsten 2013. Bakgrunnen er DSBs ansvar for å styrke den samlede nasjonale kompetansen når det gjelder metodeutvikling, erfaringsdeling og samvirke innen øvelser. Forumet styres av DSB, ved et eget sekretariat. Det er også etablert en kjernegruppe bestående av Politidirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Helsedirektoratet, Forsvarets Fellesoperative hovedkvarter og Forsvarsstaben. I tillegg er det en referansegruppe som består av faste kontaktpersoner fra Universitetet i Stavanger, Universitetet i Tromsø, Politihøgskolen, Forsvarets Høgskole, Beredskapsstyrelsen i Danmark og Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap i Sverige. Denne gruppen fungerer som faglige sparringspartnere for sekretariatet. Tett samarbeid med andre direktorater, forskningsmiljøer og internasjonale myndigheter gir nyttig erfaringsdeling og inspirasjon.

I 2014 ble det gjennomført to samlinger. Temaene har vært «Læring og endring i organisasjoner» (januar) og «Kraftsamling om læringspunkter - Refleksjoner rundt årsaker til hvorfor funn går igjen» (mars). Gjennom drøftinger og diskusjoner viste det seg som en fellesnevner at høy gjennomføringstakt av øvelser er et hinder for oppfølging av eksisterende evalueringer med forbedringspunkter.

For øvrig har sekretariatet i 2014 arbeidet med veileder i øvelsesplanlegging og evaluering. Råutkast til veileder foreligger og det vil i løpet av våren 2015 diskuteres både i NØEF, referansegruppen og hos andre relevante aktører.

Evalueringer etter hendelser og øvelser

Evalueringer har de siste årene blitt viet økt oppmerksomhet, både etter øvelser og reelle hendelser. Det synes også å være en økning i antall evalueringer som gjennomføres. Evaluering kan defineres som en systematisk datainnsamling, analyse og vurdering av en planlagt, pågående eller avsluttet aktivitet, virksomhet, et virkemiddel eller en sektor. Evalueringer skal bl.a. bidra til læring etter hendelser. De skal se på hvordan beredskapen fungerte, og identifisere læringspunkter. De skal sikre at vi lærer av feil og mangler slik at samfunnet står bedre rustet til å forebygge og til å håndtere fremtidige kriser.

I 2014 gjennomførte DSB en utredning der elleve evalueringsrapporter etter uønskede hendelser og 14 evalueringsrapporter etter øvelser de siste ti årene ble gjennomgått. Målsettingen med gjennomgangen har vært å identifisere og systematisere felles beredskaps- og håndteringsutfordringer og felles læringspunkter. Utredningen er en del av arbeidet med å styrke den nasjonale evalueringsvirksomheten. Utredningen er ikke en evaluering av evalueringene, den har ikke vurdert kvaliteten på evalueringene opp mot beste praksis. Utredningen med etterfølgende tilpasset analysearbeid skal kunne bidra til at kravene vi setter til fremtidens beredskap i størst mulig grad er kunnskapsbasert og tar høyde for erfaringer fra tidligere hendelser.

DSB mener at denne utredningen med påfølgende analysearbeid vil kunne styrke det nasjonale beredskapsarbeidet på flere måter. Den vil kunne bidra til å videreutvikle vår kompetanse om kriterier for god beredskapsplanlegging og håndtering, og til å identifisere læringspunkter som kan redusere både

sannsynlighet og konsekvensen av uønskede hendelser. Den vil også kunne gi innspill til øvingsmomenter som bør vies særlig økt oppmerksomhet fremover, og være et grunnlag for å videreutvikle måten evalueringer av både øvelser og hendelser gjennomføres i fremtiden.

Samfunnssikkerhet på regionalt nivå

Direktoratet ivaretar embetsstyringen av fylkesmennene på samfunnssikkerhetsområdet, og samarbeider med andre fagetater for å bidra til at fylkesmennene følger opp samfunnssikkerhetsarbeidet på en helhetlig måte både innen forebygging og beredskap.

DSB følger opp at fylkesmannen ivaretar sitt regionale samordningsansvar på samfunnssikkerhetsområdet gjennom krav til oversikt over risiko og sårbarhet, samarbeid med regionale fagetater, og beredskap. DSB skal arbeide for et helhetlig og systematisk samfunnssikkerhetsarbeid i kommunen, og gi føringer for fylkesmennenes veiledning og tilsyn med kommunal beredskapsplikt og for anvendelse av fylkesmannens innsigelsesmyndighet på samfunnssikkerhetsområdet.

Det er til dels store forskjeller i hvordan de ulike embetene tilnærmer seg roller og ansvar på samfunnssikkerhetsområdet. På bakgrunn av dette startet DSB i 2013 med styringsdialogmøter for å sikre en mer helhetlig tilnærming. Hensikten med møtene er en systematisk og effektiv etatsstyring av fylkesmennene, få bedre oversikt og kunnskap over embetenes utfordringer på samfunnssikkerhetsområdet og at DSB blir mer synlig i styringen av fylkesmannen. I forbindelse med styringsdialogmøtene oppdateres og sammenstilles kunnskapsgrunnlag knyttet til hvert embete. I tillegg er det igangsatt et prosjekt som vurderer kvalitet og innhold i fylkes-ROS.

Innen utgangen av 2014 har DSB gjennomført syv styringsdialogmøter. Målsettingen er at møtene skal bidra til en mer helhetlig, systematisk og effektiv etatsstyring av fylkesmennene. Ordningen med styringsdialogmøter er nå evaluert. Resultatene viser positivt at styringsdialogmøtene bidrar til å sette samfunnssikkerhet på dagordenen utenom hendelser, og at DSBs ledere er mer synlig i styringen av fylkesmennene. Det er også bred enighet om at møtene gir DSB bedre oversikt over og kunnskap om embetenes utfordringer på samfunnssikkerhetsområdet.

Om møtene bidrar til en mer helhetlig, systematisk og effektiv etatsstyring av fylkesmennene er ikke like tydelig, men det er flere forhold som peker i den retning. DSB får bedre oversikt og kunnskap over embetenes utfordringer. DSBs forarbeid og oppfølging fremmer samarbeid på tvers av DSBs fagavdelinger, hvilket bidrar til at DSB er bedre koordinert i kontakten og oppfølgingen av embetene. Møtene bidrar til tettere dialog med embetene. Ressurssituasjonen, embetsoppdraget og fylkets risikobilde blir diskutert på ledernivå og styringsdialogmøtene er med på å opprette et forpliktende tillitsforhold. Etter plan skal styringsdialogmøter gjennomføres hvert tredje år i hvert embete. Møtene kan derfor kun være en av flere brikker som har betydning for DSBs etatsstyring av fylkesmennene.

Beredskapsgjennomganger

I 2014 gjennomførte DSB et pilotprosjekt for ny organisering av tilsyn og øvelser for Fylkesmannen. Vi gjennomfører nå beredskapsgjennomganger i embetene. Dette er et todelt opplegg hvor dag én brukes til en diskusjon om beredskapsspørsmål i embetet og på dag to gjennomføres en øvelse. Målet er å sette søkelyset på Fylkesmannens beredskapsoppgaver, herunder samordning i kriser. Erfaringene så langt har vært gode.

Ny instruks for Fylkesmannen og Sysselmannen

I 2014 ferdigstilte DSB forslag til ny instruks for Fylkesmannens og Sysselmannens arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering. Instruksen tydeliggjør Fylkesmannens samordningsansvar før, under og etter kriser og vil bidra til å gi en mer helhetlig praksis.

Kommunenes samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid

Kommunene er, sammen med nødetatene, førstelinjen når uønskede hendelser skjer. Samtidig viser DSBs kommuneundersøkelse for 2014 at svært mange kommuner ikke oppfyller kravene til beredskap som er stilt i lovgivningen (se nedenfor). Fylkesmennenes tilsyn med kommunene bekrefter dette. Særlig innebærer endringer i klima behov for omfattende kartlegging av hva dette betyr for sårbarheten lokalt.

Å få oversikt over status på kommunenes samfunnssikkerhetsarbeid er sentralt for å sikre at vi legger vekt på de riktige temaene i dialogen med Fylkesmannen og kommunene. Kommuneundersøkelsen 2014 ble gjennomført i mars og har gitt mye oppmerksomhet gjennom hele året. I undersøkelsen spørres det om øving av overordnet beredskapsplan i kommunen gir en god oversikt over status for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid i kommunene. I følge kommunenes svar har 77 prosent øvd overordnet beredskapsplan. Dette er en økning på 14 prosentpoeng fra 63 prosent i 2012. Når det gjelder funn fra øvelser er svarene at 61 prosent av kommunene følger dette opp i overordnet beredskapsplan, 33 prosent i helhetlig ROS og 40 prosent i plan for oppfølging. 51 prosent av kommunene svarer at funn fra evaluering av uønskede hendelser følges opp i overordnet beredskapsplan. 40 prosent svarer at det følges opp i helhetlig ROS og 33 prosent i plan for oppfølging.

Kommunen skal øve sammen med andre kommuner og relevante aktører hvis valgt scenario og øvingsform gjør dette hensiktsmessig. Landsgjennomsnittet viser at det er 36 prosent av kommunene som har en helhetlig ROS og 30 prosent av kommunene har en overordnet beredskapsplan som oppfyller utvalgte minimumskrav. Videre viser undersøkelsen at 77 prosent har øvet sin beredskapsplan og at 70 prosent har mål for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Det innebærer at det totalt for de fire områdene sammenlagt er 53 prosent av kommunene som arbeider spesielt godt med samfunnssikkerhet og beredskapsområdet i sin kommune.

DSB jobber systematisk med å tilrettelegge for økt kompetanse og styrket oppfølging av fylkesmenn og kommuner gjennom fagsamlinger og utvikling av veiledningsmateriell. I mars gjennomførte vi en tilsynssamling med alle embeter for å sikre en helhetlig tilnærming til tilsynsrollen, samt sikre at tilsynsgjennomføringen har fokus på læring. I samarbeid med Fylkesmannen i Troms, NVE og Met (Meteorologisk institutt) har vi utviklet Klimahjelperen. Denne skal være et verktøy for kommunene i klimatilpasningsarbeidet.

Relevante veiledere

DSB har som målsetting å tilby gode og relevante veiledere innen samfunnssikkerhet og beredskap. I 2014 ferdigstilte DSB Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) i kommunen. Denne gir en grundig metodebeskrivelse for gjennomføring og oppfølging av helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i tråd med krav til kommunal beredskapsplikt.

Også Veileder for fylkesROS ble ferdigstilt i 2014. Veilederen gir råd for arbeidet med fylkesROS, både når det gjelder prosess og metodisk tilnærming. Den viser til et felles rammeverk for utarbeidelse av analysene og skal bidra til en mer helhetlig tilnærming til arbeidet med fylkesROS.

Kart er viktige hjelpemidler i risiko- og sårbarhetsanalyser og i all beredskap. Dette har blitt synliggjort i veileder helhetlig ROS og fylkesROS. Det meste som foreligger av risikokartlegging over større arealer, foreligger som digitale kart. Digitale kart kan brukes til å legge inn informasjon om en hendelse for å gi oversikt over situasjonen. Avanserte geografiske informasjonssystemer kan benyttes til analyser.

DSB har en kartinnsynsløsning på internett der en rekke landsdekkende temakart innen samfunnssikkerhet presenteres. Kartinnsynet tilbys brannvesen, arealplanleggere, byggesaksbehandlere og beredskapsfolk i kommuner og fylker. Bruk av kart skal være en del av Øvelse HarbourEx15 for å synliggjøre nytten av bruk av kart i krisesammenheng. Det har mellom DSB og Kartverket blitt enighet om et tettere samarbeid om kart og krisehåndtering. I 2014 ble DSBs EU-kartjeneste aktivert på oppdrag fra NVE.

Tilsyn med kommunale brann- og redningsvesen

DSB gjennomfører tilsyn med kommunenes lovpålagte ansvar for å etablere og drifte brann- og redningsvesen. Tilsynet med kommunenes etterlevelse av regelverket er et sentralt virkemiddel for bedre og mer samordning av beredskap og styrket håndteringsevne på tvers av kommune- og etatsgrenser. DSB er sentral tilsynsmyndighet slik det følger av brann- og eksplosjonsvernloven.

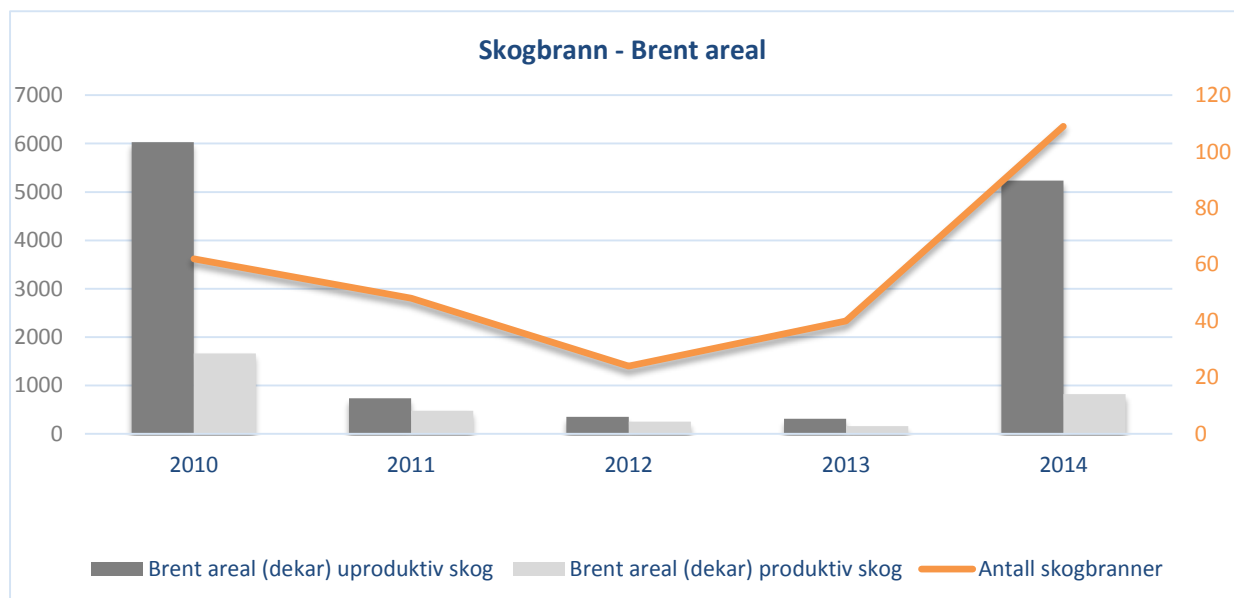
Det er gjennom årene ført tilsyn med ulike tema som skogbrannberedskap, 110-sentralene og brann- og redningsvesenets forebyggende arbeid. DSB har gjenopptatt arbeidet med direkte tilsyn og hovedtema knytter seg til håndtering av hendelser.

DSB gjennomførte i 2014 20 tilsyn med brann- og redningsvesenet, i tråd med det som var planlagt. Temaene for tilsynet var blant annet basert på læringspunktene fremkommet i evaluering av hendelser, herunder evne til overordnet innsatsledelse, jf konseptet i Enhetlig ledelsessystem (ELS). Tilsynet hadde følgende tre tema: overordnet ledelse, dimensjonering av brann- og redningsvesenet og øvelser. I tilsynet ble det avdekket 18 avvik og 26 anmerkninger. Avvik er brudd på regelverk, mens anmerkning er DSBs faglige anbefalinger til forbedring. Det var kun ett brann- og redningsvesen som verken fikk avvik eller anmerkninger. I 14 av 20 brann- og redningsvesen er det gitt anmerkning eller avvik på dimensjonering eller dimensjoneringsgrunnlaget til beredskapsstyrken. 13 av 20 brann- og redningsvesen fikk anmerkning eller avvik på overordnet innsatsledelse. Funnene dreier seg om utilstrekkelig forståelse, ikke tilfredsstillende kunnskap om eller dokumentasjon av hvordan store og eller komplekse hendelser skal håndteres i egen kommune/ brannregion. I tillegg har 16 av 20 brannvesen fått anmerkning eller avvik knyttet til øvelse av beredskapsstyrken. Tre av 20 har fått avvik på alle tema i tilsynet. Ni av 20 brannvesen fikk kun anmerkninger i tilsynet.

Tilsynet dokumenterer at brann- og redningsvesenet må styrkes på ledelse. Nærmere sju av ti brann- og redningsvesen har fått avvik eller anmerkning på overordnet innsatsledelse. Dette understøtter også Brannstudiens konklusjoner og anbefalinger om behovet for å styrke brann- og redningsvesenenes ledelse, både i det daglige og i operativ sammenheng. Samlet sett er det flere enn halvparten av brann- og redningsvesenene som ikke etterlever regelverket og har fått avvik. Tilsynet vektlegger overordnet innsatsledelse for å sikre best mulig faglighet i oppgaveløsningen. DSB vil ta i bruk sanksjoner mot kommuner som ikke følger opp avvikene i tilsynsrapport.

Skogbrannhelikoptertjeneste og lederstøtteordning

DSB har i 2014 videreført beredskapen med skogbrannhelikopter og lederstøtte. Den særskilte beredskapen Redningsinnsats til sjøs (RITS) er videreført og sikrer viktige nasjonale beredskapskapasiteter på brann- og redningsområdet. 2014 var den mest omfattende skog-, lyng- og krattbrannsesongen siden 1992.

For utmarksbranner registrerer brannvesenet anslått materielle tap knyttet til skogbranner, men ikke for gras- og lyngbranner. Det registreres antall dekar brent areal, som fordeler seg mellom uproduktiv og produktiv skog som vist i diagrammet. Antall skogbranner (angitt med verdier på høyre akse) er lagt inn som en linje i diagrammet for å vise sammenhengen mellom antall og brent areal. Endring av konsept for rapportering fra brann- og redningsvesenene til DSB i 2010 gjør det sannsynlig at antallet skog- og andre utmarksbranner er høyere enn det som fremgår av statistikken.

DSB har i 2014 benyttet hele handlingsrommet i kontrakten med Helitrans AS, og det er blitt gitt bistand til brann- og redningsvesenet med skogbrannhelikopter fra januar til desember. Ordningen med en særskilt lederstøtte knyttet til håndtering av skogbranner når skogbrannhelikopter er i innsats har vært etablert i de periodene hvor skogbrannhelikopter har blitt satt i beredskap. Det er gjennomført møter med Skogbrannutvalget og Lederstøtten. I samarbeid med Myndighet for samhällsskydd och beredskap (MSB) arrangerte DSB Nordisk skogbrannseminar på Gardermoen våren 2014. Det forrige seminaret ble arrangert i Sverige i 2011. DSB har oppdatert skogbrannscenariet i Nasjonalt risikobilde 2014 (NRB) i lys av at også utmarksbranner som branner i lyng og kratt er utfordrende. Norge har også bistått Sverige med skogbrannhelikopter i forbindelse med håndteringen av brannen i Västmanland sommeren 2014. Norges brannskole gjennomførte skogbrannkurs hvor det deltok 21 på grunnkurs og 17 på lederkurs.

I 2014 har det vært satt beredskap med skogbrannhelikopter i ti av tolv måneder. Skogbrannhelikoptrene har vært i innsats på over 50 branner i 15 fylker. Den aktive flytiden ved bekjemping av skogbrann var 195 timer, og det ble droppet over 4300 tonn vann. I hele 2014 har DSB sørget for å stille skogbrannhelikopter og lederstøtte til rådighet for brann- og redningsvesenet også utenfor den faste beredskapsperioden. Denne tjenesten ansees å være en viktig støtte for brann- og redningsvesenet ved håndtering av skog-, lyng- og krattbranner.

Beredskapsordning for redningsinnsats til sjøs (RITS)

DSB sikret en videreføring av avtalen om særskilt beredskap for redningsinnsats til sjøs i sju brann- og redningsvesen langs kysten. Det er inngått avtale med brann- og redningsvesenene i Oslo, Larvik, Stavanger, Bergen, Ålesund, Bodø og Tromsø. Med bakgrunn i avtalen forplikter brann- og redningsvesenene seg til å yte innsats i brannsituasjoner om bord i skip i rom sjø. Avtalene inngås for ett år av gangen. Gjennom avtalen forplikter staten ved DSB seg til å yte en økonomisk støtte til de aktuelle brann- og redningsvesenene som samlet utgjør en million kroner årlig. Det ble også gjennomført en samling for brann- og redningsvesenene i RITS-ordningen, og en RITS-styrke fra Bodø bidro under en øvelse på hurtigruteskipet Trollfjord i mai 2014 under Nordisk sjefskurs i samfunnssikkerhet og beredskap. DSB er også sammen med Bergen brannvesen representert i Nordisk RITS forum som omfatter samarbeid om RITS-tema i Norden. Det var ingen skarpe innsatser i 2014.

Med avtalen i 2014 videreførte staten ved DSB den særskilte beredskapsordningen for branner på skip basert på kapasiteter fra landbasert brann- og redningsvesen. RITS-beredskapen er et supplement til skips egen beredskap og er samtidig et etablert bidrag til den norske redningstjenesten. Beredskapen understøtter samvirket i redningstjenesten, i det brannmannskaper regelmessig øver sammen med Forsvarets redningshelikopterskvadron 330, og med andre transportkapasiteter som Redningsselskapet.

Erfaringslæring etter hendelser, innsatser og øvelser

En viktig målsetning for DSB er at brann- og redningsvesenet er kunnskapsbasert og har en kultur som preges av lærevilje og –evne. Brann- og redningsavdelingen arbeider langs flere spor for å nå denne målsetningen, hvorav satsing på erfaringsbasert kunnskap er ett viktig fokus. Det ble derfor i januar 2014 opprettet en egen gruppe i Brann- og redningsavdelingen som arbeider med erfaringslæring. Gruppen består av tre personer og skal arbeide med hvordan man kan maksimere læringsutbyttet fra hendelser og øvelser. Det overordnede fokuset er å utvikle, teste og ta i bruk systemer og metoder innenfor de fire fasene i erfaringslæring. I 2014 har følgende vært hovedfokus: deltagelse i utvikling av rutine for pågående livstruende vold (PLIVO), Oppfølging av øvelsene Tyr 13 og Barents rescue 13, planlegging av øvelse Harbour Ex, evaluering av hendelser og utvikling av systemer og metodikk for evaluering.

DSB, Helsedirektoratet og Politidirektoratet etablerte i 2012 en styringsgruppe for å følge opp anbefalinger og konkrete tiltak fra 22. juli-kommisjonen. En av arbeidsgruppene fikk mandat til å utarbeide en felles nasjonal prosedyre for håndtering av hendelser med pågående livstruende vold (PLIVO). Prosedyren er utformet på en enhetlig måte og har til hensikt at nødetatene skal kunne bruke prosedyren på samme måte uavhengig av ressurstilgang og sted i landet.

Utdanning av personell til brann- og redningsvesenet

Effektiv beredskap og krisehåndtering krever kompetanse, erfaring og kunnskaper. Utdanning av personell i brann- og redningsvesenet gjennom Norges brannskole, er direktoratets viktigste tiltak for å sikre god kompetanse. En særskilt utfordring er knyttet til utdanning av deltidsbrannpersonell, der en stor andel av mannskapene og lederne mangler utdanning.

Gjennom å tilby utdanning til personell i brann- og redningsvesenet, er Norges brannskole en viktig aktør for å bidra til målet om å sikre samordnet beredskap.

Norges brannskole har planlagt kursaktivitet og volum ut fra behovsundersøkelse sendt til alle landets kommuner. Kursene er avholdt i henhold til kurskatalogen for 2014. Eksamensresultatene har vist en positiv utvikling, og dette tyder på at elevene tilføres god kompetanse i henhold til kursplanene.

Det er gjennomført revisjon av kursplaner for utrykningsledere i heltid- og deltidsbrannvesen, og for forebyggende personell. Norges brannskole har brukt både særskilte tildelte midler, og egne driftsmidler for å stimulere til og igangsette deltidsutdanning. Kommunene er oppfordret til å bruke tildelte midler over statsbudsjettet både i form av brev til alle landets rådmenn og brannsjefer, samt at det ved diverse foredrag og deltakelse på konferanser er understreket behovet for at kommunene tar initiativ til å utdanne egne ansatte. Norges brannskole har aktivt oppsøkt kommuner med deltidsmannskap og bidratt til både planlegging og evaluering av kurs.

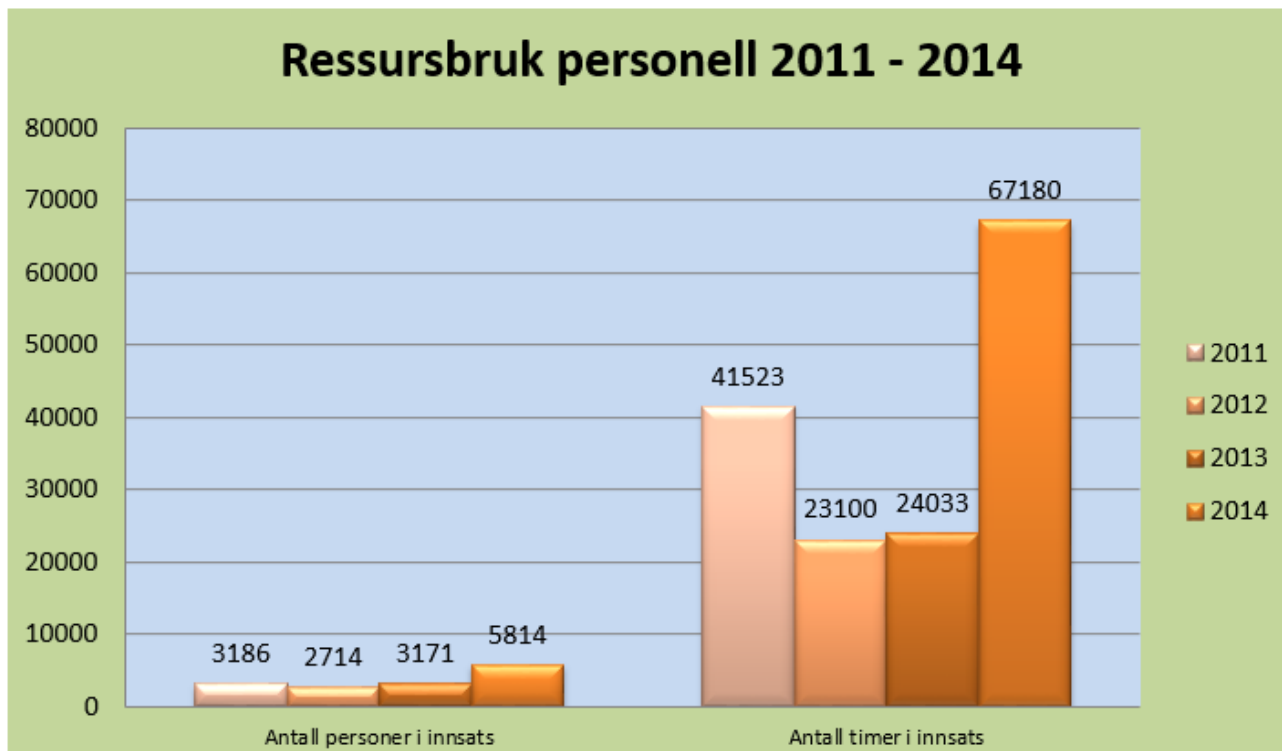
Direktoratet har gjennomført spørreundersøkelse til alle landets kommuner for å kartlegge bruken av midler til deltidsutdanning. Undersøkelsen viser at 95 prosent av den tildelte økningen i rammetilskuddet har gått til formålet blant de som har svart på undersøkelsen. Antall utdannede i 2014 har ikke økt slik man forventet som følge av rammeøkningen. Det kan synes som om flere kommuner i 2014 enn tidligere har iverksatt deltidsutdanning, men dette vil ikke gjenspeiles i statistikken før utgangen av 2015, da kursene startes i 2014 og avsluttes i 2015. Innenfor heltidsutdanning av brannvesenets personell har gjennomføringen vært tilfredsstillende og i henhold til forventninger. Innenfor utdanning av deltidspersonell har måloppnåelsen ikke vært tilfredsstillende.

Tilsyn med brann- og redningsvesen

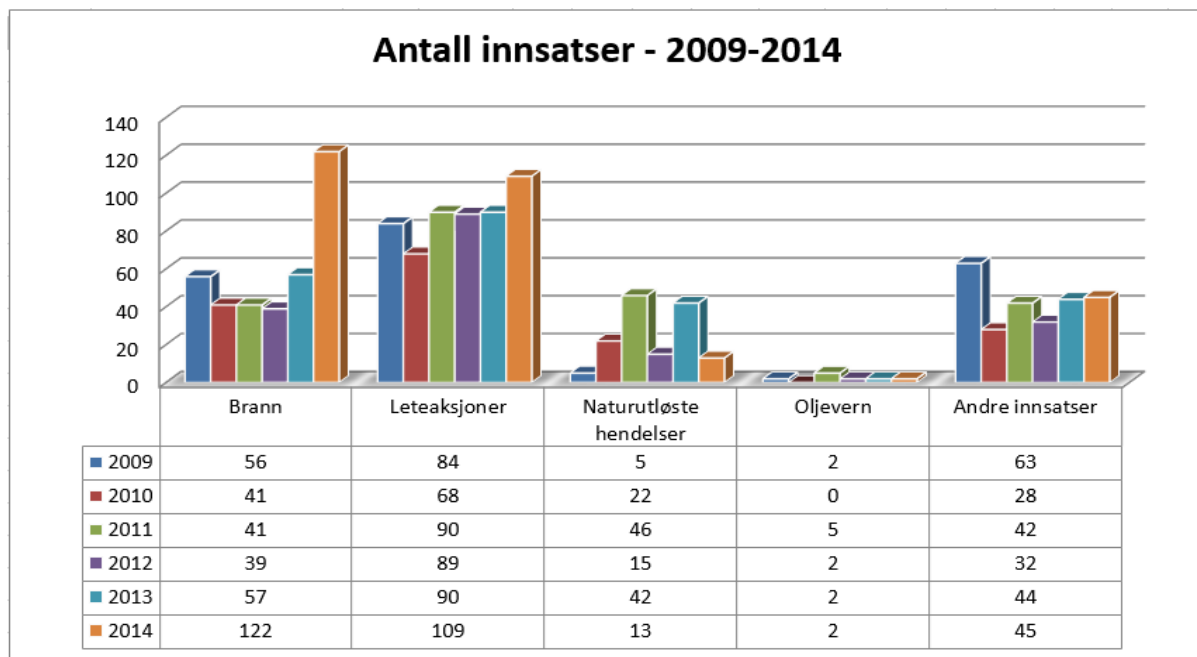
Tilsynet med brann- og redningsvesenet har hatt som hovedtema å følge opp funn etter evalueringene av storbrannene i Lærdal, Flatanger, på Frøya og brannen i Gudvangatunnelen. Behovet for å øke ledelseskompetanse og evne til å lede store og komplekse hendelser er også et viktig tema i Brannstudien. Det er 264 brannsjefer i de kommunale brann- og redningsvesenene og 70 % av disse er brannsjef på deltid. Det er særlig viktig at DSB gjennom tilsyn med kommunenes lovpålagte oppgaver stiller krav til at kommunene følger opp sine oppgaver. Det legges særlig vekt på å understreke behovet for inngå samarbeidsordninger som styrker den samlede ledelseskompetansen i brann- og redningsvesenene.

Sivilforsvarets innsatser

Sivilforsvaret har i 2014 forsterket nødetatene og kommunene ved totalt 291 hendelser, noe som er en økning på 56 fra 2013. Totalt var 5814 personer i innsats i ca. 67 000 timer, noe som er en tredobling fra 2013.

Det har vært mange store hendelser, og året startet med store gress- og lyngbranner på både Flatanger i Nord-Trøndelag og Frøya i Sør-Trøndelag. Sommeren var også preget av mange små og store gress-, lyng- og skogbranner, hvor den største var i Sel kommune i Oppland. Videre kom de omfattende bygningsbrannene i Lærdal hvor styrker fra Sivilforsvaret i Sogn og Fjordane deltok med stor støtte fra mannskaper fra Sivilforsvaret i Hordaland, Oppland og Buskerud. Sivilforsvaret i Nordland bistod politiet med vakthold og sikring i forbindelse med dykkerulykken i Pluragrotten. I tillegg bisto Sivilforsvaret politiet i Buskerud ved sprengningsulykken på Geilo. Det har vært flere store leteaksjoner. Her kan nevnes omfattende leteaksjoner i Telemark, Oppland og Troms, hvor det ble bistått med over 1000 innsatstimer i hver enkelt aksjon. I forbindelse med snøskred i Kiruna i Sverige ga Sivilforsvaret bistand til svensk politi i form av innsattpersonell, telt, varme og lys. I juli ble den økte beredskapen i forbindelse med terror situasjonen, for Sivilforsvarets sin del, for det meste håndtert innenfor den ordinære beredskapsordningen. To distrikter ble anmodet om spesiell bistand i forbindelse med hendelsen. Det har også vært flere flommer på grunn av store nedbørsmengder. En var i Kristiansand hvor Sivilforsvaret i Vest-Agder bidro til å redusere skadeomfanget da vannet trengte inn i sykehuset i Kristiansand. Videre var det to store innsatser i Hordaland, blant annet i Odda hvor store vannmengder tok med seg flere bygninger.

Sivilforsvaret i atomulykkesberedskapen

Sivilforsvaret inngår i landets atomberedskap. Sivilforsvaret har gjennom sin radiacmåletjeneste foretatt rutinemessige målinger av bakgrunnstråling på flere hundre målepunkter og rapportert nærmere 1100 slike målinger til Statens strålevern i 2014. Ved to hendelser ble Sivilforsvaret anmodet om bistand knyttet til måling av mulig radioaktivitet. Sivilforsvaret i samarbeid med Statens strålevern reviderte «Bestemmelser for Sivilforsvarets radiacmåletjeneste». Bestemmelsene som nå foreligger i ny utgave inneholder også en veileder. Sivilforsvaret har i 2014 deltatt på vegne av DSB i rutinemessige møter og øvelser i Kriseutvalget (KU).

Regelverksutvikling

DSB ved Sivilforsvaret har siden «Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret» ble vedtatt, arbeidet med revidering av forskriftene knyttet til loven. Noen forskrifter mistet hjemmelsgrunnlaget ved overgang til ny lov, samtidig som lovendringen medførte behov for nye. Arbeidet er omfattende og har blant annet resultert i et forslag til endring av godtgjøringsbestemmelsene til de tjenestepliktige.

Styrkestørrelse

Det er per 31. desember 2014, 6940 tjenestepliktige innplassert i avdeling, inkludert midlertidig udisponerbare (MUD), noe som gir en økning fra 2013 på 150 tjenestepliktige. Det er foretatt analyser som synliggjør noen områder som kan forbedres for å sikre en raskere oppfylling av styrken. På grunn av budsjettmessige utfordringer er det imidlertid ikke ressurser i Sivilforsvaret til å iverksette nye tiltak. Slik budsjetttrammene ser ut fremover for Sivilforsvaret, er det heller ikke mulig verken å drive opplæring eller sikre utrustning for en større styrke enn den som på nåværende tidspunkt er innplassert.

Skolevirksomheten

Sivilforsvarets kompetansesenter på Starum har utdannet 855 tjenestepliktige i 2014, noe som er 55 flere enn planlagt og en økning på 90 personer sammenliknet med 2013. Kompetansesenteret gir også opplæring til både nasjonale og internasjonale bistandsarbeidere, og er årlig vertskap for FN-kurs. FNs høykommissær for flyktninger har lagt sine kurs til Starum i flere år, og det samme gjelder for FN-organisasjoner som UNICEF. Kompetansesenterets instruktører blir også benyttet som "mentorer" under FN-kurs i andre deler av verden.

Øving

I løpet av 2014 har 5657 tjenestepliktige øvd, noe som gir en øvingsdeltakelse på 90 % av tilgjengelig personell. Dette er en økning på 320 fra 2013. I tillegg kommer den øvelsesverdien som ligger i det store

antallet innsatser gjennom året. Videre er fokus på kvalitet høynet ved bruk av elektronisk øvingsevaluering fra deltakerne. Avviket på ti prosent skyldes blant annet kansellering av øvelser som følge av stor innsatsbelastning, samt sykdom, ferie og arbeidsreiser blant de tjenesteppliktige. I noen distrikter har øvingsaktiviteten vært lav grunnet permisjon og sykefravær hos nøkkelpersonell ved distriktet i perioder. Det vil imidlertid kreve store ressurser å øke øvingsprosenten til 100 % og det er i dag ikke tilstrekkelige ressurser i Sivilforsvaret til å kunne dekke en slik kostnadsøkning.

Sivilforsvaret deltar aktivt i planlegging og gjennomføring av store regionale og nasjonale øvelser. I 2014 har etaten deltatt i arbeidet med å planlegge for HarborEx-øvelsen, som gjennomføres i Oslo i 2015, og Barents Rescue 2015 i Finland. I tillegg deltar distriktene aktivt i både lokale og regionale øvelser. Sivilforsvaret besitter høy kompetanse innenfor planlegging og gjennomføring øvelser og benytter denne i samvirkeøvelser. Kompetansen er blant annet opparbeidet gjennom lang erfaring med å gjennomføre lokale øvelser i distriktet.

Samvirke

Samfunnet må være forberedt på å håndtere mange typer hendelser og ulykker. Økende grad av kompleksitet i samfunnet innebærer et stort behov for samarbeid på tvers av ansvarsområder. Sivilforsvarsdistriktene har gjennomført ulike typer av tverrfaglig samvirketrening, hvor målgruppen er nødetatene, frivillige organisasjoner, Forsvaret og Sivilforsvaret. Hensikten er å styrke samarbeidet og samvirket mellom de ulike aktørene på skadestedet, og å gi felles innsikt i ulike innsatsutfordringer, som for eksempel håndtering av forurenset skadested.

Sivilforsvarets kompetansesenter har arrangert kurs i samvirke på skadested og samvirke på forurenset skadested, som er viktige tilbud for å kunne gi deltakerne kjennskap til de andre beredskapsstatene, aktuelle offentlige etater og frivillige organisasjoner tilknyttet redningstjenesten, og utvikle deres evne til å samhandle på skadested.

Sivilforsvarsdistriktene har arbeidet aktivt gjennom året med ulike former for samvirke, herunder å tilrettelegge for nye møtearenaer. Enkelte distrikter rapporterer at det oppleves tyngre å få alle relevante aktører til å bidra i gjennomføringen av for eksempel samvirkeøvelser, noe som begrunnes i manglende økonomi/ressurser. Dette er en bekymringsfull utvikling. Evalueringsrapporter fra store hendelser viser at samarbeidet mellom de sentrale aktørene er det som svikter oftest. En av Sivilforsvarets oppgaver er å bidra til økt samvirke, og etaten søker å opprettholde aktivitetsnivået gjennom å ta initiativ til og legge til rette for ulike typer av samvirkeaktiviteter og øvelser.

Varsling av befolkningen

Sivilforsvaret har gjennomført to varslingsprøver i 2014. Ved varslingsprøven 12. januar var det en uforutsett svikt på 3,8 % og en total svikt (inkludert varslingsanlegg som er planlagt vedlikeholdt) på 10,61 %. Ved prøven 9. juni var det en uforutsett svikt på 5,2 % og en total svikt på 10,61 %. Dette er nært opp til Sivilforsvarets målsetning om 90 % operative anlegg til enhver tid. Sivilforsvaret forventer at sviktprosenten vil øke i årene fremover dersom vedlikeholdet og nyinvesteringer ikke økes.

I forbindelse med NRKs varslede stengning av FM-nettet i 2017 har DSB oversendt JD en anbefaling om ny bærer av signaler for utløsning av Sivilforsvarets varslingsanlegg, samt satsingsforslag for 2016 som bygger på ny løsning.

Tilfluktsrom

Sivilforsvaret har ansvar for forvaltning av tilsyn med tilfluktsrom. Over en fem års periode har Sivilforsvaret foretatt en teknisk vurdering av status og oppgraderingsbehov for alle offentlige tilfluktsrom, og på bakgrunn av dette utarbeidet en rapport. Tilstanden på rommene varierer mye, og mange er mangelfullt vedlikeholdt. Når det imidlertid gjelder rom som er i aktiv bruk (fredtidsanvendelse), så er disse i god stand. Det er i dag nærmere 2.600 000 tilfluktsromplasser, hvorav 320 000 er offentlige og 2 280 000 er private. Verdien av utbygde tilfluktsrom er beregnet til å tilsvare cirka 52 milliarder 2012-kroner.

DSB har i 2014 utarbeidet en rapport etter vurderingen av tilstanden på offentlige tilfluktsrom. Rapporten er overlevert Justis- og beredskapsdepartementet. DSB har tidligere tatt til orde for at det bør gjennomføres en utredning av beskyttelseskonseptet for sivilbefolkningen, for blant annet å avklare behovet for tilfluktsrom og fortifiserte anlegg. I den forbindelse er DSB i dialog med FFI om en utredning om beskyttelseskonsept innenfor BAS8 prosjektet, som har oppstart juni 2015.

Omstilling og modernisering

For å sikre en tidsriktig forsterkningsressurs har DSB gjennomført en betydelig omstilling av Siviltforsvaret. De effektivitetstiltak som er gjennomført har i stort gitt besparelser i henhold til plan, men mål om årlig øving av de tjenestepliktige og årlige driftsinvesteringer i materiell og utstyr er likevel ikke nådd. Dette skyldes i hovedsak et redusert driftsbudsjett for Siviltforsvaret over tid.

En modernisering av etaten er påbegynt og skal videreføres ved oppbygging av kapasiteter for å styrke forsterkningsevnen ved store og komplekse hendelser. I St.meld. nr. 22 (2007-2008) beskriver departementet kartlagte behov for anskaffelse av mobile kapasiteter med utstyr og kompetanse for å kunne håndtere store og komplekse hendelser, og å gjøre Siviltforsvaret rustet til å møte dagens og fremtidens behov. Arbeidet med å øke Siviltforsvarets forsterkningsevne ved store og komplekse hendelser ble påbegynt i 2013. Det er besluttet at det skal opprettes seks mobile forsterkningsressurser som plasseres i henholdsvis Oppland, Hordaland, Sør-Trøndelag, Nordland, Troms og Vest-Agder. Dette på bakgrunn av geografiske forskjeller, avstander, transportmuligheter og rekrutteringsgrunnlag. Den første mobile forsterkningsenheten (MFE) skal lanseres i Trondheim 10. mars 2015, og høsten 2015 lanseres enhet i Tromsø.

Nedenfor gis en oversikt over status ved investeringer og finansieringskilde. Jf. St.meld. 22 (2007-2008).

Status engangsinvesteringer St.meld. 22	Behov	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Total	Rest
Ny innsatsuniform	90,0	5,0	5,1	50,2	8,8	14,4	5,5	89,0	1
Materiell store hendelser	27,0					5,0	5,4	10,4	16,6
Materiell etterslep	30,0								30,0
Materiell lokal tilstedeværelse	15,0								15,0
Sum	162,0	5,0	5,1	50,2	8,8	19,4	10,9	99,4	62,6
Oversikt finansiering investering									
Styrking av ramme fra JD		5,0	5,1	5,2	5,3	5,4		26,0	
Ekstra tildeling fra JD				30,0				30,0	
Netto inntekt fra salg eiendommer				15,0	3,5	14,0		32,5	
Sum		5,0	5,1	5,2	8,8	19,4		88,5	

Eiendommer – avhending

Stortinget vedtok 12. desember 2014 at Espeland leir skal avhendes for kroner 0,- til Stiftelsen Espeland Fangeleir. Dette er en god løsning mht. å ta vare på historien. Stiftelsen har den nødvendige kunnskap og et ekte engasjement, noe som er nødvendig for å rehabilitere leiren og skape ny og fremtidsrettet aktivitet i byggene. Hordaland sivilforsvarsdistrikt vil bidra som en støttespiller i et viktig arbeid for å formidle den erfaring og kunnskap som ligger i Espeland leir, og som er knyttet til menneskerettigheter, samfunnsverdier og samfunnsansvar. Den formelle overtakelsen skjer 30. januar 2015.

3.1.6 Samlet vurdering av måloppnåelse

Beredskap og håndtering i departementene

Over tid ser DSB en positiv trend når det gjelder departementenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Det er et sterkere søkelys på temaet, og inntrykket er at det har vært en god utvikling bl.a. når det gjelder systematikken i arbeidet og innsats knyttet til planverk, herunder avklaring av roller og ansvar. Det er til dels store forskjeller i hvordan de ulike embedene tilnærmer seg roller og ansvar på samfunnssikkerhetsområdet. På bakgrunn av dette startet DSB i 2013 med styringsdialogmøter for å sikre en mer helhetlig tilnærming. Basert på syv møter fra 2013 til 2014 ble ordningen evaluert. Resultatene viser at styringsdialogmøtene bidrar til å sette samfunnssikkerhet på dagsordenen utenom hendelser.

Regional og lokal beredskap og håndtering

DSB jobber systematisk med å tilrettelegge for økt kompetanse og styrket oppfølging av fylkesmenn og kommuner gjennom fagsamlinger og utvikling av veiledningsmateriell. Å få oversikt over status på kommunenes samfunnssikkerhetsarbeid er sentralt for å kunne legge vekt på de riktige temaene i dialogen med Fylkesmannen og kommuner. Innrettingen av kommuneundersøkelsen ble i 2014 knyttet tett opp til krav til kommunenes oppfølging av kommunal beredskapsplikt. Tallene ble også analysert i lys av dette. DSBs kommuneundersøkelse for 2014 viser at mange kommuner ikke oppfyller kravene til beredskap som er stilt i lovgivningen. Fylkesmennenes tilsyn med kommunene bekrefter dette. Særlig innebærer endringer i klima behov for omfattende kartlegging av hva dette betyr for sårbarheten lokalt.

I Kommuneundersøkelsen 2014 rapporterer kommunene selv at samfunnssikkerhetsarbeidet bidrar til oversikt, kunnskap, gode forebyggingstiltak, bedre beredskap og krisehåndteringsevne. DSBs inntrykk er at kommunene i stor grad ivaretar samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet, og at kvaliteten er i utvikling på flere områder.

Risiko- og sårbarhetsanalyser skaper bedre oversikt, bevissthet og kunnskap om risiko og sårbarhet, og skal være felles plattform for å forebygge uønskede hendelser. Dette gir godt grunnlag for målrettet arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. DSB har utviklet veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunene og veileder for fylkesROS som verktøy for å utarbeide gode ROS-analyser på lokalt og regionalt nivå.

Som en del av utviklingen av scenarioer i nasjonalt risikobilde blir det avholdt seminarer med deltakere både fra sektormyndigheter og andre aktører. Seminarene fungerer også som møteplasser for utveksling av kunnskap og erfaringer for beredskapsplanlegging og oversikt over sårbarheter.

Krisehåndtering og samordning ved hendelser

DSB har gjennom året etablert en god plattform for samhandling med andre beredskapsaktører gjennom benyttelse av møter for informasjonsutveksling og koordinering under hendelser. Operasjonelt samvirke anses som viktig og dette må gjenspeiles i direktoratenes arbeids- og samarbeidsform. DSB mener å se at samfunnets evne til å håndtere ulike uønskede hendelser stadig blir bedre, blant annet gjennom god koordinering også på direktoratsnivå.

Kriseinfo.no har etter opprettelsen i 2012 etablert seg som en mye brukt kanal for samordnet myndighetsinformasjon under kriser.

Planverk

Det nye rammeverket for sektorovergripende planverk bidrar til samordning, gjennom å gi oversikt over de ulike nasjonale beredskapsplanene. Også nytt Sivilt beredskapssystem (SBS) er på plass og danner grunnlag for revisjon og planutvikling på flere nivåer.

DSB følger opp sitt ansvar for å styrke den samlede nasjonale kompetansen når det gjelder metodeutvikling, erfaringsdeling og samvirke innen øvelser på flere områder. Strategi for nasjonale beredskapsøvelser beskriver øvelser som virkemiddel, både når det gjelder hensikt og elementer/faser i en øvelse. Alle elementene i en øvelse (planlegging, gjennomføring, evaluering og oppfølging) er avgjørende. I løpet av 2014 har DSB både gjennomført og bidratt til flere øvelser både internasjonalt, nasjonalt og på regionalt og lokalt nivå. Vi ser at flere og flere av aktørene vektlegger arbeidet med målformuleringer, for også gjennom dette å få bedre kvalitet på evalueringsarbeidet. Dette følges også opp gjennom ny veileder for øvelser som er under utvikling. Nasjonalt øvelses- og evalueringsforum er også et tiltak for å styrke nasjonal kompetanse på øvelses- og evalueringsområdet. Et bredt spekter av aktører på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet deltar inn i forumet, som har vært etterspurt.

Læring etter øvelser og hendelser

DSB gjennomførte i 2014 en systematisk gjennomgang av evalueringsrapporter etter øvelser og hendelser. Denne utredningen med påfølgende analysearbeid vil kunne styrke det nasjonale beredskapsarbeidet på flere måter: Den vil kunne bidra til å videreutvikle vår kompetanse om kriterier for god beredskapsplanlegging og håndtering, og til å identifisere læringspunkter som kan redusere både sannsynlighet og konsekvenser av uønskede hendelser. Den vil også kunne gi innspill til øvingsmomenter som bør vies særlig økt oppmerksomhet fremover, og være et grunnlag for å videreutvikle måten evalueringer av både øvelser og hendelser gjennomføres i fremtiden.

Nasjonale støtteressurser innenfor brannområdet

DSB har i hele 2014 sørget for å stille skogbrannhelikopter og lederstøtte til rådighet for brann- og redningsvesenet. Det samme gjelder RITS-ordningen. DSB vurderer at disse tjenestene er en viktig støtte for brann- og redningsvesenet ved håndtering av store og komplekse hendelser.

Sivilforsvaret

Som rapporteringen viser har Sivilforsvaret vært en stor bidragsyter i mange av de hendelser som har rammet samfunnet i 2014. Den omfattende innsatsmengden utfordrer Sivilforsvaret økonomisk og ressursmessig, gjennom økte kostnader i et meget stramt driftsbudsjett. Distriktenes bemanning er ikke dimensjonert for å møte lange og omfattende hendelser. Videre medfører økt bruk av personlig utrustning, materiell og kjøretøy slitasje og dermed større behov for reanskaffelse og erstatning.

Sivilforsvaret har hatt stort fokus på å sikre rekruttering til styrken og beholde tjenestepliktige i avdelingene. Totalt er 855 tjenestepliktige gitt opplæring ved Sivilforsvarets kompetansesenter. Dette er 55 mer enn planlagt og 90 flere enn i 2013, noe som er et godt resultat for kompetansesenteret. Styrken utgjør nå 6940 tjenestepliktige som er en netto økning med 150 tjenestepliktige.

Sivilforsvaret har øvd 90 % av den tilgjengelige operative styrken, noe som er et godt resultat og en økning fra 2013.

I tråd med oppdrag i tildelingsbrev har Sivilforsvaret startet arbeidet med anskaffelse av materiell for store og komplekse hendelser. Dette arbeidet videreføres i 2015, hvor første mobile forsterkningsenhet er operativ i Trondheim i mars og andre forsterkningsenhet i Tromsø i løpet av høsten.

I 2014 var en betydelig omstilling av driften ferdigstilt, noe som ikke fullt ut har innfridd de ambisjoner som regjeringen satte i St. meld 22 (2007-2008). Det er viktig å påpeke at deler av engangsinvesteringene gjenstår, noe som er avgjørende for å nå mål som er satt for omstillingen. Videre er Sivilforsvarets driftsramme redusert i omstillingsperioden. Manglende økonomi i Sivilforsvaret gjør derfor at det er utfordrende å oppfylle regjeringens målsetting for etaten.

3.1.7 Fremskaffe og bruke kunnskap om risiko, sårbarhet og effekt av tiltak

Under målet «Fremskaffe og bruke kunnskap om risiko, sårbarhet og effekt av tiltak» har direktoratet i 2014 styrt på en rekke styringsparametere. Neste tabell viser målets styringsparametere med en kort omtale av status. En noe mer utfyllende redegjørelse for gjennomførte aktiviteter og oppnådde resultater i 2014 som understøtter målet fremgår etter tabellen. Enkelte styringsparametere omtales også i den etterfølgende teksten.

Styringsparametere		Rapportering DSB
JDs delmål 4: Fremskaffe og bruke kunnskap om risiko, sårbarhet og effekt av tiltak		
4.1	DSB skal videreutvikle metodikk, prosess og presentasjon knyttet til det nasjonale risikobildet. Brukernes oppfattelse av nytte skal innhentes på en systematisk måte. Oppdatert risikobilde skal fremlegges i 2014.	Nasjonalt risikobilde (NRB) 2014 ble overrakt statsråden 15. desember. NRB2014 representerer en videreutvikling av NRB2013, selv om det ikke er like store endringer i år som tidligere. Sannsynlighetsvurderinger av intenderte handlinger er gjeninnført, og det er gjort en del mindre metodiske og presentasjonsmessige justeringer. NRB2014 inneholder tre nye scenarioanalyser: jordskjelv i by, brann i tunnel og cyberangrep på ekom-infrastruktur. Det er også gjennomført en brukerundersøkelse som er oppsummert, analysert og presentert i brev til JD.
4.2	DSB skal igangsette og følge opp en styrket innsats på FoU innen kritiske samfunnsfunksjoner, brannforskning og farlige stoffer. Nordisk samarbeid skal prioriteres.	DSB deltar i programstyret for samfunnssikkerhetsprogrammet i NORDFORSK og er observatør til programstyret i Forskningsrådets SAMRISK II. I november ble det gjennomført en FOU-konferanse i Tønsberg med deltakelse fra ledende forskningsmiljøer, JD og DSB. DSB administrerer en årlig overføring av midler til SP Fire Research Norges Branntekniske Kompetansesenter. Disse midlene fordeles i henhold til inngått samarbeidsavtale på flere forskningsprosjekter, som blir fulgt opp gjennom statusrapporter og styringsmøter. I 2014 ble det også bevilget midler ut over avtalen til et spesifikt forskningsprosjekt rettet mot brannsikkerhet i risikogrupper.
4.3	DSB skal ha oversikt over og rapportere om taps- og skadeutvikling på sine ansvarsområder, samt gi vurderinger av tiltak som kan begrense tap av liv og helse eller skade på miljø, kulturhistoriske og andre verdier.	Arbeid med oversikt over taps- og skadeutvikling innenfor alle DSBs ansvarsområder er igangsatt. Arbeidet inkluderer konseptutvikling av en kunnskapsbank. Deler av kunnskapsgrunnlaget er gjengitt og illustrert i årsrapportens del III. Første totaloversikt vil foreligge i 1. kvartal 2015.
4.4	DSB skal utarbeide oversikt over relevant statistikk og annen styringsinformasjon som gir opplysning om tilstands- og utviklingstrekk. Oversikten skal utarbeides i 2014, og en første versjon vedlegges DSBs årsrapport for 2014.	Arbeidet med oversikt og statistikk over tilstands- og utviklingstrekk er igangsatt innenfor alle direktoratets ansvarsområder. Deler av kunnskapsgrunnlaget er gjengitt og illustrert i årsrapportens del III. En første totaloversikt vil foreligge i 1. kvartal 2015. DSBs arbeid med konseptutvikling av ny kunnskapsbank, har vært en del av arbeidet.

I tillegg til fokus på styringsparameterene har DSB i 2014 gjennomført en rekke øvrige aktiviteter for å understøtte målet. Teksten som følger gir en omtale av andre relevante kunnskapsgrunnlag og aktiviteter på tvers av DSBs myndighetsområder i 2014.

Nasjonalt risikobilde (NRB)

Nasjonalt risikobilde 2014 ble utgitt i desember 2014. Denne utgaven inneholder tre nye scenarioanalyser: brann i tunnel, jordskjelv i by og cyber-angrep mot ekom-infrastruktur. Til sammen inneholder Nasjonalt risikobilde omtale av 15 ulike risikoområder og 20 scenarioanalyser av naturhendelser, store ulykker og intenderte handlinger. Nasjonalt risikobilde skal utgjøre et felles planleggingsgrunnlag på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. I arbeidet har en lang rekke fagmiljøer deltatt, både innenfor offentlig forvaltning og i akademien.

Høsten 2014 ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant de som inngår i målgruppen. Undersøkelsen viste at NRB blir mye brukt, både som generell bakgrunnskunnskap og som utgangspunkt for egne risiko- og sårbarhetsvurderinger. Det er særlig departementene og fylkesmennene som rapporterer at de har stor nytte av dokumentet, men også i etater og i kommuner er det mye i bruk. Fremover skal det arbeides med å synliggjøre hvordan brukerne kan benytte rapportene og analysene i sitt samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid.

Sårbarhetsvurderinger

Sårbarhetsvurderinger inngår i NRB, men DSB jobber også med å utvikle en nasjonal sårbarhetsrapport, som skal omhandle sårbarheter i kritiske samfunnsfunksjoner på en overordnet og systematisk måte. Dette er nybrottsarbeid og 2014 har i stor grad gått med til metodeutvikling og kunnskapskartlegging. I løpet av 2015 vil DSB utarbeide et forslag til rammeverk for sårbarhetsanalyser som kan supplere det nasjonale risikobildet.

DSB følger med på internasjonale trender og drivere som kan påvirke det nasjonale risikobildet, blant annet gjennom prosjektet Horizon 2040. Forrige oversikt over generelle utviklingstrekk ble utarbeidet i Nasjonal risiko- og sårbarhetsrapport i 2009.

Kritisk infrastruktur

Rapporten om kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner (KIKS) kom i 2012. I løpet av 2015 skal denne rapporten utdypes ytterligere. Både NRB- og KIKS-rapporten er viktige elementer i en samlet oversikt over nasjonal risiko, sårbarhet og beredskap. DSB arbeider med å utvikle og etablere en metodikk for systematisk sårbarhetsanalyse for kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner. Dette vil blant annet bygge på KIKS og Nasjonalt risikobilde. På denne måten vil sammenhengen mellom de tre elementene blir tydeligere.

Kunnskap om risiko, sårbarhet og effekt av tiltak

Risiko- og trusselbildet samfunnet står overfor er bredt og sammensatt, og endres i takt med samfunnsutviklingen. Noen av de viktigste utviklingstrekkene er knyttet til konsekvensene av klimaendringer, demografiske faktorer, globalisering, teknologiutvikling og økonomiske forhold. Oversikt over, og innsikt i, disse komplekse sammenhengene, er en forutsetning for å sikre at kravene vi stiller til forebygging, beredskap og krisehåndteringsevne er tilstrekkelige.

DSB har i 2014 jobbet med å utarbeide en samlet versjon av statistikk og styringsinformasjon som gir opplysning om tilstands- og utviklingstrekk innenfor hele DSB. Det er også laget en oversikt over taps- og skadeutviklingen på DSBs ansvarsområder. Deler av arbeidet er også benyttet i et prosjektforslag i form av en kunnskapsbank.

Hendelser innen brann- og redning

DSB har i 2014 samlet inn og publisert statistikk fra brann- og redningsvesenets hendelsesrapportering. Tallene gir oversikt over taps- og skadeutviklingen på brann- og redningsområdet og viser blant annet brannvesenets rapporterte utrykninger.

Tall for 2014 vil først foreligge i 2. kvartal 2015:

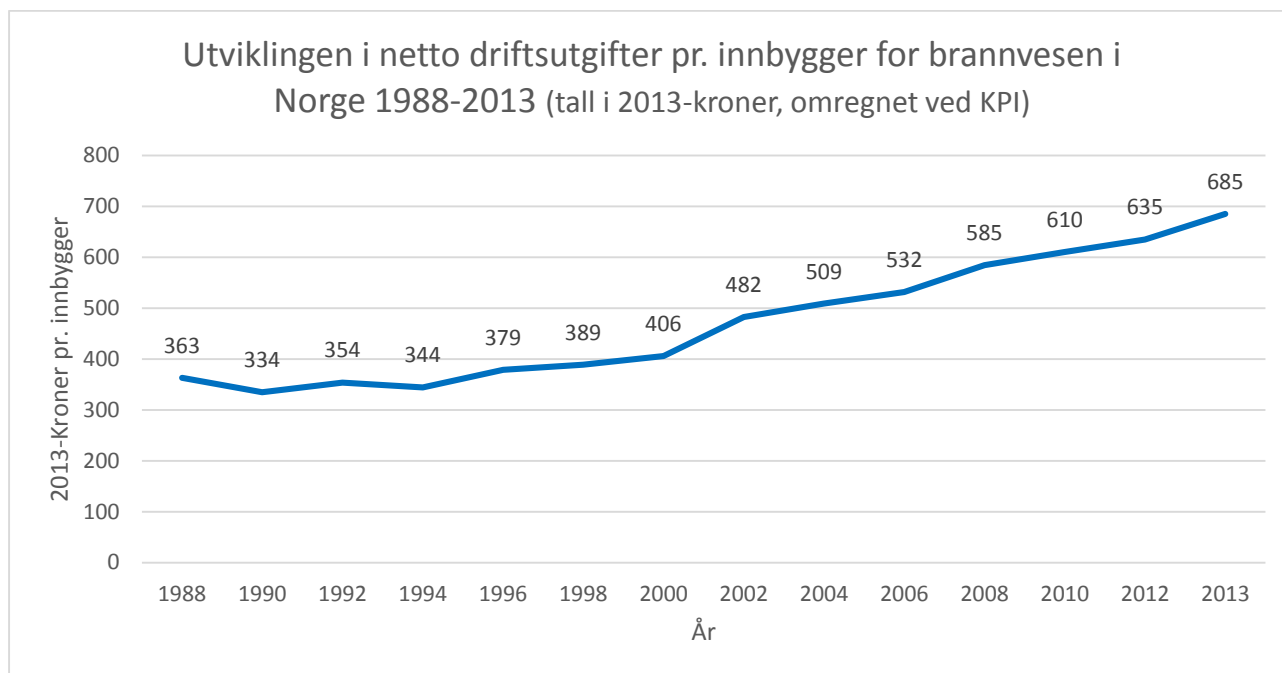
	2012	2013
Alle utrykningskategorier	15 561	16 755
Bygningsbrann	4 084	4 072
Skogbrann	24	40
Brann i grass/kratt	506	946
Flybrann	3	0
Brann i skip/båt	72	88
Brann i campingvogn/telt	31	47
Togbrann	7	11
Brann trikk/T-bane	0	0
Brann i buss/lastebil	104	113
Brann i personbil	667	695
Brann i annet motorkjøretøy	109	112
Brann i container	302	289
Tunnelbrann	5	6
Annen brann	721	890
Uhell med transport av farlig gods	12	16
Brannhindrende tiltak	1 836	1 771
Medisinsk bistand	1 305	1 475
Trafikkulykke	3 372	3 484
Frigjøring/ hurtigfrigjøring	113	117
Restverdireddning	307	304
Redningsoppdrag	710	734
Vannskade/oversvømmelse	554	642
Klimaskapt hendelse	71	232
Akutt forurensing	489	496
Dykkeroppdrag	157	175

Det er underrapportering av brann- og redningsvesenets utrykninger, særlig når det gjelder andre type hendelser enn bygningsbranner. I tillegg rapporteres ikke unødige og falske alarmer etter 2011. Tidligere år har det blitt rapportert om lag 25 000 unødige og 1 500 falske alarmer per år. Tabellen over gir dermed ikke et riktig totalbilde av brann og redningsvesenets oppdrag.

Tallene har vært brukt i mange sammenhenger. Blant annet til egne utredninger og til å besvare henvendelser om statistikk fra media, offentlige etater, private virksomheter, forskningsinstitusjoner og studenter. Dagens tekniske plattform for innrapportering er gammeldags og ustabil, og det var i 2014 nødvendig å oppgradere den tekniske plattformen for at det skulle være mulig å få inn data i det hele tatt.

I tillegg har DSB samlet inn og bearbeidet årlig melding om brannvernet fra brann- og redningsvesenet. Melding om brannvernet er brannvesenets «selvangivelse» og inneholder blant annet årstall på ressurser (personell antall og årsverk), tilsynsvirksomhet, feiing, spesielle beredskapsressurser, bemanning per stasjon, kjøretøy og tillatelser. En del nøkkeltall for brann- og redningsvesenet er rapportert videre til SSB, for publisering i KOSTRA.

Totale netto driftsutgifter for brannvesen på landsbasis i 2013 var 3458 millioner kroner. Figuren under viser hvor store kostnader brannvesenet utgjør per innbygger. Ut fra statistikken ser det ut som om det har vært en økt satsning i kommunene på brann- og redningsvesenet over tid.

Det ble i 2014 brukt betydelige ressurser i BRE på å få inn informasjon fra så mange brannvesen som mulig, og kvalitetssikre denne innen fristen til SSB. For første gang på flere år, ble det i 2014 publisert fullstendige KOSTRA-tall for brannvernområdet innen fristen. BRE har i 2014 også manuelt samlet inn nøkkelinformasjon for alle dødsbrannene. Dette har gitt direktoratet ny og viktig informasjon, særlig om hvem som omkommer i branner.

Dagens statistikk på brann- og redningsområdet har imidlertid klare svakheter. Svakheterne skyldes at data er ressurskrevende å samle inn, noen data har lav kvalitet, det er underrapportering og det er en del innholdsmessige mangler. Det er vanskelig å bruke statistikken til analyseformål som kan gi grunnlag for utvikling av beredskap og forebygging, og muligheten til å se områdene brann, andre hendelser og redning i sammenheng.

DSB har derfor i 2014 prioritert ressurser til en ny rapporteringsløsning fra brann- og redningsvesenet til DSB. Arbeidet har pågått siden 2013, og i siste kvartal 2014 startet utviklingen av selve løsningen. Arbeidet er i rute i henhold til plan. Når ny rapporteringsløsning er på plass, vil vi få et betydelig bedre grunnlag for analyser av informasjon om blant annet de som opplever brann, hva som gjør at brann oppstår, hvem som har høyere sannsynlighet for å bli rammet og hva som bidro til å hindre brannspredning. Denne informasjonen vil blant annet kunne brukes til å gjøre analyser av effekter av brannforebyggende tiltak.

Selv med en ny rapporteringsløsning, vil det fortsatt være begrensninger knyttet til hvor spesifikk informasjon vi kan samle inn om de som er rammet av brann. Slik informasjon har en karakter som ofte blir sensitiv (for eksempel helse), bruk av rusmidler og etnisitet. Detaljert informasjon om risikogrupper må derfor i stor grad basere seg på forskning.

Lokalt og regionalt samfunnssikkerhetsarbeid

Det å få oversikt over status på kommunenes samfunnssikkerhetsarbeid, er sentralt for å sikre at direktoratet legger vekt på de riktige temaene i dialogen med Fylkesmannen og kommuner. Kommuneundersøkelsen ble gjennomført i mars 2014 og har fått mye oppmerksomhet gjennom hele året. I undersøkelsen spørres det om øving av overordnet beredskapsplan i kommunen gir en god oversikt over status for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid i kommunene. I følge kommunenes svar har 77 prosent øvd overordnet beredskapsplan. Dette er en økning på 14 prosentpoeng fra 63 prosent i 2012. Når det gjelder funn fra øvelser er svarene at 61 prosent av kommunene følger dette opp i overordnet beredskapsplan, 33 prosent i helhetlig ROS og 40 prosent i plan for oppfølging. 51 prosent av kommunene svarer at funn fra evaluering av uønskede hendelser

følges opp i overordnet beredskapsplan. 40 prosent svarer at det følges opp i helhetlig ROS og 33 prosent i plan for oppfølging.

Kommunen skal øve sammen med andre kommuner og relevante aktører hvis valgt scenario og øvingsform gjør dette hensiktsmessig. 71 prosent av kommunene i årets undersøkelse oppgir at de har øvet sammen med andre offentlige aktører, en økning på 31 prosentpoeng fra 2012.

Landsgjennomsnittet viser at 36 prosent av kommunene har en helhetlig ROS og 30 prosent av kommunene har en overordnet beredskapsplan som oppfyller utvalgte minimumskrav. Videre viser undersøkelsen at 77 prosent har øvet sin beredskapsplan og at 70 prosent har mål for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Det innebærer at det totalt for de fire områdene sammenlagt er 53 prosent av kommunene som arbeider spesielt godt med samfunnssikkerhet og beredskapsområdet i sin kommune.

Ekspllosivområdet

Innenfor ekspllosivområdet har DSB i 2014 signert et Letter of Commitment til EU-prosjektet Effectiveness of systems for countering explosive threats (ENFORCE). DSB forplikter seg til å være en del av prosjektets Advisory Board, dersom prosjektet får støtte fra EUs forskningsprogram Horizon 2020. Det forventes avklaring senest januar 2015. Prosjektet ledes av svenske Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) er med som partner i prosjektet.

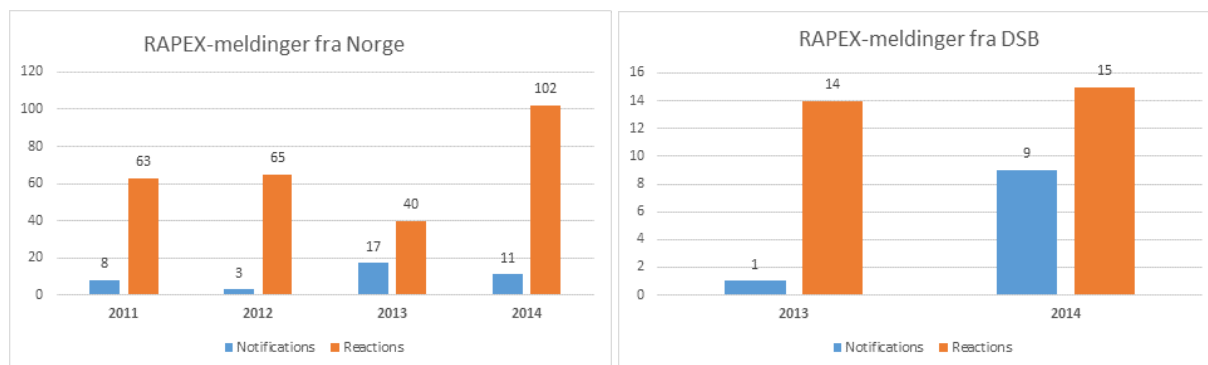
DSB etablerte i november et prosjektråd rundt forskeren som er ansatt i DSB, men har FFI som arbeidssted. Prosjektrådet ledes av DSB og har representanter fra Kripos, Politiets sikkerhetstjeneste, Toll- og avgiftsdirektoratet og Norsk Industri. Prosjektrådet skal fungere som et rådgivende organ for DSB om problemstillinger innen kjemikalieområdet det bør vurderes å forske på. DSB har i 2014 tatt et initiativ overfor svenske FOI, for å diskutere mulig forskningssamarbeid.

Produkt- og forbrukertjenester

Gjennomføring tilsyn er en viktig del av DSBs forbyggende arbeid og kunnskapsgrunnlag på området. DSB har i 2014 deltatt i nordisk markedstilsyn av gasskjøleskap og europeiske markedstilsyn av hhv. gressklippere og høye barnestoler. Tilsynsaksjonene har pågått over flere år og ble avsluttet i 2014. Om lag 70 % av gressklipperne omfattet av prosjektet hadde avvik. 30 % av barnestolene hadde feil og mangler som innebar alvorlig og moderat risiko for helseskade. DSB har også utført ca. 45 reaktive tilsyn basert på hendelser og informasjon om potensielt farlige produkter fra forbrukerne, bedrifter, media, politiet, etc. Vi har bistått politiet i etterforskning av to saker og bistått i anvendelsen av forbrukertjenestereguleringen ved en dødsulykke. Eksempler på andre produktgrupper fulgt opp ved reaktive tilsyn, er leker, lekeplassutstyr, lys/lysholdere, gassovner, gasskomfyrer, «vedkubber» med stearinlys eller grillkull, barnevogner, personlig verneutstyr og sports- og fritidsutstyr.

DSB har fulgt opp flere saker fra Tollvesenet, herunder saker med vedtak om innførsels- og omsetningsforbud. Det er også fattet vedtak om innførsels- og omsetningsforbud. Rask oppfølging av tollsaker er viktige for å synliggjøre importørers ansvar, og vi bidrar til å øke kunnskapsnivået hos de aktuelle importørene. Sammen med Miljødirektoratet har direktoratet også ført tilsyn med to landsdekkende multiimportører. Utvalgt ble gjort på bakgrunn av det store vareutvalget og vår kjennskap til risikofylte enkeltprodukter innenfor deres sortiment. Direktoratet har i 2014 vært opptatt av å formidle resultater og kunnskap fra disse tilsynene på sikkerhverdag.no.

Vi har i 2014 hatt fokus på å følge opp EUs meldesystem for farlige produkter (RAPEX). DSB meldte inn 9 produkter i systemet og reagerte på 15 produkter meldt fra andre land. Dette er en vesentlig økning fra 2013. DSB har også arbeidet for å øke kunnskapen og oppmerksomheten om RAPEX blant norske myndigheter. DSB gjennomførte i mars et opplæringsseminar sammen med Europakommisjonen for RAPEX-nettverket, og har hatt flere omtaler av RAPEX i mediene. Norge har hatt en økning i antall meldinger og reaksjoner fra 57 i 2013 til 113 i 2014.

DSB har i 2014 jobbet med revidering av forskriftene om brannkrav til møbler, madrasser og brannkrav til tekstiler, og med et særskilt fokus på utredning av miljømessige- og økonomiske konsekvenser. Et problemnotat ble oversendt JD i oktober 2014.

DSB har i 2014 deltatt aktivt i arbeidet med Nasjonal strategi for forebygging av ulykker som medfører personskade. Vi har i 2014 gjennom en spørreundersøkelse undersøkt hvordan det jobbes med sikkerheten i lekeland. Funnene viser at nærmere halvparten av alle lekeland har hatt ulykker eller hendelser i løpet av det siste året. DSB har sammen med Statens jernbanetilsyn laget en brosjyre om sikkerhet ved lekeland, primært rettet mot eiere.

En årsrapport for DSBs tilsyn på kjemikalieområdet og produkt- og tjenesteområdet er utarbeidet og publisert.

3.1.8 Samlet vurdering av måloppnåelse

Samfunnssikkerhet og beredskap

Innen samfunnssikkerhets- og beredskapsfeltet er det essensielt å ha kunnskap om risiko og sårbarhet, samt status på sannsynlighets- og konsekvensreducerende barrierer i samfunnet, og gjennom gode analyser fremskaffe et kunnskapsbasert grunnlag for å innrette virkemidler på en risikobasert og effektiv måte overfor relevante aktører. Det finnes i dag et stort omfang av data som kan danne grunnlag for økt kunnskap på DSBs fagområder. Direktoratet har på dette området et forbedringspotensial når det gjelder å skape en helhetlig oversikt over det komplekse samfunnssikkerhets- og beredskapsfeltet. Det er også behov for å i større grad tilgjengeliggjøre kunnskapsgrunnlaget for andre.

I 2014 har DSB jobbet med å fremskaffe og vurdere kunnskapsgrunnlaget. Deler av dette arbeidet har resultert i et prosjektforslag for å utarbeide teknologistøtte til analyseprosesser i form av en kunnskapsbank. Direktoratet har i 2014 utarbeidet første versjon av oversikt over relevant statistikk og styringsinformasjon.

Nasjonalt risikobilde 2014 (NRB) ble utarbeidet i samarbeid med en rekke fagmiljøer, både innenfor offentlig forvaltning og i akademia. Rapporten brukes både som generell bakgrunnskunnskap og som utgangspunkt for egne risiko- og sårbarhetsvurderinger. Det er startet opp et arbeid med nasjonal sårbarhetsrapport som skal omhandle sårbarheter i kritiske samfunnsfunksjoner på en overordnet og systematisk måte. Deltakelse i EU-prosjektet Horizon 2040 bidrar til oversikt over trender og drivere som kan påvirke det nasjonale risikobildet.

Brannsikkerhet

DSB bruker fortsatt for mye ressurser på å samle inn data på brann- og redningsområdet, og for lite på å kvalitetssikre og analysere disse data. Dette gjør direktoratet nå noe med gjennom satsningen på en ny rapporteringsløsning. Før vi har fått automatisert innsamling og enklere kvalitetssikring og fått vridd mer ressurser over på analyse av informasjonen, er derfor målet om å fremskaffe kunnskap om risiko, sårbarhet og effekter av tiltak vanskelig å nå.

Produkt- og forbrukertjenester

Innenfor forbrukersikkerhetsområdet skjer det, så langt DSB kjenner til, heldigvis få dødsfall og alvorlige ulykker ved bruk av forbrukerprodukter i Norge. For å få best mulig oversikt over informasjon om uhell, ulykker og dødsfall på produktsikkerhetsområdet, arbeider vi kontinuerlig for å få bedre strukturering av informasjon vi mottar eller selv klarer å søke opp – områdeovervåking. Direktoratet opplever i vår tilsynsvirksomhet at bedrifter overhodet ikke er kjent med at de er underlagt kravene i internkontrollforskriften. Tilsyn rettet mot multiimportørene er derfor et viktig virkemiddel i arbeidet for å sikre at aktørene i omsetningskjeden etterlever sikkerhetskrav og forebygge at farlige produkter kommer på markedet. DSB vil fortsette med multiimportørtilsyn i 2015.

Tilsynene av importører av forbrukerprodukter viser at virksomhetene har et klart forbedringspotensial mht. velfungerende internkontrollsystemer, risikovurderinger og mottakskontroll av produktene, samt opplæring av de ansatte.

DSB betrakter informasjon som vårt viktigste virkemiddel i tillegg til tilsyn. Sikkerhverdag.no har vist seg å være en effektiv kanal i informasjonsarbeidet og utvikles stadig til å omfatte flere produkter og tjenester. Vi opplever stadig større interesse fra media, og fokus er ofte på hva DSB har gjort av tiltak for å forhindre uhell og ulykker. DSB må enda tydeligere få frem at det er markedsaktørene som er ansvarlige for at kun sikre produkter settes på markedet, og at DSBs rolle primært er å etterse at aktørene har gode rutiner og systemer for internkontroll.

RAPEX har hatt en klar økning av antall norske meldinger de siste årene og er et viktig verktøy for å sikre et velfungerende og sikkert varemarked.

3.2 Forhold departementet har bedt DSB om særskilt rapportering på

3.2.1 Fellesføringer fra Regjeringen - tidstyver

DSB ble gjennom tildelingsbrevet for 2014 bedt om å rapportere inn arbeid med å fjerne tidstyver i egen virksomhet. DSB har gjennom året foretatt en vurdering av prosesser, bruk av støttesystemer og teknologi, samt ledelses- arbeidsrutiner som vi pålegger oss selv å følge.

Det er foretatt en gjennomgang i hver av direktoratets avdelinger med formål å identifisere det som oppleves som tidstyver. Her har det fremkommet en rekke forslag til justeringer og tiltak som direktoratet vil arbeide videre med. Mye av det som identifiseres er i forbindelse med bruk av administrative støttesystemer og administrative rutiner. DSB har gjennom året foretatt endringer i utvalgte administrative rutiner, blant annet vurdert hensiktsmessigheten med å anvende skjemaer der hvor det er gått over til digital håndtering for å unngå dobbeltregistrering. Det er også satt oppmerksomhet på bruk av videokonferanse i stedet for fysiske møter der hvor deltakerne er geografisk spredt, for å redusere reisevirksomhet og derigjennom anvende tiden mer effektivt.

DSB har under 2014 arbeidet med en beskrivelse av virksomhetens styringsprosesser hvor det er lagt vekt på å fjerne unødvendig styringsløyper, samt se de ulike prosessene i sammenheng for å unngå unødvendig ressursbruk og anvende fremkommet informasjon inn i neste prosess. Dette arbeidet fortsetter inn i 2015 med mål å effektivisere prosessene, øke gjenbruk av informasjon fremkommet gjennom en prosess inn i neste mv.

DSB har i forbindelse med virksomhetsplanleggingen for 2015 fokusert på å legge opp til effektiv drift, kostnadsbevissthet og derigjennom fjerning av tidstyver som også har et kostnadsmessig aspekt ved seg. Dette gjelder for eksempel økt bevissthet knyttet til reisevirksomhet, optimalisere drift ved å anvende IKT verktøy og systemer på en smart måte for derigjennom å kunne øke tid anvendt til å løse kjerneoppgaver.

3.2.2 Personalpolitikk og likestilling (3.4.3)

Andelen kvinnelige ledere i DSB har vært uendret fra 2013 til 2014 og ligger samlet sett på 28 %. På direktørnivå er 5 av 9 kvinner (56 %), mens 8 av 20 avdelingsledere er kvinner (40 %). Kvinneandelen er lav i den tradisjonelt mannsdominerte deler av virksomheten. Kun 3 av 20 distriktssjefer (15 %) i Sivilforsvaret er kvinner, og det er ingen kvinner blant verken skoledirektørene eller regionsjefer i Eltilsynet.

I 2014 ble det rekruttert to nye ledere på avdelingsledernivå. Kjønnbalansen forble uendret fra 2013, da begge lederstillingene som ble erstattet var besatt av kvinner. I 2015 vil det bli lyst ut flere lederstillinger på både direktør- og avdelingsledernivå. Målet om en balansert kjønnsammesetning og 40 % kvinnelige ledere i virksomheten, er et naturlig fokus i rekrutteringsprosessene i DSB.

Ledere i DSB per 31.12.2014	Kvinner	Menn	Totalt	Andel kvinner per 31.12.2010	Andel kvinner per 31.12.2011	Andel kvinner per 31.12.2012	Andel kvinner per 31.12.2013	Andel kvinner per 31.12.2014
Direktør	0	1	1	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Avdelingsdirektører	5	4	9	50 %	50 %	56 %	56 %	56 %
Avdelingsledere	8	12	20	44 %	42 %	43 %	40 %	40 %
Distriktssjefer	3	17	20	10 %	10 %	10 %	15 %	15 %
Regionsjefer	0	5	5	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Skoledirektører	0	2	2	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Enhetsledere samlet	11	36	47				23 %	23 %
Totalt	16	41	57	26 %	25 %	28 %	28 %	28 %

DSB har iverksatt en rekke tiltak for å fremme yrkesdeltakelse uavhengig av kjønn, etnisitet og nedsatt funksjonsevne. DSB jobber aktivt med å følge opp forpliktelser i henhold til IA-avtalen. I samarbeid med både NAV og privat veilednings- og formidlingsbedrift, er det i 2014 foretatt flere tilpasninger av arbeidssituasjon og funksjonsvurderinger for å sikre at ansatte med nedsatt funksjonsevne kan stå i arbeid. Videre tilbyr DSB praksisplasser for personer som ellers har vanskelig for å komme inn på arbeidsmarkedet. Flere har etter endt praksisperiode gått over i et ordinært ansettelsesforhold. I alle stillingsutlysninger poengteres at DSB vektlegger å sikre mangfold med hensyn til kjønn, alder og etnisk bakgrunn i sin rekruttering.

3.2.3 Internasjonalt arbeid (3.4.4)

DSBs nærvær og aktivitetsnivå på det internasjonale feltet i 2014 var både bredt og omfattende. En samlet oversikt over direktoratets internasjonale arbeid ble revidert i 2014 og vil bli oppdatert første kvartal 2015. I påvente av oversikten ønsker direktoratet å omtale noen av det mest sentrale internasjonale arbeidet i 2014.

Internasjonalt samarbeid på samfunnssikkerhetsområdet

DSB følger opp og videreutvikler det internasjonale samarbeidet på samfunnssikkerhetsområdet for å ivareta norske interesser gjennom deltakelse i internasjonale organisasjoner som EU, FN, NATO og gjennom et styrket nordisk samarbeid. Det nordiske samarbeidet fortsetter å være et satsningsområde for DSB. Sommeren 2014 ble fikk den såkalte Oslo-konklusjonen tilslutning fra de nordiske justis- og innenriksministrene, noe som åpner muligheten for et tettere ressursamarbeid i Norden.

Ivaretagelse av norske samfunnssikkerhetsinteresser i EU, NATO, FN og i Østersjøområdene

DSB har en bred kontaktflate mot internasjonale og regionale organisasjoner, i tillegg bilateralt samarbeid med utvalgte land. DSB har hatt en betydelig økning i sitt internasjonale engasjement de senere år, og vil opprettholde og videreutvikle dette. DSB ser det internasjonale arbeidet som en naturlig videreføring av den samordningsrollen vi har på samfunnssikkerhetsområdet. Internasjonalt samarbeid bidrar til å styrke norsk samfunnssikkerhet og beredskap. Samarbeidet gir tilgang til erfaringsutveksling, regelverksutvikling, utdanning og øvelser. I 2014 har DSB bl.a. bidratt i Arbeidsprogrammet innenfor EU, med særlig vekt på regionale risikobilder. Målet er å kartlegge mulige uønskede hendelser, og diskutere forebyggende tiltak på europeisk nivå.

Internasjonalt samarbeid om forebyggende samfunnssikkerhet

DSB har de siste årene bygget opp en omfattende portefølje av internasjonalt samarbeid innen forebyggende samfunnssikkerhet og klimatilpasning. ISDR (International Strategy for Disaster Risk Reduction) omfatter deltakelse i internasjonale fora, deltakelse i ulike nettverk, samt bilateralt samarbeid. UD ser på DSB som en faglig autoritet på området forebygging. DSB er derfor en sentral aktør i arbeidet med å følge opp eksisterende rammeverk, og bidrar til å lage et nytt internasjonalt rammeverk for katastrofeforebygging. DSB er videre involvert i EØS-midlene som programpartner på fagområdet klimatilpasning i Slovakia, Ungarn og Portugal, og er underleverandør for Miljøverndirektoratet i Latvia. Det internasjonale forebyggingsarbeidet er en viktig kilde til kunnskaps- og kompetanseutvikling, og noen fylkesmannsembeter deltar i prosjektsamarbeid under EØS-midlene. Erfaringer og kunnskap fra det internasjonale arbeidet brukes aktivt inn i arbeidet mot norske kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn. Temaer som metodeutvikling for ROS, klimatilpasning, forebyggende arbeid gjennom arealplanlegging, bruk av GIS/visualisering og integrering av samfunnssikkerhet i lokal planlegging er eksempler på utviklingsarbeid som er høyt oppe på dagsorden i svært mange land, og hvor det bør være en målsetning at norske kommuner/fylker kan gjøre bruk av mulige nyvinninger.

EUs mekanisme for samfunnssikkerhet og sivil krisehåndtering

EUs mekanisme for samfunnssikkerhet og sivil krisehåndtering blir en stadig viktigere arena for europeisk samarbeid. Eksempel på slike situasjoner er flommene på Balkan og ebolautbruddet i Vest-Afrika. Under de voldsomme brannen på Vestlandet vinteren 2014 sendte DSB en pre-alert til EU i tilfelle nasjonale ressurser ikke skulle strekke til. EUs evne til både å yte bistand til europeiske land og koordinere europeisk innsats overfor tredjeland, gjør dette samarbeidet til det mest sentrale av sitt slag i Europa.

Nasjonalt kontaktpunkt for internasjonal bistand

DSB forvalter nasjonalt kontaktpunkt til utlandet for internasjonal bistand. Dette sikrer rask og pålitelig informasjon om pågående kriser, gir en oversikt over tilgjengelige ressurser som kan anmodes fra utlandet og kan bistå ved finansiell støtte ved for eksempel transport. I 2014 ble den internasjonale til nasjonale koordineringen av ebolaresponsen i Vest-Afrika ivaretatt blant annet gjennom denne funksjonen.

Internasjonal beredskap og humanitære innsats

I samarbeid med Utenriksdepartementet har DSB gjennom Sivilforsvaret en stående beredskap for humanitær innsats. Dette er Norwegian support team (NST) og Norwegian Undac Support (NUS). NST leverer komplette teltleirløsninger for hjelpearbeidere i felt. Løsningene kan leveres alene eller sammen med søsterorganisasjonene i International Humanitarian Partnership (IHP). IHP yter bistand i form av blant annet komplette teltleirer og feltmessig IKT. Gjennom tallrike oppdrag har IHP gitt verdifulle bidrag og satt humanitære organisasjoner bedre i stand til å løse oppgavene sine. IHP arrangerer også store internasjonale øvelser, blant annet øvelse TRIPLEX, og står bak et omfattende standardiseringsarbeid seg imellom, for at utstyr, opplæring og innsatser skal være mest mulig enhetlig innad i IHP.

+Medlemmene i IHP er, i tillegg til DSB, våre søsterorganisasjoner i Sverige, Danmark, Estland, Storbritannia, Finland, Tyskland og Luxembourg. Formannskapet går på rundgang blant landene, og varer i 18 måneder av gangen. Svenske MSB har innehatt formannskapet siste periode. I 2015 overtar DSB formannskapet.

Norwegian Support Team har bidratt i to oppdrag i 2014. Det ene fra begynnelsen av desember 2013, hvor de drev en teltleir for internasjonale hjelpearbeidere i Guinean på Filipinene etter orkanen Haiyan, sammen med søsterorganisasjoner fra flere land. Innsatsen var koordinert gjennom IHP nettverket. Oppdraget ble avsluttet 10. april 2014 og utstyret donert WFP. Fra november 2014 har igjen DSB gjennom NST ytet viktig bistand som del av den norske innsatsen mot ebola i Vest-Afrika. I Moyambai Sierra Leone ble det i samarbeid med Helsedirektoratet etablert en komplett teltleir for norske og internasjonale helsearbeidere. NSTs bidrag setter helsearbeiderne bedre i stand til å hjelpe ebolaofrene, og er et konkret og målbart bidrag som har blitt godt mottatt. Oppdragets spesielle karakter har medført at Sivilforsvaret har brukt og bruker mye ressurser til planlegging og oppfølging av oppdraget. Dette har konsekvenser for andre oppdrag og oppgaver som er endret eller utsatt. Oppdraget i Sierra Leone skal etter planen avsluttes innen 1. juni 2015.

Vertsnasjonsstøtte

DSB har i 2014 utarbeidet konsept for mottak av internasjonal assistanse ved større kriser i Norge. Veileder for vertsnasjonsstøtte legger til rette for at sektormyndigheten kan planlegge for, og motta støtte fra internasjonale eksperter og ressurser ved store uønskede hendelser. Dette styrker muligheten for at kritiske kapasiteter raskt kan settes i innsats. Konseptet vil bli brukt under neste års fullskalaøvelse HarbourEx 15. Øvelsen fikk finansiering på om lag åtte millioner kroner.

Deltakelse i forum, komiteer og grupper

DSB har prioritert arbeidet med ny lovgivning fra EU og forberedt ny norsk lovgivning på området. Det resulterte i St. Prop. 105 (2013/2014), som ble vedtatt av Stortinget i mai. Dette vil være hoveddokumentet for norsk deltakelse i EUs ordning for sivil beredskap i årene fremover. DSB har prioritert arbeidet med å gjøre ny lovgivning fra EU gyldig for Norge i tråd med tidligere føringer. En evaluering av samordningsmekanismen er derfor nedprioritert, men er ivarettatt gjennom et EØS notat på Samordningsmekanismen, der betenkinger relatert til selve lovgivningen er drøftet. Første utkast er sendt JD 19. januar 2015.

Innenfor eksplosivområdet har DSB i 2014 deltatt aktivt og fremmet forslag i det internasjonale arbeidet, både i «Standing Comitee on Precursors, «High Risk Chemicals»-prosjektet og prosjektet «Explosives Precursors defeat by Inhabitor Additives».

DSB har under hele 2014 fulgt EUs arbeid med Europakommisjonen forslag til nytt regelverk om produktsikkerhet og markedstilsyn. Dette er et område av stor betydning for DSB, og vi har derfor i samarbeid med JD, NFD, MD og Miljødirektoratet jobbet aktivt for å utrede og påvirke forslaget. DSB følger prosessen tett ved deltakelse i EFTAs og EUs ekspertgrupper på området, og i jevnlig dialog med nordiske kolleger. DSB har bidratt sterkt til flere EØS/EFTA-kommentarer. DSB oppfatter at aktivitetene i 2014 har bidratt til å fremme norske synspunkter og interesser i tråd med Regjeringens strategi for samarbeid med EU, i tillegg til å gjøre DSB godt rustet til å ta fatt på arbeidet med å bidra til gjennomføring av det nye produkt- og markedstilsynsregelverket i norsk rett.

Innen elsikkerhetsområdet deltar DSB i standardiseringsarbeidet i prioriterte normkomiteer både nasjonalt (NEK), europeisk (CENELEC) og globalt (IEC). I 2014 var det også utstrakt samarbeid med bransjeforeninger om utvikling av bransjeretningslinjer, og samarbeid med utdannings- og forskningsinstitusjoner når det gjaldt ulike tekniske problemstillinger.

Sikkerhetsnivået for de ulike elektriske produktene som faller inn under DSBs forvaltningsområde legges i stor grad inn i internasjonale standarder. DSB deltar aktivt i et utvalg standardiseringskomiteer nasjonalt og internasjonalt.

I tilknytning til et NORAD-prosjekt ble det, på bakgrunn av en henvendelse fra NVEs internasjonale avdeling, i 2014 gitt bistand til oppbygging av regelverk i Bhutan for hvordan elektriske anlegg skal bygges og drives.

Samfunnssikkerhetsopplæring barn og unge

DSB sluttførte i 2014 arbeidet med EUs self help-prosjektet QuestCity. Prosjektet har nå 13 partnere og det har vært avholdt to partnernøter. På det siste partnernøtet ble det holdt en internasjonal dagskonferanse der DSB hadde innlegg om læring og om «Nasjonal kommunikasjonsstrategi for brannsikkerhet». Arbeidet med nettspillet QuestCity ble sluttført i 2014 og informasjon om spillet er sendt til alle relevante grunnskoler i Norge. DSB har inngått avtale om økonomisk støtte til videre drift av spillet for 2015 slik at det er tilgjengelig for skolene.

3.2.4 Oppfølging av fellesføringer 2012 og 2013

Rutiner for sikkerhet, beredskap og krisehåndtering

DSB er bedt om å dokumentere en rekke tiltak rundt rutiner for sikkerhet, beredskap og krisehåndtering ved eget hovedkontor, Sivilforsvaret og Norges brannskole. DSB har i forbindelse med 1. tertialrapportering 2014 bekreftet at DSBs hovedkontoret oppfyller pålagte krav til rutiner for sikkerhet, beredskap og krisehåndtering. DSB har i 2014 oppdatert egen kriseplan for hovedkontoret i forhold til ansvar, roller, oppgaver og tiltakskort. Det er også gjennomført tiltak rundt tiltakskort og prosedyrer.

Sivilforsvarsdistriktene og Norges Brannskole har planer for å sikre egne prioriterte oppgaver og funksjoner under kriser og katastrofer i fred og under sikkerhetspolitiske kriser. Sivilforsvaret har definerte oppgaver i blant annet Sivil beredskapssystem som er gjenstand for detaljplanlegging regionalt. Dette arbeidet pågår fortløpende. Norges Brannskole har planer for støtte til det sivile samfunn ved større kriser.

Kartlegging av sikkerhetstilstanden

DSB er, med utgangspunkt i vurderingen og egne anbefalinger av 14.8.2012 og ROS-analysen av 25.10.2013, bedt om å rapportere en plan for gjennomføring i forbindelse med 1. tertialrapport. Direktoratet skulle dernest utarbeide en tilsvarende rapport om sikkerhetstilstanden i Sivilforsvaret.

Sikkerhetstilstanden ved hovedkontoret i Tønsberg er ferdig kartlagt med basis i ROS-analyse og ekstern konsulentrapport fra Forsvarsbygg. En plan for forbedring av egensikkerheten ble oversendt JD i juni 2014. DSB har utarbeidet detaljerte gjennomføringsplaner for implementering av sikringstiltakene i 2014, med endelig ferdigstillelse i 2015. Planene inkluderer nybygg ved DSBs hovedkontor.

Sikkerhetstilstanden i Sivilforsvaret er kartlagt i henhold til utsendt mal og deretter sammenstilt. Sikkerhetstilstanden ved sivilforsvarsdistriktene er tilfredsstillende, men enkelte distrikter har rom for noen forbedringer. Dette tas opp i styringsdialogen med sivilforsvarsdistriktene i 2015.

Objektsikkerhet

DSB har iverksatt og implementert objektsikringstiltak ved hovedkontoret i 2014. Ytterligere tiltak er planlagt og budsjettert for i 2015. Disse vil ferdigstilles i 2015 og koordineres med nybygget ved DSBs hovedkontor.

3.2.5 IKT-tiltak i Justis- og beredskapssektoren 2013-2015

I tildelingsbrevets vedlegg 2 Handlingsplan for IKT-området i justis- og beredskapssektoren 2013 - 2015 vises det til konkrete krav og forventinger innen IKT til DSB i 2014. DSB har gjennom 2014 rapport på status. Nedenfor gis en skjematisk oppsummering av status per 31.12.2014:

Delmål	Tiltak	Status DSB
Delmål 1.1 Løsninger for effektiv samhandling	Digitalisering av tjenester med innsendingsvolum mer enn 5 000 skal digitaliseres innen 30. juni 2014.	DSB har digitalisert tjenester med innsendingsvolum mer enn 5 000.
Delmål 1.2 Strukturert og definert informasjon	Utrede om det er behov for å strukturere og definere informasjon som skal eller kan benyttes i elektronisk samhandling - herunder etablere målbilde for fremtidig integrasjonsarkitektur og håndtering av Masterdata. Utredningen forelegges departementet i forbindelse med virksomhetens rapportering for 2. tertial 2014.	DSB startet opp et forprosjekt om integrasjonsmotor i mai 2014. Prosjektet omfatter også utredning av behov for å strukturere og definere informasjon som skal eller kan benyttes i elektronisk samhandling, herunder etablere målbilde for fremtidig integrasjonsarkitektur.

Hovedmål 2 God informasjonssikkerhet	Innen utgangen av 2014 skal alle virksomheter ha etablert et styringssystem for informasjonssikkerhet	DSB har etablert en informasjonssikkerhetsinstruks for virksomheten, samt rutiner for håndtering av avvik/endringer.
Overordnet mål 3 God styrings- og beslutningsinformasjon	Virksomheten skal ha beskrevet og dokumentert behovene for styrings- og beslutningsinformasjon - herunder utrede behov og muligheter knyttet til etablering av kunnskapsbank for DSB. Eventuell tiltak vil bli vurdert i revisjonen av handlingsplanen.	Første fase med beskrivelse av konsepter, kostnadsoverslag og gevinstrealisering er slutført. Kunnskapsbankprosjektet er også sendt over til JD som et satsningsforslag for 2016.

3.3 Tilleggsoppdrag i 2014

Neste tabell viser tilleggsoppdrag fra departementet til DSB i 2014 gitt gjennom tildelingsbrevet og supplerende tilleggsbrev, med kort beskrivelse av status.

Oppdrag	Oppdrag
	Evaluering storbrannene i Lærdal, Flatanger og Frøya
	DSB gjennomførte evalueringen av brannene i Lærdal, Flatanger og på Frøya i 2014. Rapporten ble ferdigstilt og publisert i juli. SP Fire Research AS bistod DSB med brannfaglige vurderinger knyttet til brannspredningen i Lærdal og andre branntekniske forhold av betydning. DSBs arbeidsgruppe ble forsterket med brann- og sivilforsvarsfaglig kompetanse på ledernivå. Evalueringsrapporten er en samlet gjennomgang av de tre brannene med vekt på beskrivelse og vurdering av viktige tema og problemstillinger innen brannområdet og for Sivilforsvarets ansvar som forsterkningsressurs. Høsten 2014 fikk konsulentselskapet PWC, etter en anbuds konkurranse, i oppdrag fra JD å evaluere brannene bredt. DSB bistod PWC i deres arbeid med å gjennomgå de samme brannene. DSBs evalueringsrapport er et viktig grunnlag i deres arbeid, og anbefalingene sammenfaller med DSBs læringspunkter og tiltak. Flere av de identifiserte læringspunktene er tema i DSBs tilsyn med og oppfølging av brann- og redningsvesenet.
1	Deltakelse i arbeidsgruppe om objektsikkerhet innen kraft- og drivstofforsyning
	DSB har deltatt i arbeidsgruppen med en representant.
2	Gjennomføring av mulighetsstudie for nytt øving- og kompetansesenter for beredskapssetatene
	Det første møtet i den oppnevnte arbeidsgruppen for utarbeidelse av Mulighetsstudien ble gjennomført 11. september 2014. Arbeidet har fulgt fremdriftsplan, og rapport vil bli overlevert DSB 15. februar 2015. DSBs anbefaling vil bli oversendt JD i første halvdel av mars 2015.
3	Bistand ifb utvikling av nasjonalt beredskapsplanverk
	Arbeidsgruppen har ferdigstilt et utkast til rammer for nasjonalt beredskapsplanverk som er sendt på høring til alle departementene.
4	Brannsikkerhet. Kartlegge og vurdere samarbeids- og samhandlingsmuligheter mellom ulike kommunale tjenesteytere
	Arbeidsgruppens rapport ble oversendt Justis- og beredskapsdepartementet 28.10.2014, som ledd i oppfølgingen av NOU 2012:4 "Trygg hjemme". Kartleggingen viser at mange kommuner gjør en stor innsats for å ivareta brannsikkerheten hos risikoutsatte grupper. Mye av innsatsen utføres også som tverrsektorielt samarbeid. Likevel er det forholdsvis mange kommuner hvor det ikke er etablert samarbeid om de risikoutsatte gruppene. Der det er etablert samarbeid, er det i mange tilfeller tilfeldig og usystematisk. Kartleggingen peker også på enkelte hindringer som kan forklare hvorfor det ikke er etablert samarbeid og hvorfor det er lite utviklet.

	Arbeidsgruppen har vurdert juridiske, økonomiske og pedagogiske virkemidler for å forbedre samarbeidet: - "Trygg hjemme" foreslår endringer i helseregulverket. Arbeidsgruppen har vurdert forslagene og konkluderer med at den ikke finner grunn til å anbefale endring i helseregulverket fordi tanken bak forslagene allerede er ivaretatt i gjeldende regelverk. - For å redusere barrierer fra å starte samarbeidsprosjekter, foreslår arbeidsgruppen at det opprettes en ordning med tilskuddsmidler. - Det foreslås utvikling av en veileder for kommunene, og utvikling av en veileder til det kjernepersonellet som skal utføre arbeidet og samarbeidet.
5	Oppfølgingsplan etter tilsyn
	Tilsyn med Justis- og beredskapsdepartementet i regi av Helse- og omsorgsdepartementet har vært gjennomført på en grundig måte, og det er satt søkelys på forbedringsområder. DSB ble oppdragsbrev nr 5 i 2014 bedt om å gå gjennom tilsynsrapporten og de anbefalingene som er gitt. På bakgrunn av dette utarbeidet DSB innspill til oppfølgingsplan som ble oversendt Justis- og beredskapsdepartementet innen frist 20.juni 2014.
6	Oppfølging av Oslo-konklusjonene av 27. mai 2014
	DSB har i 2014 deltatt i den nordiske arbeidsgruppen «Ad-hoc Technical Working Group» sitt arbeide med å utforme en oversikt over mulighetene for opprettelse av nordiske moduler, og anbefalinger vedrørende dette. Gruppen ble ledet av en representant fra det finske Crisis Management Centre (CMC). Arbeidet resulterte i en rapport som ble presentert for den nordiske embetsmannsgruppen, inkludert representanter fra Justis- og beredskapsdepartementet den 9. desember 2014 i Snekkersten, Danmark. DSB har hatt jevnlig kontakt med JD i perioden vedrørende fremdriften i arbeidet.
7	Brannforskning i 2014 og 2015. Gjennomføring av prosjektet «Målrettet brannforebygging – Organisatorisk og samfunnsmessig vurdering av målrettede tiltak»
	Prosjektet er igangsatt i 2014.
8	Utarbeidelse av sektorielle program for tilsyn med varer 2015
	DSB oversendte oversikter over de sektorielle tilsynsprogrammene for 2015 innen fristen. DSB har gitt innspill til den horisontale delen av Europakommisjonens mal, og til malens sektordel for de varene DSB har ansvaret for. Innspill til sektorbeskrivelse for trykkpåkjent utstyr er koordinert med Petroleumstilsynet. Innspill til sektorbeskrivelse for leketøy er koordinert med Miljødirektoratet og innspill til sektorbeskrivelser for maskiner og personlig verneutstyr er koordinert med Arbeidstilsynet
9	Oppdrag om innspill til prosjekt om JDs samordningsrolle
	Første innspill knyttet til forslag om endringer i kapittel V i kgl.res. Av 15. juni 2012 ble oversendt Justis- og beredskapsdepartementet innen 1. februar 2015.

3.4 Ressursbruk 2014

Nedenfor presenteres en oversikt over DSBs tildelinger, fullmakter, forbruk og utgifter i 2014 med kommentarer og nøkkeltall fra årsregnskapet.

3.4.1 Tildeling

DSBs samlede tildelinger, belastningsfullmakter, refusjoner og merinntekter på merinntektsfullmakter er 790,7 mill. kroner i 2014. Dette er en økning på 4,9 % sammenlignet med 2013. På kapittel 451 er økningen på 4,6 %. Størst økning er det på kapittel 451 post 21 pga. ekstra bevilgning til skogbrannhelikopter.

På kapittel 3451 post 06 er det økning med 87 %, som skyldes ekstraordinært tilskudd fra Helsedirektoratet på 10,2 mill. kroner til utstyr og transport til NST camp i Sierra Leone.

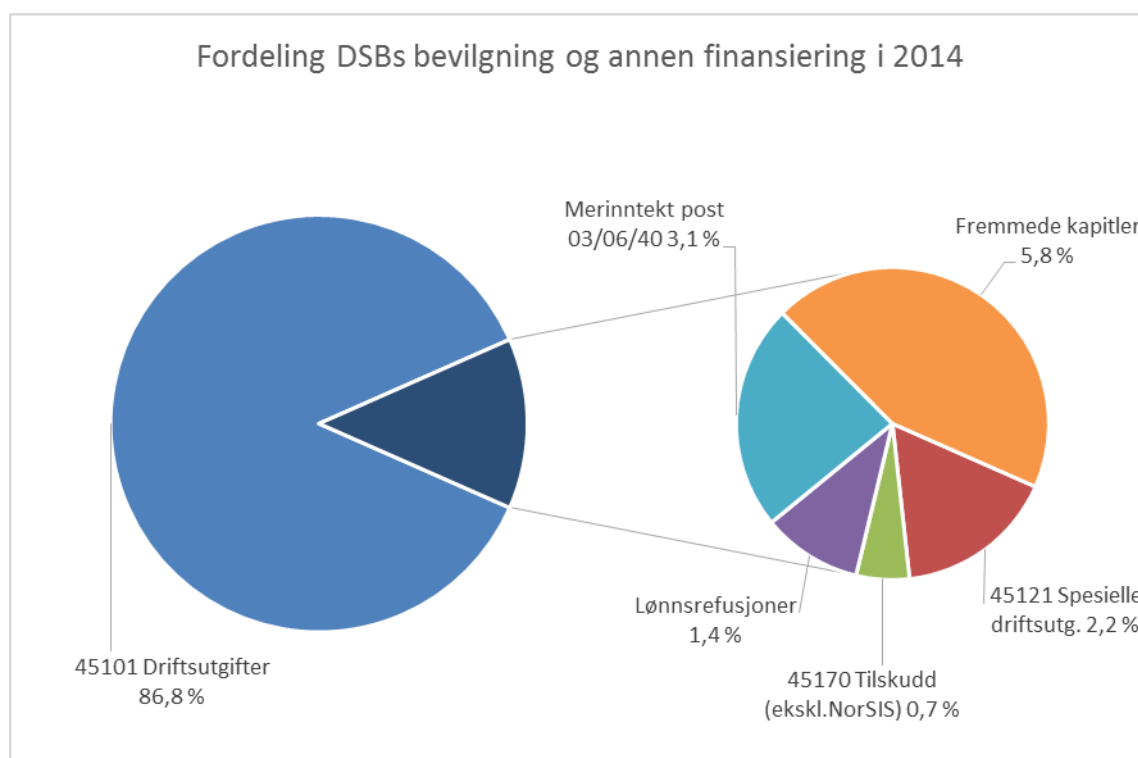
Tabellen nedenfor spesifiserer disponibel finansiering i 2014 fordelt på alle kapitler og poster. Spesifikasjonen er inklusive 46,1 mill. kroner i fullmakter på fremmede kapitler, som er en økning på 17,9 % sammenlignet med 2013, hvor DNK Nødnett er hovedårsaken til økningen med over 6 mill. kroner.

Det henvises til ledelseskomentaren i del VI Årsregnskap 2014 for nærmere forklaringer og vurdering av vesentlige forhold ved DSBs årsregnskap.

DSBs finansieringskilder 2014 (beløp i 1000 kr)	2014	2013
<u>Bevilgninger</u>		
45101 Driftsutgifter (inkl 17,056 mill. kroner fra 2013)	686 128	666 390
45121 Spesielle driftsutg	17 402	6 386
45170 Tilskudd 12 856 - 7100 (NorSIS direkte)	5 756	5 561
<u>Fullmakter på fremmede kapitler</u>	46 090	39 095
<u>Mer-/mindre inntekt iht. regnskap:</u>		
Refusjoner fra folketrygden	10 813	12 519
Refusjoner post 06	22 130	11 834
Mer- / mindreinntekt post 03	2 000	(387)
Mindreinntekt (100%) / merinntekt (75%) post 40	371	12 626
Sum finansiering alle kapitler og poster	790 690	754 024
Sum utgifter alle kapitler og poster	765 648	729 920
Netto mindreforbruk	25 042	24 105
<i>hvorav fremmede kapitler</i>	5 136	7 228

Tabell 1: Samlede tildelinger, belastningsfullmakter, refusjoner og merinntekter

DSB har fullmakt til å disponere netto merinntekt på kapittel 3451 post 03, 06 og 40 og lønnsfusjoner på post 15 - 18, hvor DSB kan disponere 100 % av lønnsrefusjonene og merinntektene, unntatt på post 40, hvor det bare er 75 %. Men i 2014 er det netto kostnad på post 40, som går 100 % til fradrag i beregningen av mindreforbruket i 2014.

Figur: Fordeling av DSBs bevilgning og annen finansiering i 2014

3.4.2 Driftsutgifter

Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet var 749,8 mill. kroner, som er en økning på 4,8 % sammenlignet med 2013.

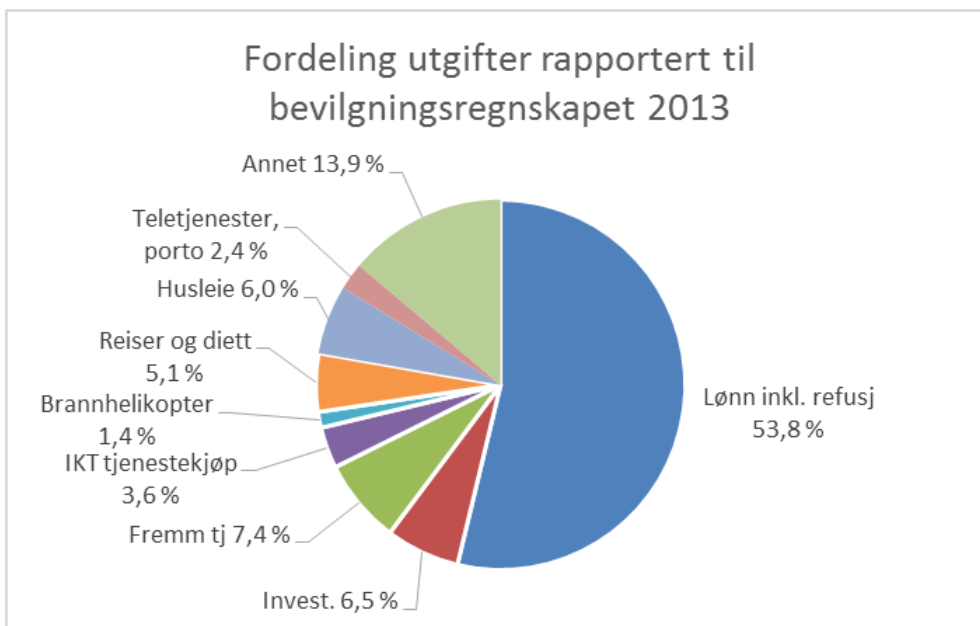
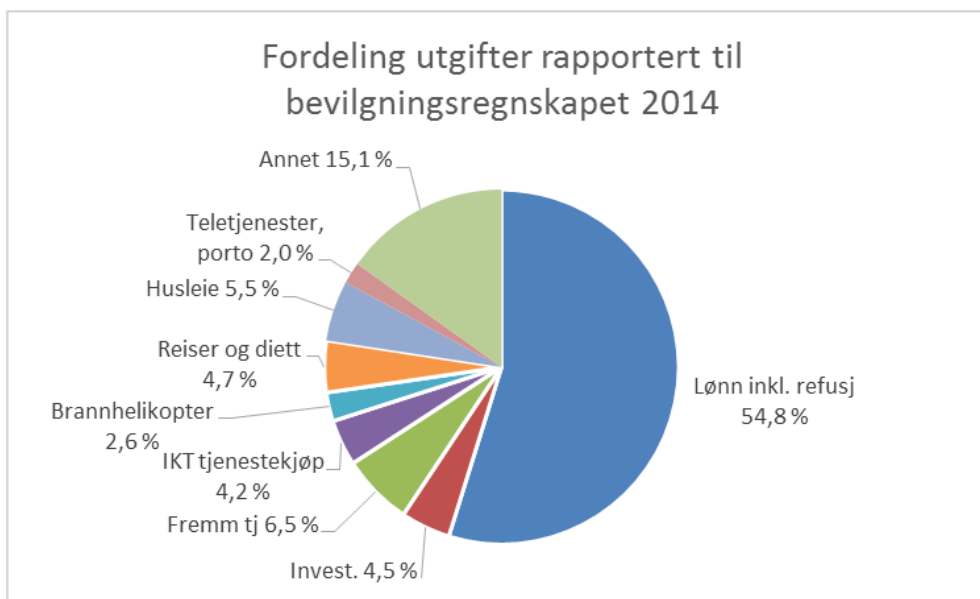
Utbetalinger til lønninger inkl. sosiale utgifter økte med 5,6 % i forhold til 2013, som hovedsakelig skyldes effekten av lønnsoppgjøret i 2014. Noe av endringen kan forklares med ansettelsen av 26 årsverk i løpet av 2013, som først fikk helårsvirkning i 2014. Dette er til en viss grad nøytralisert med reduksjonen av 21 årsverk i løpet av 2014, som først får helårsvirkning i 2015. Lønnsandelen har økt fra 53,8 % i 2013 til 54,8 % i 2014.

Utbetalinger til investeringer ble redusert med 26,8 % hvor redusert kjøp av innsatsbekledning er hovedforklaringen (se også Note 3).

Andre utbetalinger har økt med 7,1 % i 2014. Dette skyldes blant annet økt kjøp av eksterne tjenester til utvikling av IKT, og økt bruk av brannhelikopter. I 2014 har det vært flere pågående IKT utviklingsprosjekter hvor det største er ny brannrapporteringsløsning. I tillegg er det betalt 7,7 mill. kroner i kontingent til EU-programmet Civil protection i 2014, som er en økning på 5,3 mill. kroner ift. 2013. Økningen er midlertidig finansiert med ekstra midler fra departementet i 2014.

I forbindelse med øvelsen Barents Rescue i 2013 ble det en skade på Pollfjelltunnelen, og DSB har betalt en andel av skaden med 3,8 mill. kroner til Statens vegvesen i 2014. Beløpet er delvis finansiert med ekstra midler fra departementet i 2014.

Figurene nedenfor viser fordeling av de største utgiftspostene for 2014 og 2013.

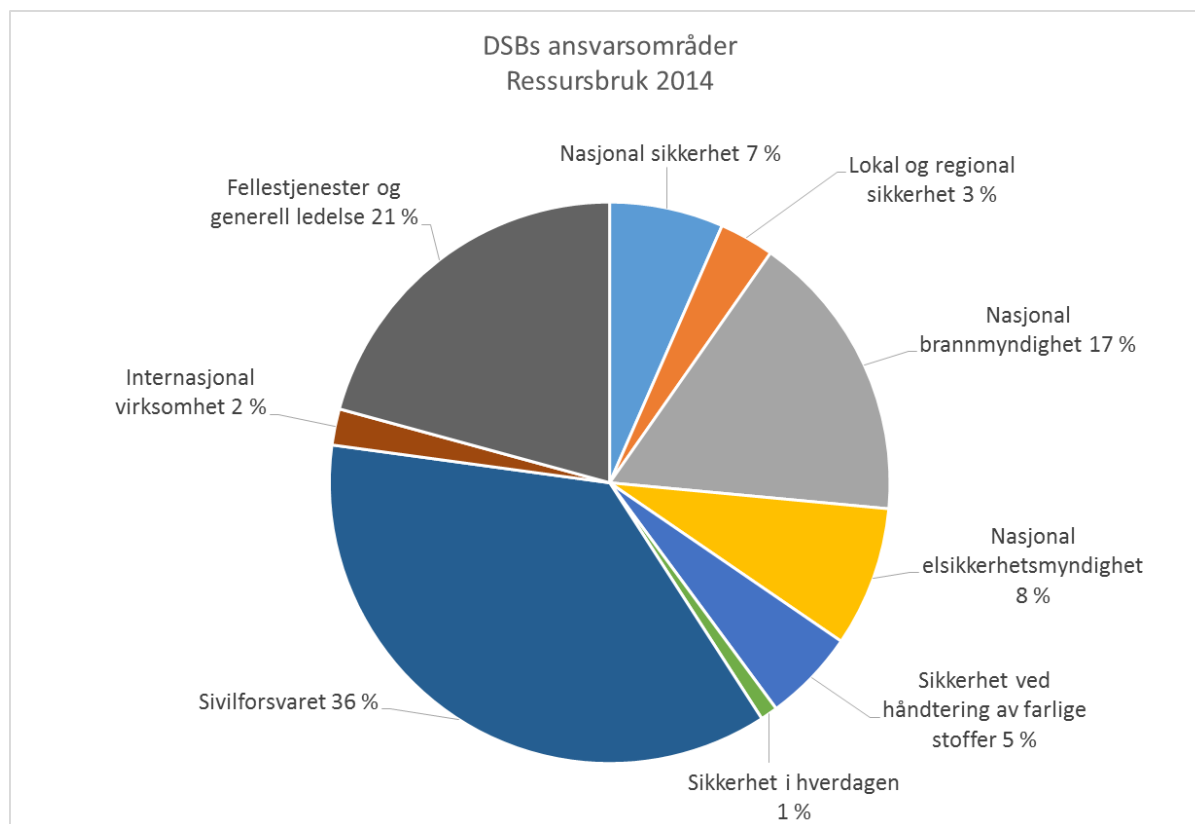
3.4.3 Ressursbruk fordelt på direktoratets ansvarsområder

Direktoratets ansvarsområder omfatter nasjonal, regional og lokal sikkerhet og beredskap, brann- og elsikkerhet, industri- og næringslivssikkerhet, farlige stoffer og produkt- og forbrukersikkerhet. DSB har også ansvar for Sivilforsvaret, som er en statlig forsterkningsressurs som støtter nødetatene.

Sivilforsvaret utgjør det største av DSBs ansvarsområder, og disponerte i 2014 36 % av direktoratets samlede ressurser. Midlene brukes på øvelser, utdanning av mannskaper, innsatser, vaktordninger, materiell og utstyr samt forvaltning av bygg og anlegg.

De andre ansvarsområdene hadde i 2014 følgende andel av ressursbruken; nasjonal brannmyndighet 17 %, nasjonal elsikkerhetsmyndighet 8 %, nasjonal sikkerhet 7 %, sikkerhet ved håndtering av farlige stoffer 5 % og lokal og regional sikkerhet 3 %.

Diagrammet nedenfor viser ressursbruk fordelt på ansvarsområdene. Ressurser er her definert som samlet driftsutgift på DSBs eget kapittel 451 fratrukket refusjoner, det vil si lønn og annen personalkostnad samt kjøp av varer og tjenester, til sammen 668 mill. kroner.

Figur: Ressursbruk (driftsutgifter kap 451 post 01 fratrukket refusjoner) fordelt på ansvarsområdene

Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

4.1 DSBs overordnede vurdering av styring og kontroll i virksomheten

DSB anvender mål- og resultatstyring som et overordnet styringsprinsipp.

For å øke effektiviteten og bedre utnyttelsen av virksomhetens ressurser, innførte DSB i 2013 et ledelses- og styringsverktøy kalt LOS. Verktøyet letter styring og kontroll av virksomhetens aktiviteter, styringsparametere og måloppnåelse gjennom kalenderåret, i tillegg til at verktøyet anvendes for å rapportere status for måloppnåelse og intern økonomi.

DSB viser til at samlet måloppnåelse er god, se nærmere omtalt under kapittel III. Nærmere omtale av forhold knyttet til styring og kontroll i DSB.

4.1.1 Risikostyring

I 2014 innførte DSB en felles prosess for arbeidet med virksomhetsplanen og implementerte systematisk risikovurdering på avdelingsdirektørnivå. Tidligere år har dette blitt gjennomført kun på overordnet nivå i virksomheten.

Risikovurderingene fra avdelingsdirektørnivåene ble i 2014 samlet, og det førte til at det videre ble foretatt en risikovurdering på overordnet nivå. Risikovurderingen viser at risikobildet er alvorlig på følgende områder:

- Utfordringer med å rekruttere ingeniører med fagkompetanse innen maskin og elektrofag.
- Utilstrekkelig økonomisk kapasitet til å dekke etterslepet knyttet til reinvesteringer i materiell i Sivilforsvaret, øke antall fredsinnsettingsgrupper (for styrket lokal tilstedeværelse) og styrke evnen til å håndtere store hendelser.
- Begrensede ressurser og kompetanse innenfor samfunnssikkerhet hos kommunene og fylkesmennene.

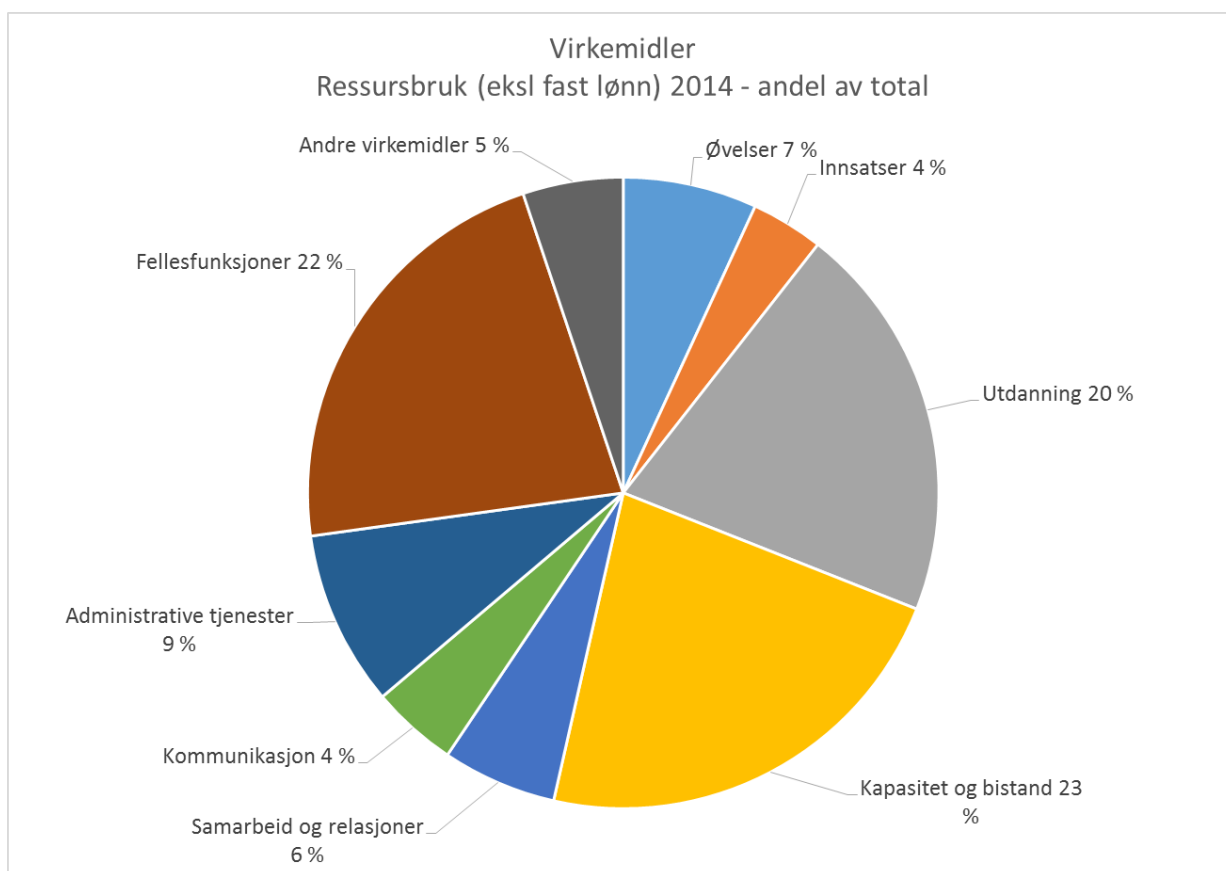
I løpet av fjoråret satte virksomheten inn en rekke tiltak for å redusere risikoene, slik at fastsatte mål kan nås. DSB er avhengig av eksterne engangsinvesteringer fra JD for å kunne fullføre den modernisering og utvikling av Sivilforsvaret som St. meld 22 la opp til.

4.1.2 Oppfølging av revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen

DSB mottok den 30. mai 2014 et avsluttende revisjonsbrev fra Riksrevisjonen vedrørende revisjon av regnskapet og budsjett disponeringen for 2013. Etter Riksrevisjonens mening er DSBs årsregnskap for 2013 i det alt vesentlige utarbeidet i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring i Norge. I sin revisjon kontrollerte Riksrevisjonen utvalgte disposisjoner og deres konklusjon etter endt revisjon var at de ikke hadde noen vesentlige merknader.

4.2 Nærmere omtale av virkemiddelbruken

Virkemiddelbegrepet benyttes til å kategorisere utgifter og inntekter på de aktiviteter og tjenester som direktoratet leverer. I analysen avgrenser vi utgiftene til å gjelde bare kjøp av varer og tjenester samt godtgjørelser og variabel lønn (til sammen 331 mill. kroner). Det arbeides med en omlegging som skal sikre at virkemiddelbruken framstår med utgift som også inkluderer fast lønn.

Figur: Ressursbruk (driftsutgifter kap 451 post 01 ekskl. fast lønn) fordelt på virkemidler

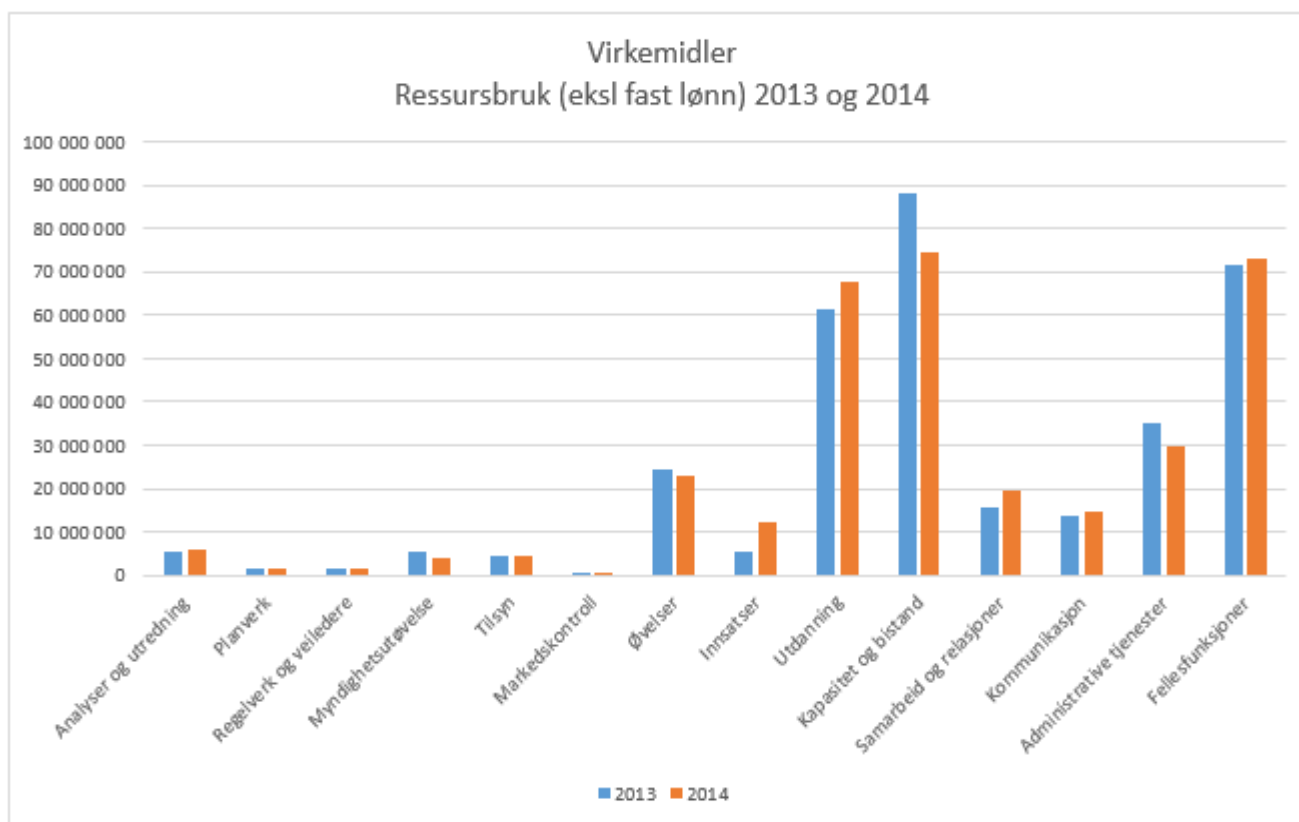
Virkemiddelet «kapasitet og bistand» utgjorde 75 mill. kroner i 2014, eller 23 % av ressursbruken. Dette gjelder i hovedsak utgifter i Sivilforsvaret, men også utgifter på brannområdet og nasjonal beredskap.

Virkemiddelet «utdanning» utgjorde 68 mill. kroner eller 20 % av ressursbruken, og utgiften skriver seg i første rekke fra brannutdanningen og sivilforsvarets kursvirksomhet.

Til «fellesfunksjoner» ble det brukt 73 mill. kroner i 2014 eller 22 % av totalen. Dette virkemiddelet består av fellestjenester innenfor DSBs fagavdelinger, og gjelder IKT-støtte, personaladministrasjon, kompetanseutvikling og andre fellesfunksjoner som er gjennomgående i alle ansvarsområder.

Andre virkemidler i DSB er bl.a. tilsyn, myndighetsutøvelse, analyser og utredning, planverk og regelverk og utarbeiding av veiledere. Disse virkemidlene omtales ikke ytterligere her, siden den største delen av ressursbruken er lønn til ansatte, som ikke er tilordnet virkemiddelbegrepet.

Videre ser vi på virkemiddelbruken for de to siste årene, og redegjør kort for ressursbruken og utviklingen fra 2013 til 2014.

Figur: Ressursbruk (driftsutgifter kap 451 post 01 ekskl. fast lønn) fordelt på virkemidler, 2013 og 2014

Kapasitet og bistand

Dette virkemiddelet består av den beredskap og kapasitet som er knyttet til DSBs operative roller. Materiell, utstyr, bygg og anlegg inngår her, i tillegg til vaktordninger. Dette virkemiddelet stod i 2014 for 75 mill. kroner, hvorav 57 mill. kroner i Sivilforsvaret. Ressursbruken på kapasitet og bistand var imidlertid 88 mill. kroner i 2013. Forskjellen mellom de to årene forklares nesten utelukkende med endring i engangsinvesteringer av materiell og utstyr i Sivilforsvaret, noe som er en del av omstilling av Sivilforsvaret. Det ble i 2013 anskaffet personlig utrustning til mannskapene for 16 mill. kroner, mens det i 2014 ble investert for 6 mill.

Utdanning

Utdanningsvirksomheten hadde en utgift på 68 mill. kroner i 2014. Denne utgiften skriver seg fra brannutdanningen og sivilforsvaret, som begge bruker mye materiell, bygg og anlegg i undervisningen. Økningen fra året før skyldes svingninger i samlet driftsutgift ved brannskolen.

Øvelser

DSB planlegger og gjennomfører øvelser for lokale, regionale og sentrale myndigheter, og for sivilforsvarsmannskaper. Utgift i 2014 var 23 mill. kroner hvorav 16 mill. kroner ble brukt i Sivilforsvaret. Endringen fra året før skyldes at en nasjonal fullskalaøvelse gjennomføres annethvert år. En slik øvelse ble gjennomført i 2013 mens i 2014 påløp kun utgifter til planlegging av neste års øvelse (HarbourEx15). På den annen side økte utgiften til øvingsaktivitet i Sivilforsvaret. Dette er en del av kompetansehevende tiltak i omstillingen av Sivilforsvaret hvor målet er årlig øving av alle mannskaper.

Samarbeid og relasjoner

Dette virkemiddelet gjelder DSBs rolle som pådriver, veileder og samordner innenfor forebyggende samfunnssikkerhet og kriseberedskap. Prinsippet om samvirke mellom etater og instanser står sentralt. Det var i 2014 direkte utgifter på 19 mill. kroner til dette, som i hovedsak er utgifter ifm. sikkerhet ved håndtering av farlige stoffer og den internasjonale virksomheten.

Innsatser

Her framkommer direkte utgifter når Sivilforsvarets ansatte og tjenesteppliktige mannskaper deltar i innsats ved hendelser som forsterkningsressurs. Hendelsene kan være brann, leteaksjoner og forskjellige naturutløste hendelser som f.eks. flom. Utgiften var i 2014 på 12 mill. kroner mot 5 mill. kroner året før. Økningen skyldes i hovedsak innsats ved branner og flom.

Del V. Vurdering av framtidsutsikter

Brannsikkerhet

Brannstatistikken viser at de fleste som omkommer i brann tilhører en risikoutsatt gruppe. Innsatsen må derfor rettes mot å forebygge branner hos disse gruppene, samtidig som brannsikkerheten i særskilte brannobjekter fremdeles skal ivaretas. Ny forskrift om brannforebygging legger til rette for dette. Samarbeid mellom ulike kommunale tjenesteytere er også viktig for å bedre brannsikkerheten hos de risikoutsatte gruppene som mottar kommunale tjenester.

I NOU «Trygg hjemme» foreslås det å oppgradere omsorgsboliger til et akseptabelt sikkerhetsnivå, fortrinnsvis ved innstallering av automatiske slokkeanlegg. DSB mener at et slikt tiltak er helt nødvendig for å oppnå en betydelig reduksjon i antall dødsbranner. DSB mener videre at det er nødvendig å gjøre endringer i Folketrygdloven og hjelpemiddelsystemet, slik at skadeforebyggende hjelpemidler av vesentlig betydning for personsikkerheten i bolig inkluderes. Det kan for eksempel dreie seg om mobile slokkeanlegg. Dette foreslår også utvalget bak «Trygg hjemme».

Nasjonalt nødmeldingsprosjekt (NNP)

De anbefalte tiltakene i Nasjonalt nødmeldingsprosjekt NNP vil sikre befolkningen, nødstilte og nød- og beredskapsstatene en faglig sterk nødmeldingstjeneste med vekt på samvirke og effektiv utnyttelse av samfunnets ressurser i nødsituasjoner. Endringene i nødmeldingstjenesten må sees i sammenheng med strukturendringene i politiet og brann- og redningsvesenet. Utviklingen og videre fremdrift i NNP avhenger av at det tas beslutninger om gjennomføring av de anbefalte tiltakene. Det haster med å modernisere og utvikle nødmeldetjenesten for politi, brann og helse, og sørge for at tjenesten blir samordnet. Manglende oppfyllelse av NNP hindrer etablering av felles situasjonsbilde og –forståelse, og samvirkepotensialet i de offentlige investeringene i Nødnett blir ikke utnyttet.

Sikre nødnettleveransen for brann- og redningsvesenene og at 110-sentralene følger plan

Alle regionene som har tatt i bruk Nødnett i 2014 har gjort det med kjente aksepterte dekningsproblemer, og en plan for at disse skal løses. Det har i 2014 tatt urimelig lang tid å løse disse problemene. Regioner som skal ta i bruk Nødnettet i 2015 har signalisert motvilje mot å akseptere å ta i bruk det nye nettet til operativ bruk dersom denne trenden fortsetter. Dersom trenden fortsetter i 2015, kan det forsinke ferdigstillingen av prosjektet. Lang tidsbruk for retting av feil i nettet etter eksempelvis lynnedslag eller kraftig omfattende storm har også ført til at regionene har mistet noe av tilliten til at DNK med hovedleverandør og driftsleverandør evner å sikre nødvendig oppetid i nettet. Uten tiltak som reduserer nedetiden ved feil i nettet, vil også dette sette ferdigstillingen i henhold til plan i fare.

Eierskap til de kommunale og interkommunale brann- og redningsvesenene og 110-sentralenes kommunikasjonsutstyr

Den foretrukne løsning vil sikre befolkningen, nødstilte og brann- og redningsvesenene en faglig sterk nødmeldingstjeneste som er langsiktig og forutsigbar. Det vil da ligge til rette for den beste forvaltningen, herunder størst utviklingskraft, økonomiske stordriftsfordeler, felles opplæring og tettere samarbeid og koordinering med politi og helse. Nasjonalt beredskapsperspektiv kan ivaretas uten konflikter mellom statlig eid nødnettutstyr og kommunal drift. Brannfaglig kunnskap på nødalarmeringssentralene er nødvendig uavhengig av statlig eller kommunalt eierskap til utstyr og drift.

Fortsatt kommunalt eierskap til 110-tjenesten bidrar til at kommunenes ansvar må reguleres mer og strengere for å sikre at investeringene i fellesløsninger i Nødnett for politi, brann og helse opprettholdes. Kommunalt eierskap utfordrer den offentlige finansierte 110-tjenesten, i det oppmerksomheten til svært mange av sentralene er dreid mot å øke innteksbringende tjenester. Nødvendig teknisk og faglig utvikling vil avhenge av den kommunale økonomien i regionene, og ulik vilje og evne til å investere i helt nødvendige oppdateringer vil føre til ulikhet i kvalitet og faglig innhold i landets 110-tjeneste.

Organisering og håndteringsevne

Kartet over kommunal og interkommunal brann- og redningsberedskap viser at beredskapen på dette området i store deler av landet fortsatt bærer preg av mange enkeltstående små kommunale brannvesen. Særlig gjelder dette på Vestlandet, i Troms og Finnmark. Brannstudien av 2013 dokumenterer endringsbehovet på brannområdet. DSB mener at det er viktig å se de foreslåtte strukturtiltakene for politiet, nødmeldetjenesten og brann- og redningsvesenet i sammenheng. Evalueringene av de store hendelsene i 2014 viser behovet for beslutninger om gjennomføring av tiltak, blant annet dokumentert i Brannstudien.

Regional innsatsledelse

Funn fra tilsyn understreker behovet for å gjennomføre endringer i hvordan kommunene ivaretar etablering og drift av brann- og redningsvesen. Økt håndteringsevne avhenger av tettere og mer forutsigbart samarbeid mellom kommunene om løsning av brannregelverkets oppgaver. DSB mener at evalueringene og tilsynet dokumenterer at det er nødvendig å pålegge de kommunale brann- og redningsvesenene å samarbeide om regional innsatsledelse.

Skogbrannhelikoptertjeneste og lederstøtteordning

2014 har vært et utfordrende år når det gjelder håndtering av skog-, lyng- og krattbranner. Klimaendringene gjør at vi må vurdere å utvide helikopterberedskapen mot skog- og andre utmarksbranner til større deler av året. DSB vil i løpet av 2015 legge frem en vurdering av behovet for fremtidig beredskap med skogbrannhelikopter.

Redningsinnsats til sjøs (RITS)

RITS-ordningen er omtalt i Brannstudien, der behovet for en gjennomgang av denne nasjonale beredskapskapasiteten er beskrevet. DSB vil i løpet av 2015 utrede hvordan RITS-ordningen kan eller bør videreføres. Brann- og redningsvesenene i RITS-ordningen har også signalisert et krav om økt økonomisk bidrag fra staten.

Utdanning av personell til brann- og redningsvesenet

Effektiv beredskap og krisehåndtering krever kompetanse, erfaring og kunnskaper. Utdanning av personell i brann- og redningsvesenet gjennom Norges brannskole, er direktoratets viktigste tiltak for å sikre god kompetanse. En særskilt utfordring er knyttet til utdanning av deltidsbrannpersonell der en stor andel av mannskapene og lederne mangler utdanning. Det vil bli behov for flere kursplasser for brann- og redningspersonell innen alle kategorier i årene som kommer. Flere av store brannvesen signaliserer stor utskiftning av personell de nærmeste årene som følge av alderspensjonering. Dette vil igjen gi økt behov for lederutdanning og grunnkurs for å fylle opp for de som avanserer fra lavere stillinger.

Tilbakemelding fra rådmenn og brannsjef er at deltidsutdanning er vanskelig å få til, til tross for at økonomiske midler stilles til rådighet. Deltidsansatte i små stillingsbrøker har både praktiske utfordringer med fravær, samt at signalet fra flere er at de ikke vil fortsette i stillingen om de blir presset for hardt for å ta utdanning. Informasjonen og de sterke signalene har fremkommet under møter med kommunale ledere. Det bør vurderes å undersøke nærmere årsaken til manglende utdanning, og hvordan man på en mer målrettet måte kan treffe tiltak og gi støtte som har effekt.

Etablering av en ny brannutdanning vil være arbeidskrevende. DSB forventer som nasjonal brannmyndighet å få en sentral rolle i etableringen av den nye utdanningen. Aktuelle tiltak er blant annet omstilling ved Norges Brannskole, etablering av ny fagskole (godkjennelse av NOKUT med videre), rekruttering og ansettelser og utvikling av læreplaner.

Ny rapporteringsløsning

Knyttet til brannområdet er det enkelte forhold som skaper usikkerhet for å nå målet om å framskaffe og bruke kunnskap om risiko, sårbarhet og effekt av tiltak: Ny rapporteringsløsning skal hente data fra nødnettapplikasjonene i 110-sentralene. Denne integrasjonen må utvikles av leverandørene innenfor Nødnett og er i liten grad innen DSBs kontroll. Eventuelle utfordringer i utvikling av integrasjonen mellom databasene til 110-sentralene og DSB kan forsinke utvikling av rapporteringsløsningen.

Politiets rapportering på brannårsaker er en viktig del av kunnskapsbildet om branner. Andelen branner med årsaksrapportering fra politiet er i dag altfor lav. Det er både nødvendig at en høyere andel av brannene blir etterforsket, og at flere av de etterforskede brannene faktisk blir innrapportert til DSB. DSB har hatt jevnlig dialog med Politidirektoratet for å oppnå bedre rapportering fra politiet. En endring krever blant annet IT-utvikling hos politiet. DSB har forståelse for at politiet står midt i mange krevende IT-utviklingsløp, men samtidig vil vi understreke viktigheten av at Politidirektoratet må prioritere videreutvikling av brannårsaksrapportering, for at DSB skal nå målene om å framskaffe og bruke kunnskap om risiko, sårbarhet og effekt av tiltak.

Utgangsstoffer til eksplosiver

Internetthandel med kjemikalier er en av de store utfordringene fremover. DSB vil sammen med sine internasjonale kollegaer og samhandlingsgruppen for mistenkelige transaksjoner fortsette å jobbe med å løse problemstillingen. Reguleringen omfatter i dag 14 kjemikalier, men det er forventet at den i fremtiden vil omfatte flere. Det er en utfordring å være i forkant av utviklingen, og se hvilke stoffer det i fremtiden vil være hensiktsmessig å legge begrensninger på.

Et skjerpet trusselbilde, strengere regulering av utgangsstoffer for eksplosiver, flere nasjonaliteter som ønsker å arbeide med eksplosiver i Norge, utvikling av mobil produksjon av sprengstoff og forholdsvis høy aktivitet i bygg- og anleggsbransjen gjør at det forebyggende arbeidet på eksplosivområdet fortsatt må ha høy prioritet både med hensyn til å forebygge ulykker med den lovlige håndteringen av eksplosiver og å hindre at de kommer på avveie.

Bunkring av LNG fra skip-til-skip

I de kommende årene vil utviklingen og bruken av LNG fortsette. For DSB er det derfor viktig å følge med på denne utviklingen og se hvilke konsekvenser dette får for vår oppfølging, både når det gjelder regelverk, tilsyn og informasjonsarbeid. Direktivet om etablering av infrastruktur for alternative drivstoff 2014/94/EU vil bli sentralt å følge opp. Det må påregnes at også andre alternative drivstoff (hydrogen, metanol mv.) vil bli tatt i bruk i større grad enn i dag. Utviklingstrekk i årene fremover vil blant annet være:

- Utvidet bruk av naturgass i maritim sektor
- Bruk av bunkerslekter (skip-til-skip)
- Utvidet bruk av naturgass i landtransport
- Utvidet bruk av LNG i industrien
- Utvikling av infrastruktur – terminaler

Produkt- og tjenestesikkerhet

De neste årene vil preges av gjennomføring av EU-vareregelverk. På områdene trykkpåkjent utstyr, personlig verneutstyr, gassapparater, maskiner og produksikkerhet og markedstilsyn er nytt regelverk til politisk behandling i EU. EU-vareregelverket fremmes nå primært i form av forordninger, hvilket innebærer at gjeldende norsk regelverk må oppheves og fullt ut erstattes av nye EU-regler.

Den sterkt økende netthandelen med produkter har medført en ny utfordring for tilsynsmyndighetene. Produktene kommer ofte fra land utenfor EØS og samsvarer ikke alltid med EØS-reglene. Produktene kommer også på EØS-markedet uten at EØS-baserte importører eller distributører har vært involvert, hvilket innebærer at tilsynsmyndighetene ikke har kontrollmyndighet. Dette påvirker risikobildet, og nevnte utfordringer medfører at forbrukerne er mer utsatt for farlige produkter kjøpt på nett enn via andre distribusjonskanaler. Det er særlig to ting det er viktig å få utviklet på dette området; rutiner for tilsyn og håndheving av markedstilsynsregelverket med netthandel, samt enkel og klar informasjon om roller og ansvar for hhv. myndighetene, forbrukerne og markedsaktørene.

Fylkesmennes rolle og ressursituasjon

Fylkesmannen spiller en svært viktig rolle som pådriver for et systematisk og samordnet samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid på regionalt og lokalt nivå. Fylkesmannen har ansvar for å styrke arbeidet innen forebygging, beredskap og krisehåndtering opp mot kommunene. I tillegg har fylkesmannen et særlig ansvar for samordning og koordinering ved større regionale hendelser, inkludert rapportering.

De siste 20-30 årene er de ressursene som arbeider med samfunnssikkerhet og beredskap hos fylkesmennene blitt redusert kraftig. I 1993 var det totalt 150 personer som arbeidet ved fylkesmennes beredskapsavdelinger, mens det i 2013 var 58 årsverk. I samme periode har det vært en betraktelig økning i antall oppgaver tillagt fylkesmannen innen samfunnssikkerhet og beredskap. Eksempler på dette er oppfølging av nye krav i lovverk som plan- og bygningsloven og sivilbeskyttelsesloven (herunder kommunal beredskapsplikt). DSB ser også at det kan bli vanskelig for embetene å imøtekomme kravene i kommende instruks for fylkesmennes arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering.

Arealplanlegging rundt storulykkevirksomheter med Seveso III-direktivet

En viktig utfordring rundt Seveso III-direktivet er å få til en god regulering når det gjelder krav til kommunenes arealplanlegging rundt storulykkevirksomheter. Vi ser at det er press på områdene rundt storulykkevirksomhetene i dag. En god arealbrukspolitikk er viktig for å sikre omgivelsene og befolkningen ved eventuelle ulykker, samt at det er med på å gi industrien forutsigbare rammer for sikker drift og sikker utvikling.

Elsikkerhet

Klimaendringer vil kreve en gjennomgang av de tekniske kravene i forskrift om elektriske forsyningsanlegg (fef) for å påse at kravene møter de endrede mekaniske påkjenningene som anleggene vil bli utsatt for i fremtiden. Videre ser vi at endring i dagens elektriske forsyningsnett til såkalte «smarte nett», der elektrisk energi produseres lokalt med solcelleanlegg og vindkraft, og energiflyten styres i alle retninger, vil gi mange nye utfordringer med tanke på sikkerhet for både elektrofagpersonell og nødetater. Dette er utfordringer som må identifiseres og håndteres med regelverk og «sikkerhetsnett». Når elbilen blir del av kraftforsyningen blir det vanskelig å holde oversikt og styre energiflyten. Det forventes at olje og gass vil bli erstattet av ny grønn energi som vil innebære at bruk av elektrisitet som energibærer vil øke raskt i årene som kommer. Dette vil også stille stadig større krav til forsyningsanleggene for at de skal sikre en stabil og forutsigbar strømforsyning til samfunnet. Norge er et av landene med høyest oppetid på forsyningsnettet i verden. For å opprettholde og om mulig forbedre dette kreves det et tidsmessig teknisk regelverk og god informasjon ut til bransjen, men fremfor alt at dette fortsatt følges opp med et mer risikobasert tilsyn.

EU direktiv 2014/94/EF om «Etablering av en infrastruktur for alternative drivstoff (Clean power pakken)» vil kreve mye oppfølging for sikker etablering av mange nye ladestasjoner for elbiler, samt oppgradering av eksisterende ladestasjoner til ny EU-standard ladekontakt (type 2).

EU-direktivene direktiv 2006/95/EF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om elektrisk utstyr bestemt til bruk innenfor visse spenningsgrenser (LVD), direktiv 2004/108/EF om elektromagnetisk kompatibilitet (EMC), direktiv 94/9/EF om utstyr og sikringssystemer til bruk i eksplosjonsfarlige omgivelser (ATEX), direktiv 2006/42/EF om maskiner (MD), direktiv 93/42/EØF om medisinsk utstyr (MDD), direktiv 98/79/EF om medisinsk utstyr til in vitro-diagnostikk (IVD) og direktiv 90/385/EØF om aktive implanterbare medisinske innretninger (AIMI) er endret som følge av EU «Varepakke» og andre endringer i EUs direktiv. DSB er helt eller delvis ansvarlig for å implementere endringene i de norske forskriftene med frist april 2016, for de for DSBs mest betydningsfulle. Regelverksarbeidet er omfattende og må gjennomføres i 2015. I kjølvannet av dette må alle tekniske kontrollorganer utpekes på ny.

Utrulling av nye AMS-målere i alle boliger og installasjoner i Norge vil starte for fullt i 2015, og vil kreve tett oppfølging for å forebygge branner og ulykker. Dette gjelder både feil ved montasje og ikke minst bruk av vaskemaskiner om natten når strømprisene blir lave. AMS skal redusere de høye belastningstoppe ved hjelp av prisme-mekanisme.

Utvikling i bruken av utstyr med innebygd ekstern kommunikasjon sammen med elektriske produkter som også sender ut elektromagnetisk støy (EMC) viser seg allerede i dag å skape utfordringer. Det er for eksempel påvist problemer med at en type AMS-måler påvirker en type lysdimmer. DSB ser at EMC blir et økt fokusområde de neste årene, noe som vil bli en utfordring både kompetanse- og ressursmessig.

Som et høyteknologisk samfunn blir Norge stadig mer avhengig av en sikker strømforsyning. Samtidig skaper innføring av ny teknologi nye tekniske utfordringer for strømforsyningen, og klimaendringer utsetter anlegg for mekaniske påkjenninger som de kanskje ikke ble dimensjonert for.

Sivilforsvaret

Det er grunn til å tro at behov for bistand fra Sivilforsvaret ved hendelser vil være økende. Når det gjelder å nå de målene som ble satt for omstillingen av Sivilforsvaret er etaten avhengig av en forutsigbarhet i budsjettammen. Dette gjelder både for drift og investeringer. Budsjettet for Sivilforsvaret gir ikke rom for ytterligere tiltak for å øke styrken, årlig øving av en fulltallig styrke eller årlige driftsinvesteringer.

I forhold til Justis- og beredskapsdepartementets oppfølging av NOU 2013:5 Når det virkelig gjelder, framgår det av tilbakemeldingen til DSB blant annet at Sivilforsvaret skal dimensjoneres ut fra behovene i fredstid, og at etaten også må ha relevans ved sikkerhetspolitiske kriser og væpnet konflikt. Sivilforsvarets oppdrag skal som nå være forankret i nødetatens behov for bistand, og den operative styrken skal være på 8000 tjenestepliktige. DSB har fått i oppdrag å arbeide med styrking av ledelse. Det vil videre opprettes en arbeidsgruppe som skal se på utviklingen av styrket samarbeid mellom Sivilforsvaret, Heimevernet og Politidirektoratet. De nevnte oppgaver skal startes i 2015.

I forhold regjeringens ambisjon for omstillingen gjenstår fremdeles investeringsbehov på 62,6 av 162 millioner kroner. Det gjenstår investeringer for å øke Sivilforsvarets lokale tilstedeværelse gjennom flere fredsinnsettingsgrupper, kostnadsberegnet til 15 millioner kr. Materielletterslepet ble i 2007 beregnet til 30 millioner kroner, og har økt betydelig i omstillingsperioden. På sikt kan dette få konsekvenser for Sivilforsvarets operative evne. Det er igangsatt investering for å etablere mobile forsterkningsressurser for store hendelser. For at dette skal kunne fullføres er Sivilforsvaret avhengig av tilsvarende bevilgninger til og med 2017, samt at det videre tilføres midler til drift og reinvesteringer av disse kapasitetene.

I 2017 vil NRK/Norkring ifølge St.meld. 8 (2010-2011) om digitalisering av radiomediet, utvikle sine sendinger i FM-nettet. Dette nettet benyttes som bærer for å utløse Sivilforsvarets varslingsanlegg. Dette vil medføre en omlegging av den tekniske delen av befolkningsvarslingen i tiden frem til dagens løsning blir terminert.

Tydelig internasjonal aktør

For å lykkes med å påvirke viktige beslutninger må Norge være tydeligere, tyngre og tidligere ute i europapolitiske spørsmål. Arbeidet med påvirkning og forankring for å sikre norske posisjoner i EØS-sammenheng krever mye kunnskap og ressurser, og DSB forvalter en rekke områder omfattet av EØS-avtalen. Selv om ikke alle disse er av vesentlig betydning for norske interesser, tilsier dagens ressursituasjon at dette arbeidet vanskelig vil kunne gjennomføres med dagens ressurser.

Del VI. Årsregnskap

6.1 Ledelsens kommentar til årsregnskapet 2014

DSB er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet (JD) og har hovedkontor i Tønsberg. DSB er på vegne av departementet fag- og tilsynsorgan på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet. DSB skal være et tydelig og synlig direktorat innen sitt samlede forvaltningsområde. Direktoratet skal ha oversikt over risiko og sårbarhet i samfunnet, være pådriver i arbeidet med å forebygge ulykker, kriser og andre uønskede hendelser, og sørge for god beredskap og effektiv ulykkes- og krisehåndtering.

DSBs visjon er «Et trygt og robust samfunn – der alle tar ansvar».

Vurdering av vesentlige forhold

Bevilgningsrapportering

I 2014 har DSB samlet disponert tildelinger på utgiftssiden på 790,7 millioner kroner. Av dette utgjorde tildeling til driftsutgifter 686,1 millioner kroner, inklusiv mindreforbruket fra 2013 (kap.451 post 01), spesielle driftsutgifter (post 21) 17,4 millioner kroner og tilskudd (post 70) 12,8 millioner kroner. I tillegg har DSB mottatt belastningsfullmakter på til sammen 46,1 millioner kroner fra andre statlige virksomheter og departementer, jamfør bevilgningsrapporteringen.

Den største fullmakten er belastet UDs kapittel 163 post 70 og er relatert til drift av internasjonal virksomhet. For 2014 viser belastningsfullmakten et underforbruk på 2,9 millioner kroner. Dette skyldes mindre behov for ordinær drift av Norwegian Support Team (NST) enn budsjettert. Blant annet er antall teltleire redusert fra to til en og medført at en del planlagte utstyrsinnkjøp ikke har blitt foretatt.

Av bevilgningen til spesielle driftsutgifter (post 21) utgjør beløp til skogbrannhelikopter den største andelen med 15,5 millioner kroner. Det har i 2014 vært stort behov for flytid og ekstraordinær beredskap gjennom året grunnet stort omfang av skog- og lyngbranner. Utgiften har i 2014 vært 14,6 millioner kroner, som er betydelig høyere enn tidligere år (4,6 millioner kroner i 2013). Posten ble styrket med 10 millioner kroner i ekstra bevilgning fra JD. Øvrige utgifter på post 21 vedrører samarbeidsavtale med SP Fire Research om brannforskning, på totalt 1,8 millioner kroner. Regnskapet viser et underforbruk ved utgangen av året på 965 000 kroner som søkes overført til 2015.

Tilskudd på post 70 gjelder overføring til sentrale samarbeidspartnere for DSB som Stiftelsen Norsk brannvernforening (NBF), Norsk Elektroteknisk Komité (NEK) og Norges Sivilforsvarsforbund (NSFF). Totalt utgjør disse overføringene 5,7 millioner kroner. I tillegg er det bevilget 7,1 millioner kroner til Norsk senter for informasjonssikkerhet (NorSIS). Beløpet er overført direkte fra JD til NorSIS.

DSBs samlede inntektskrav for 2014 utgjorde 158,6 millioner kroner fordelt med 134,7 millioner kroner på post 01 «Gebyrer» og 23,9 millioner kroner på post 03 «Diverse inntekter». Regnskapet på post 01 viste en merinntekt på 4,3 millioner kroner og er relatert til innbetalte inntekter fra avgifter og gebyrer for tilsyn på el-området (merinntekt 2,5 millioner kroner), avgifter av tilvirkning og omsetning på sprengstoffområdet og avgifter for ilandføring av gass (merinntekt 1,8 millioner kroner). Tvangsmulkt utgjør 2,3 millioner kroner av inntekten fra elsikkerhetsområdet. Ser en bort fra disse er de oppnådde inntektene fra ordinære tilsynsavgifter i tråd med inntektskravet. Post 03 «Diverse inntekter» viser en merinntekt på 2 millioner kroner og kommer fra DSBs skole- og kursvirksomhet ved Norges Brannskole (NBSK), Sivilforsvarets skoler, Nasjonalt utdanningssenter for samfunnssikkerhet og beredskap (NUSB). Merinntekten skyldes blant annet flere solgte nettkurs innenfor brannvern (NBSK) og større aktivitet på enkelte kurs på NUSB. På post 03 har DSB merinntektsfullmakt.

Av andre vesentlige inntektsposter er det regnskapsført 22,1 millioner kroner på post 06 «Refusjoner i 2014». Dette er en variabel inntektspost og har ikke inntektskrav. Største enkeltbeløpet for 2014 vedrører ekstraordinær refusjon fra Helsedirektoratet på 10,2 millioner kroner til utstyr og transport til NST-camp i Sierra Leone.

Netto mindreforbruk for 2014 på eget kapittel 451 post 01 etter refusjoner og merinntekt på post 06 og 03 2014 beløp seg til 18,9 millioner kroner. Beløpet søkes overført til 2015 i henhold til beregninger i note B.

Artskontorrapportering

Artskontorrapporteringen viser at rapporterte utgifter til drift og investeringer for 2014 summerte seg til 749,5 millioner kroner, hvorav utbetalinger til lønn og sosiale utgifter utgjorde det største beløpet på 421,9 millioner kroner mot 397,2 millioner kroner i 2013. Økningen skyldes hovedsakelig effekten av lønnsoppjøret for 2014. Videre kan økningen forklares med ansettelse av 26 årsverk i løpet av 2013 etter styrkingen av DSBs ramme i forbindelse med terrorhendelsene 22. juli 2011. Disse stillingene fikk først helårsvirkning i 2014. Det er i 2014 også redusert med 21 årsverk. Største andelen av årsverkene er som en følge av omorganisering i Sivilforsvaret. Dette får først helårseffekt i 2015.

Det ble i 2014 utbetalt 34 millioner kroner til ulike investeringer, sammenlignet med 46,4 millioner kroner i 2013. Nedgangen skyldes hovedsakelig at det i 2013 ble anskaffet innsatsbekledning for 10,4 millioner kroner som ikke er investert i 2014. Andre utbetalinger til drift beløper seg totalt til 304,7 millioner mot 284,3 millioner kroner i 2013. Utbetalinger til drift fordeler seg over mange kostnadsarter og er spesifisert i note 4. Kostnadspostene som er vesentlig endret fra 2013 er utbetalinger til brannhelikopter, som utgjør 19,7 millioner kroner for 2014, sammenlignet med 9,9 millioner foregående år. Tilsvarende gjelder kjøp av IKT-tjenester til utvikling som beløper seg til 20,2 millioner kroner i 2014 sammenlignet med 13,1 millioner kroner for 2013. Økt kjøp av tjenester er blant annet relatert til ny brannrapporteringsløsning med 3,4 millioner kroner og 5 millioner kroner til fagsystemet SamBas.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr. 31. desember 2014 17,1 mill. kroner. Oppstillingen av artskontorrapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeld mellomværende består av.

Tilleggsopplysninger

Regnskapet revideres av Riksrevisjonen. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dags dato, men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2015. Beretningen er unntatt offentlighet frem til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen, men vil bli publisert på DSBs nettsider så snart dokumentet er offentlig.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra eget departement. Regnskapet gir et dekkende bilde av DSBs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Tønsberg, 13. februar 2015

Jon A. Lea
Direktør

6.2 Prinsippnote til regnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av eget departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med bruttobeløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.8.1. Ordinære forvaltningsorganer (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomhet står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 7 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

6.3 Bevilgningsrapportering

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2014							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merutgift (-) og mindreutgift
0451	DSB	01	Driftsutgifter	A	686 128 000	700 189 046	-14 061 046
0451	DSB	21	Spesielle driftsutgifter	A	17 402 000	16 437 189	964 811
0451	DSB	70	Tilskudd	A	12 856 000	5 756 000	7 100 000
0150	UD - Bistand til Afrika	78	Tilskudd			442 695	
0163	UD - Naturkatastrofer	70	Tilskudd			22 111 514	
0400	JD- Utgifter belastningsfullmakt	01	Driftsutgifter			82 752	
0400	JD-Forskning og kunnskapsutvikling	23	Diverse			798 424	
0456	DNK - Driftsutgifter	01	Driftsutgifter			16 631 238	
1400	MD - Spesielle driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter			896 300	
<i>Sum utgiftsført</i>					716 386 000	763 345 158	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3451	Gebyrer	01	Driftsinntekter	A	134 660 000	138 950 172	4 290 172
3451	Diverse inntekter	03	Ymse	A	23 940 000	25 939 506	1 999 506
3451	Refusjoner m.m.	06	Ymse			22 130 371	22 130 371
3451	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	15	Refusjon av arbeidsmarkedstiltak			449 839	449 839
3451	Refusjon foreldrepenger	16	Refusjon av foreldrepenger			1 738 429	1 738 429
3451	Refusjon lærlinger	17	Refusjon av lærlinger			42 778	42 778
3451	Refusjon sykepenger	18	Refusjon av sykepenger			8 581 960	8 581 960
3451	Salg av eiendom	40	Ymse			-1 940 537	-1 940 537
5309	Tilfeldige inntekter i sin alminnelighet	29	Ymse			1 858 235	
5700	Arbeids giveravgift	72	Arbeids giveravgift			44 183 626	
<i>Sum inntektsført</i>					158 600 000	241 934 379	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						521 410 779	
Kapitalkontoer							
60046201	Norges Bank KK /innbetalinger					210 521 566	
60046202	Norges Bank KK/utbetalinger					-731 824 421	
704100	Endring i mellomværende med statskassen					-107 924	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet							
Konto	Tekst				2014	2013	Endring
704100	Mellomværende med statskassen				-17 064 563	-16 956 639	-107 924

6.4 Noter til bevilgningsrapportering

Note A Forklaring av samlet tildeling

Kapittel og post	Overført fra i fjor 1)	Årets tildelinger 2)	Pilot Drammen, OECD High level risk, FoU og internasj.prosj 3)	RNB Prop 93S 4)	Lønnsoppjør 2014 5)	Skogbrann- helikopter 6)	Nysaldering Prop 24S 7)	Samlet tildeling
0451 01	17 056 000	649 483 000	1 340 000	2 500 000	9 799 000		5 950 000	686 128 000
0451 21		5 002 000		2 400 000		10 000 000		17 402 000
0451 70		12 856 000						12 856 000
3451 01		-134 660 000						-134 660 000
3451 03		-23 940 000						-23 940 000

1) Iht.tildelingsbrev fra JD datert 27.6.2014

2) Iht. tildelingsbrev fra JD datert 27.2.2014, hvor det på post 70 er tildelt 7,1 mill kr direkte til Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS)

3) Av totalt 2 mill kr tilbakeholdt i årets tildeling på kap 0451 post 01 er det i tildelingsbrev 27.6.2014 tildelt 1 mill kr til Pilot Drammen, i tildelingsbrev 6.11.2014 er det tildelt 0,2 mill kr til OECD High level risk og i tildelingsbrev 19.12.2014 er det tildelt 0,14 mill kr. til FoU og internasjonale prosjekter.

4) Iht. tildelingsbrev fra JD datert 27.6.2014 er det på post 01 tildelt 5,5 mill kr til samordningsmekanismen pga. økning i EU kontingenten, og det er gitt nedtrekk på 3 mill kr i rammen som bidrag til finansiering av redningshelikopter anskaffelsen. På post 21 er det tildelt 2,4 mill kr til merforbruk av flytimer for brannhelikopter.

5) Iht.tildelingsbrev fra JD datert 6.11.2014.

6) Iht.tildelingsbrev fra JD datert 19.12.2014.

7) Iht.tildelingsbrev fra JD datert 19.12.2014 er det tildeling til ekstraordinære utgifter til Sivilforsvarets innsatser i forbindelse med lyng- og skogbranner, og merutgifter knyttet til skader på Pollfjelltunnelen i forbindelse med øvelsen Barents rescue.

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastnings- fullmakter	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Standard refusjoner på inntekts- postene 15-18	Merinntekter iht merinntekts- fullmakt på inntektspostene 03, 06 og 40 (*)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp	Søkes overført til 2015
0451 01		-14 061 046	0	-14 061 046	10 813 006	22 189 340	18 941 300	34 306 400	18 941 300
0451 21	kan overføres	964 811	0	964 811			964 811	964 811	964 811
0451 70		7 100 000	-7 100 000	0					

* For Post 40 er merinntektsfullmakten 75 % av inntektene, men i 2014 er det utgiftsført netto kostnad på kr. 1 940 537, som i sin helhet (100 %) er fratrukket sum merinntekter.

DSB har i 2014 mottatt følgende belastningsfullmakter på fremmede kapitler (med et samlet mindreforbruk på 5 127 077):

Kapittel/post	Fullmaktsbeløp
0150 78 UD - Bistand til Afrika	442 695
0163 70 UD - Naturkatastrofer	25 027 305
0400 01 JD- Utgifter belastningsfullmakt	620 000
0400 23 JD-Forskning og kunnskapsutvikling	900 000
0456 01 DNK - Driftsutgifter	18 200 000
1400 21 MD - Spesielle driftsutgifter	900 000
SUM	46 090 000

6.5 Artskontorapportering

Oppstilling av artskontorapporteringen

	Note	2014	2013
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	139 062 161	134 022 613
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	22 394 785	11 918 502
Salgs- og leieinnbetalinger	1	25 671 240	22 581 110
Andre innbetalinger	1	936 833	17 633 937
Innbetaling av finansinntekter	1	30 182	20 559
<i>Sum innbetalinger</i>		188 095 200	186 176 721
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	2	421 865 425	397 232 724
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	2	-10 813 006	-12 519 253
Utbetalt til investeringer	3	33 981 080	46 401 402
Andre utbetalinger til drift	4	304 742 638	284 380 145
Utbetaling av finansutgifter	4	15 703	59 224
<i>Sum utbetalinger</i>		749 791 840	715 554 242
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		561 696 640	529 377 521
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	6	5 756 000	5 561 000
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre</i>		5 756 000	5 561 000
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift		44 183 626	41 567 972
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m.m)		1 858 235	914 259
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>		46 041 861	42 482 231
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		521 410 779	492 456 290
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Ændeler og gjeld		31.12.2014	31.12.2013
Fordringer	7	1 048 636	698 119
Kasse	7	0	211
Skyldig skattetrekk	7	-17 636 381	-17 554 099
Skyldige offentlige avgifter	7	-49 546	-97 861
Annen gjeld	7	-427 271	-3 009
Sum mellomværende med statskassen		-17 064 563	-16 956 639

Note 1 Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet

	2014	2013
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Avgift for tilsyn på el-området (*)	77 207 622	74 497 653
Avgift for førsteleddsomsetning (**)	61 854 539	59 524 960
Sum innbetalinger fra gebyrer	139 062 161	134 022 613
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter (***)	10 154 512	0
Tilskudd fra andre departement	300 000	1 731 267
Tilskudd fra EU	5 205 063	2 449 343
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	1 892 600	2 823 334
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	51 000	994 209
Tilskudd fra næringsliv og private	333 334	0
Andre tilskudd og overføringer	4 458 276	3 920 349
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	22 394 785	11 918 502
<i>Salgs- og leieinntekter</i>		
Salgsinntekt varer	712 499	507 730
Salgsinntekt tjenester (****)	24 139 466	20 942 333
Leieinntekt fast eiendom	819 276	1 131 048
Sum salgs- og leieinntekter	25 671 240	22 581 111
<i>Andre innbetalinger</i>		
Salgssum anleggsmidler	934 864	17 625 310
Annen driftsrelatert inntekt	1 969	8 627
Sum andre innbetalinger	936 833	17 633 937
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Purregebyr	30 182	19 648
Annen finansinntekt	0	911
Sum innbetaling av finansinntekter	30 182	20 559
Sum inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	188 095 200	186 176 721

* Avgift for tilsyn på el-området» inkluderer tvangsmulktinntekter på 2,3 mill. kroner Med utgangspunkt i dette, er gebyr-inntekter i 2014 kun 0,3 mill. kroner større enn inntektskravet på 74,6 mill. kroner.

** Avgift kreves for førsteleddsomsetning av petroleumsprodukter og løsningsmidler, for ilandføring av petroleumsprodukter i røreledning fra sjøområder, samt for førsteleddsomsetning av sprengstoff og krutt. Inntektene er avhengig av foregående års omsetning- og/eller produksjonsnivå.

*** 10.2 mill kr i tilskudd fra Helsedirektoratet til utstyr og transport til NST camp i Sierra Leone

**** Inntekter fra kursvirksomhet ved Norges Brannskole, Sivilforsvaret og Nasjonalt utdanningscenter for samfunnssikkerhet og beredskap

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn

	2014	2013
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønninger (**	344 603 803	326 672 933
Arbeidsgiveravgift	44 183 626	41 567 972
Andre ytelser (***)	33 077 997	28 991 819
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	421 865 425	397 232 724
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenges og andre refusjoner	10 813 006	12 519 253
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	10 813 006	12 519 253
Antall årsverk (*	591	612

* For å få sammelignbare størrelser i 2013 og 2014 er det ikke brukt DFØ's definisjon for beregning av årsverk i tabellen ovenfor. Med bruk av DFØ's definisjon er det 580 årsverk i 2014.

** Lønninger omfatter lønn til faste og midlertidige stillinger inkl. tillegg og overtidsgodtgjørelse.

***Andre ytelser er godtgjørelser til ekstrahjelp, innkalte mannskaper og befal i Siviltforsvaret, og andre velferds- og personalutgifter.

Note 3 Utbetalt til investeringer

	2014	2013
Programvarelisenser	2 041 807	5 876 166
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	753 547	2 278 531
Maskiner og transportmidler	1 216 205	2 636 570
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	6 358 785	6 989 190
Andre driftsmidler	2 346 257	2 058 326
Innsatsbekledning	5 681 946	16 113 213
Materiell (*	15 582 534	10 449 406
Sum utbetalt til investeringer	33 981 080	46 401 402

* Utstyr til internasjonal virksomhet og Siviltforsvaret

Note 4 Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter

	2014	2013
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	41 294 689	43 100 328
Vedlikehold egne bygg og leide lokaler	4 103 548	5 010 231
Lys, varme	10 366 347	11 773 644
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	7 866 506	6 959 167
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	5 155 440	6 538 339
Mindre utstyrsanskaffelser (*)	14 557 101	12 008 314
Leie av maskiner, inventar og lignende	8 565 246	7 211 832
Kjøp av tjenester til IKT utvikling (**)	20 257 903	13 123 546
Kjøp av tjenester til IKT drift	11 253 865	12 708 428
Konsulent bistand kurs og undervisning	10 406 078	11 542 954
Brannhelikopter inkl. beredskap	19 688 741	9 880 067
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	38 415 548	41 538 701
Reiser og diett	35 312 665	36 386 408
Møter og arrangementer	8 539 647	9 127 424
Matvarer til skolene, velferd	7 771 645	5 793 478
Kurs- og seminaravgifter	6 889 691	6 136 310
Kontor- og datarekvisita, trykksak, annonser mm	9 853 398	9 972 279
Telefon, porto ol	14 663 206	16 963 423
Utgifter transportmidler (***)	8 051 230	6 944 464
Medlemskontigent, institusjonsmedlemskap	8 936 575	3 515 993
Øvrige driftsutgifter (****)	12 793 570	8 144 815
Sum andre utbetalinger til drift	304 742 638	284 380 146
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	15 703	59 224
Sum utbetaling av finansutgifter	15 703	59 224

* Utstyr til Sivilforsvaret og Norges brannskole

** Utvikling av applikasjoner til faglig rapportering, som Sambas, ny brannrapportering mm

*** Drivstoff, service, deler, bompenger, parkering mm

**** Inkl EU kontingent til program for Civil protection, betaling 3,75 mill.kroner i 2014 for skade på Polfjelltunnelen i forbindelse med øvelsen Barnets rescue i 2013, og kampanjer/profilering av DSB

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	2014	2013
Tilskudd ideelle organisasjoner (*)	5 756 000	5 561 000
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	5 756 000	5 561 000

* Post 70 Tilskudd til Stiftelsen Norsk Brannvernforening, Norsk Elektronisk komite og Norges Sivilforsvarsforbund

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen**Del A Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen**

	2014 Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	2014 Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler	44 866	44 866	0
Sum	44 866	44 866	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	6 261 519	0	6 261 519
Andre fordringer	1 003 770	1 003 770	0
Sum	7 265 289	1 003 770	6 261 519
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-26 467	0	-26 467
Skyldig skattetrekk	-17 636 381	-17 636 381	0
Skyldige offentlige avgifter	-54 723	-49 546	-5 177
Annen kortsiktig gjeld	-427 271	-427 271	0
Sum	-18 144 843	-18 113 198	-31 644
Sum	-10 834 688	-17 064 563	6 229 874

**Direktoratet for
samfunnsikkerhet og beredskap**
Postboks 2014
3115 Tønsberg

Tlf. 33 41 25 00
Faks 33 31 06 60

postmottak@dsb.no
www.dsb.no